वार्षिक प्रतिवेदन

(दशौं वार्षिक साधारण सभा)

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लि.

२०७३

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालक समिति

प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

विष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
विशेषज्ञ सञ्चालक

रमेश कुमार महत
सञ्चालक
सर्वसाधारण

मनोज बस्नेत
सञ्चालक
सर्वसाधारण

गोविन्दप्रसाद भट्टराई
सञ्चालक
सर्वसाधारण

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक
सर्वसाधारण

प्रताप सुवेदी
कम्पनी सचिव

वार्षिक प्रतिवेदन

(दशौं वार्षिक साधारण सभा)

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

मुख्य कार्यालय, रामशाहपथ, काठमाडौं

फोनः ०१-४२५२३५९, ४२६२६२०, फ्याक्सः ०१-४२६२९२९

२०७३

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ संख्या
१.	वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना	१
२.	वार्षिक साधारण सभा सम्वन्धी अन्य जानकारी	२
३.	प्रोक्सी फारम	३
४.	प्रवेश पत्र	३
५.	सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन	४–७
६.	अन्य विवरण	८–१२
७.	कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरण	१३–१८
८.	धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली २०७३ को नियम २६ उपनियम (२) संग सम्बन्धित विवरणहरू	१९–२०
९.	लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	२१–२३
१०.	वासलात	२४
११.	नाफा/नोक्सान हिसाब	२५
१२.	नाफा/नोक्सान बाँडफाँड हिसाब	२६
१३.	इक्वीटीमा भएको परिवर्तन सम्वन्धी विवरण	२७
१४.	नगद प्रवाह विवरण	२८
१५.	वासलातसँग सम्बन्धित अनुसूची ४.१ देखि ४.१६ (क) सम्म	२९–४२
१६.	सम्भावित दायित्वहरू	४३
१७.	नाफा/नोक्सान हिसाबसँग सम्बन्धित ४.१८ देखि ४. २८ (क) सम्म	४४–५०
१८.	सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरूलाई गएको कर्जा सापट विवरण	५१
१९.	पुँजीकोष तालिका	५२
२०.	कर्जा जोखिम, Credit Risk Mitigation, सञ्चालन, जोखिम, बजार जोखिम, पुँजी पर्याप्तता सम्बन्धी खुलासा	५३–६५
२१.	प्रमुख सूचकाङ्क	६६
२२.	लेखा सम्बन्धी महत्वपूर्ण नीतिहरू	६७–७३
२३.	लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू	७४–८०
२४.	संस्थापक/संस्थापक समूह शेयधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको विवरण	८१
२५.	**Comparision of Unaudited and Audited Financial Statements**	८२
२६.	आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को अपरिष्कृत वित्तीय विवरण	८३
२७.	लाभांस वितरण/घोषणा तथा प्रकाशन सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त पत्र	८४
२८.	नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय	८५
२९.	आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को लेखापरीक्षक नियुक्ति सम्बन्धमा	८६
३०.	प्रबन्ध पत्र र नियमावलीमा संशोधन सम्बन्धी तीन महले	८७–८९

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०७३/१२/१० गते)

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको मिति २०७३/१२/०९ गते बसेको सञ्चालक समितिको बैठक नं. ६४९ को निर्णयानुसार यस बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभा देहायका विषयहरूमा छलफल तथा निर्णय गर्न निम्न मिति, समय तथा स्थानमा बस्ने भएकोले सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरूको जानकारी तथा उपस्थितिको लागि कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ६७ बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

सभा बस्ने मिति, समय र स्थान

(१) मिति : २०७३/१२/३१ गते बिहिबार

(२) समय : विहान ११.०० बजे

(३) स्थान : कृषि विकास बैंक लि. केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान, बोडे भक्तपुर ।

छलफलका विषयहरू:

(क) सामान्य प्रस्तावहरू :

(१) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूले प्रस्तुत गर्नु हुने आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने ।

(२) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को वासलात, सोही अवधिको नाफा नोक्सान हिसाव, नगद प्रवाह विवरण र सो सम्बन्धी अनुसूचीहरू लगायत वार्षिक आर्थिक विवरणहरू छलफल गरी पारित गर्ने ।

(३) साधारण शेयरधनीहरूलाई हकप्रद शेयर जारी पछि कायम हुन आएको साधारण चुक्ता पुँजीको १.०५३ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश (कर प्रयोजनको लागि) रकम रु ६,२१,७२,६३२/- र अग्राधिकार शेयरधनीहरूलाई अग्राधिकार चुक्ता पुँजीको ६ प्रतिशतले हुने रकम रु ३८,६२,०८,०००/- बराबरको नगद लाभांश प्रदान गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव पारित गर्ने ।

(४) लेखापरीक्षण समितिको सिफारिस बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट परामर्श प्राप्त भएका चाटर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चाटर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकाललाई लेखापरीक्षकमा नियुक्ति एवं पारिश्रमिक र सेवा शर्तको अनुमोदन गर्ने ।

(ख) विशेष प्रस्तावहरू :

(१) साधारण शेयरधनीहरूलाई हकप्रद शेयर जारी पछि कायम हुन आएको साधारण चुक्ता पुँजी रु. ५,९०,६४,००,०००।- को २० प्रतिशतले हुने रकम रु. १,१८,१२,८०,०००।- बराबरको बोनस शेयर दिने प्रस्ताव पारित गर्ने ।

(२) विशेष प्रस्ताव नं.१ बमोजिमको वोनस शेयर प्रस्ताव गरिएकोमा सोही हदसम्म बैंकको जारी तथा चुक्ता पुँजी वृद्धि गर्ने विषयहरू समावेश गरिएको बैंकको प्रबन्धपत्र र नियमावलीको तत्सम्बन्धित दफा एवं उपदफाहरू संशोधन गर्ने सम्बन्धी प्रस्ताव पारित गर्ने ।

(३) बैंकको नियमावलीको नियम १६ को उपनियम १ को (क), (घ) र (ङ) मा संशोधन गर्ने सम्बन्धी प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने ।

(४) प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा नियमनकारी निकायबाट संशोधन गर्न निर्देशन भएमा आवश्यकता अनुसार सोमा थपघट, परिमार्जन तथा संशोधनका लागि सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी दिने ।

(ग) विविध

वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी

(१) बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभा तथा बोनस शेयर प्रयोजनका लागि मिति २०७३/१२/१८ देखि २०७३/१२/३१ गते सम्म बैंकको शेयरधनी दर्ता किताव बन्द रहने छ । नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सो मिति भन्दा अघिल्लो कार्य दिनसम्म कारोवार भई मिति २०७३/१२/२८ गते भित्र यस बैंकको शेयर रजिष्ट्रार एस क्यापिटल लिमिटेड, लालकोलनी मार्ग, लालदरवार, काठमाडौंमा प्राप्त शेयर नामसारीको लिखतको आधारमा शेयरधनी दर्ता कितावमा कायम शेयरधनीहरूले मात्र यो सभामा भाग लिन पाउने छन् ।

(२) वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुने शेयरधनी महानुभावहरूले सभा हुने दिन शेयरको भौतिक प्रमाणपत्र वा सोको प्रतिलिपी वा शेयरधनी परिचय नम्वर सहित नागरिकताको प्रमाणपत्र साथमा लिई आउनुहुन अनुरोध छ । शेयर अभौतिकीकरण गराइ सक्नुभएका शेयरधनी महानुभावहरूको हकमा डिम्याट खाता नम्बर र सक्कल परिचयपत्र प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ । शान्ति-सुरक्षाको दृष्टिकोणले शेयरधनी महानुभावहरू सभा स्थलमा आउँदा यथाशक्य झोला, व्याग जस्ता वस्तुहरू नलिई आउनु हुन अनुरोध छ । आवश्यक देखिएमा सुरक्षाकर्मीले सुरक्षा जाँच गर्न सक्ने हुँदा सो कार्यमा सहयोग गरी दिनु हुन समेत अनुरोध छ ।

(३) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाका लागि कम्पनी ऐन २०६३, अनुसारको लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वार्षिक आर्थिक विवरण, सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन तथा वार्षिक साधारणसभा सम्वन्धी अन्य जानकारीहरू यस बैंकको वेभ साईट www.adbl.gov.np मा समेत उपलव्ध छ । साथै, यस सम्वन्धी विवरणहरू बैंकको मुख्य कार्यालय,रामशाहपथ काठमाडौं तथा शेयर रजिष्ट्रार एस क्यापिटल लिमिटेड, लालकोलनी मार्ग, लालदरवार, काठमाण्डौबाट समेत शेयर प्रमाणपत्र प्रस्तुत गरी अवलोकन गर्न र प्राप्त गर्न सक्नुहुनेछ ।

(४) शेयरधनी महानुभावहरूले व्यक्त गरेका मन्तव्य वा प्रश्नहरूका सम्वन्धमा सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वा निजले तोकेको पदाधिकारीबाट उत्तर दिइने छ ।

(५) शेयरधनी महानुभावहरूलाई छलफलका विषयहरू मध्ये विविध शीर्षक अन्तरगत छलफल गर्न इच्छुक शेयरधनी महानुभावहरूले छलफललाई व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि सभा हुनु भन्दा कम्तिमा सात दिन अगावै कम्पनी सचिव मार्फत सञ्चालक समितिका अध्यक्षलाई लिखित रूपमा जानकारी दिनुहुन अनुरोध छ ।

(६) सभा शुरु हुने भनी तोकिएको दिनभन्दा कम्तीमा ४ (चार) दिन अर्थात ९६ घण्टा अगावै यस बैंकको कम्पनी सचिवालयमा कार्यालय समयभित्र प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) फारम दर्ता गरी सक्नुपर्नेछ । एकै शेयरधनीले एक भन्दा बढी प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) नियुक्त गरेको अवस्थामा मैले यस अघि दिएको सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर गरी यो प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) लाई मान्यता दिईयोस भनी छुट्टै पत्र समेत लेखी पठाइएको रहेछ भने अरू सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर भई सोही पत्र साथ दर्ता भएको प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) मात्र मान्य हुनेछ । तर एक शेयरधनीले एकभन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गरी पठाइएको पाईएमा त्यस्ता प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) समयमै प्राप्त भएता पनि सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर हुनेछ । एक भन्दा वढी व्यक्तिलाई आफनो शेयर विभाजन गरी वा अन्य किसिमबाट छुट्याई प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) दिन पाईने छैन ।

(७) नाबालक वा विक्षिप्त अवस्थाका शेयरधनीका तर्फबाट बैंकको शेयर लगत किताबमा संरक्षकको रूपमा नाम दर्ता भई रहेको व्यक्तिले सभामा भाग लिन वा प्रतिनिधि तोक्न पाउँनेछन् ।

(८) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुकरर गरी सक्नुभएका शेयरधनी आफै सभामा उपस्थित भई हाजिरी किताबमा दस्तखत गरेमा प्रतिनिधि मुकरर गरिसकेको भएतापनि प्रोक्सी स्वतः बदर हुनेछ ।

(९) कुनै बैंक, वित्त कम्पनी, गुठी, संघ संस्था वा कम्पनीले यस बैंकको शेयर खरीद गरेको अवस्थामा बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीको अधिनमा रही त्यस्तो संगठित संस्थाको आधिकारिक पदाधिकारीले खटाएको वा मनोनीत गरेको प्रतिनिधिले सभामा भाग लिन पाउने छ ।

(१०) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाको लागि हाजिरी पुस्तिका सभास्थलमा सभा हुने दिन विहान १०:०० बजेदेखि खुला रहने छ । शेयरधनी नम्बरको आधारमा हाजिरी जनाउने व्यवस्था गरिएको हुँदा शेयरधनी महानुभावहरूले आफनो शेयरधनी नम्वर वा BOID नम्बर अनिवार्य रूपमा प्रस्तुत गरी दिनु हुन समेत अनुरोध छ ।

(११) यस सम्वन्धमा अन्य कुनै जानकारी आवश्यक परेमा कार्यालय समय भित्र बैंकको मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौं स्थित कम्पनी सचिवालयमा सम्पर्क राख्न समेत अनुरोध गरिन्छ ।

सञ्चालक समितिको आज्ञाले
कम्पनी सचिव
कृषि विकास बैंक लि.
मुख्य कार्यालय, रामशाहपथ, काठमाडौं ।
फोन नं. ०१-४२६२६२०

(कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ७१ को उपदफा (३) सँग सम्वन्धित)

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

प्रोक्सी फारम

श्री सञ्चालक समिति
कृषि विकास बैंक लि.
मुख्य कार्यालय,रामशाहपथ, काठमाण्डौं ।

विषयः प्रतिनिधि नियुक्त गरेको बारे ।

..................जिल्ला ....न.पा./गा.वि.स. वडा नं..........बस्ने म/हामी........................ले त्यस कम्पनीको शेयरधनीको हैसियतले संवत् २०७३ साल चैत्र ३१ गतेका दिन हुने दशौं वार्षिक साधारणसभामा म/हामी स्वयं उपस्थित भई छलफल तथा निर्णयमा सहभागी हुन नसक्ने भएकाले उक्त सभामा मेरा/हाम्रो तर्फबाट भाग लिन तथा मतदान गर्नका लागि............. जिल्ला.................... न.पा./गा.वि.स. वडा नं..........वस्ने श्री................................लाई मेरो /हाम्रो प्रतिनिधि नियुक्त गरी पठाएको छु / पठाएका छौं ।

प्रतिनिधि नियुक्त भएको व्यक्तिको :
हस्ताक्षरको नमुना :
शेयरधनी भए शेयर प्रमाणपत्र नं./ BOID No :
शेयरधनी नभए नागरिकताको प्रमाणपत्र नं. :
मिति :

निवेदक
दस्तखत :
नाम :
ठेगाना :
शेयरधनी परीचय नं./ BOID No :
शेयर प्रमाणपत्र नं. :
शेयर संख्या :

द्रष्टब्य : (१) एक भन्दा वढी प्रोक्सीको नाम उल्लेख गरेमा प्रोक्सी फारम रद्द हुने छ ।
(२) प्रोक्सी नियुक्त गरिएको दरखास्त बैंकको मुख्य कार्यालयमा साधारणसभा हुनु भन्दा कम्तिमा ९६ घण्टा अघि दर्ता गरी सक्नु पर्ने छ ।

श्री कृषि विकास बैंक लि.

(बैंकको २०७३/१२/३१ गते हुने दशौं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुनका लागि जारी गरिएको प्रवेश-पत्र)

प्रवेश-पत्र

शेयरधनी परिचय नं./ BOID No :..............

शेयर प्रमाणपत्र नं. :........................
शेयर संख्या :...............................

शेयरधनीको नाम : ....
शेयरधनीको हस्ताक्षर (सही) :.......................................

....
बैंकको छाप

....
कम्पनी सचिव

द्रष्टब्यः (१) शेयरधनीहरू आफैले खाली ठाँउहरूमा भर्नु हुन अनुरोध छ ।
(२) सभाकक्षमा प्रवेश गर्न प्रवेश-पत्र अनिवार्य रूपमा लिई आउनु हुन अनुरोध छ ।

सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित सम्पूर्ण आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू, विभिन्न नियमनकारी निकायबाट पाल्नु भएका प्रतिनिधिज्यूहरू, पर्यवेक्षकज्यूहरू अन्य आमन्त्रित महानुभावहरू तथा यहाँ उपस्थित सबैलाई बैंक सञ्चालक समितिको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन गर्दछु ।

आजको यस सम्मानित साधारण सभामा बैंक सञ्चालक समितिको तर्फबाट म यहाँहरू समक्ष सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब, नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र सोसँग सम्बन्धित अनुसूचीहरू तथा यस अवधिमा बैंकले सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरूको समीक्षा एवं भावी कार्यक्रमहरू सहितको वार्षिक प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. देशको आर्थिक तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर लक्षित ६ प्रतिशतभन्दा अत्यन्त न्यून ०.६ प्रतिशत (उत्पादकको मूल्यमा) रहेको अनुमान छ । मौसमी प्रतिकूलताको कारण कृषि क्षेत्रको उत्पादन वृद्धिदर १.३ प्रतिशत, भूकम्पको प्रभाव र सीमा नाकामा उत्पन्न आपूर्ति व्यवधानका कारण गैर-कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर ०.६ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर २.७ प्रतिशत रहेको थियो । नेपालको राष्ट्रिय उत्पादन, उपभोग, वचत र लगानीको विश्लेषण गर्दा मिश्रित प्रवृत्ति देखिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उपभोगको अनुपात ९४.७ प्रतिशत र यसको परिणामस्वरुप कुल गार्हस्थ्य वचतको अनुपात ५.३ प्रतिशत र कुल राष्ट्रिय वचत अनुपात ४२.९ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । विप्रेषण आप्रवाहमा भएको विस्तारका कारण कुल राष्ट्रिय वचत उल्लेख्य रहन गएको हो । त्यसैगरी कुल स्थिर पुँजी निर्माण अनुपात २५ प्रतिशत रहने देखिन्छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा वार्षिक औसत मुद्रास्फीति दर ८.५ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण गरेकोमा सीमा नाकामा उत्पन्न आपूर्ति व्यवधानका कारण औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर ९.९ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रास्फीति दर ७.२ प्रतिशत रहेको थियो । समग्रमा, उर्जा संकट, तराई क्षेत्रमा लामो समयसम्म रहेको असहज परिस्थिति तथा सीमा क्षेत्रमा भएको व्यापार तथा पारवहनमा अवरोधको कारणले आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा आर्थिक वृद्धिदरमा उच्च अंकमा कमी हुनगएको छ । यी तथ्यहरूका वावजुद देशमा नयाँ संविधान जारी भएको, भूकम्पबाट प्रभाावित अर्थतन्त्रको पुनरुत्थानका कार्यक्रमहरूले गति लिएको, उर्जा संकट धेरै हदसम्म समाधान भएको, लगायतका कारणले गर्दा पछिल्लो अवधिमा समग्ररूपमा देशको आर्थिक गतिविधिहरूमा विस्तार हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

२. बैंकको कारोवार तथा वित्तीय स्थिति

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू, अव म बैंकको आर्थिक वर्ष २०७२/७३ र चालु आर्थिक वर्षको फाल्गुण मसान्तसम्मको कार्यसम्पादनको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्दछु । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को आषाढ मसान्तमा शेयरधनी कोषमा २०.८४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ११ अर्व ६९ करोड कायम रहेको छ । त्यसै गरी कुल सञ्चालन आम्दानी गत आर्थिक वर्ष २०७१/७२ को तुलनामा १२.१० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ७ अर्व ४२ करोड पुगेको छ भने सञ्चालन मुनाफा गत आर्थिक वर्षको तुलनामा ३०३.६० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. २ अर्व १९ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को आषाढ मसान्तमा बैंकको निक्षेप रकममा १३.४४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८७ अर्व ३९ करोड पुगेको, कर्जा तथा सापटमा १५.४८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८३ अर्व ४२ करोड पुगेको छ भने सोही अवधिमा बैंकको लगानी रकममा ३.५६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १४ अर्व २ करोड कायम भएको छ । कुल कर्जा तथा सापटमा निष्कृय कर्जाको अनुपात गत आर्थिक वर्षको ५.३५ प्रतिशतमा उल्लेखनीय रूपमा सुधार भई आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को वर्षान्तमा ४.३६ प्रतिशत कायम हुन पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजी कोष अनुपात १३.९० प्रतिशत रहेकोमा सोमा उल्लेखनीय रूपमा सुधार भई आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को आषाढ मसान्तमा १७.१६ प्रतिशत कायम रहेको छ ।

उल्लेखित तथ्यहरूको आधारमा आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा यस बैंकको वित्तीय स्थिति समग्ररूपमा सन्तोषजनक रहेको छ । २०७२ साल वैशाख १२ गतेको विनाशकारी भूकम्प र त्यसपछिका विभिन्न अवरोधको कारण देशको समग्र अर्थतन्त्रमा पर्न गएको नकारात्मक असरको वावजुद यस बैंकको आर्थिक कारोवार तथा वित्तीय सूचकाङ्कहरू उत्साहजनक रहेका छन् ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को फाल्गुण मसान्तसम्मको प्रगति समीक्षा गर्दा बाह्य विप्रेषण आप्रबाहको वृद्धिदरमा आएको संकुचन, न्यून विकास खर्च, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा वृद्धिको तुलनामा न्यून निक्षेप वृद्धि लगायतका समस्याहरूको कारण पछिल्लो समयमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा/निक्षेप अनुपातमा सन्तुलन हुन नसकी बजारमा तरलताको समेत अभाव हुन गएको छ। यसरी वजारमा साधनको मागमा देखिएको वृद्धिको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको मुद्दती निक्षेपमा प्रदान हुने ब्याजदरमा उच्च अंकले हुनगएको वृद्धिले निक्षेपको लागतमा अनेपक्षित वृद्धि हुने स्थिति देखिएको छ।

बैंकको वित्तीय अवस्थाको विश्लेषण गर्दा बैंकको कुल निक्षेप २०७३ साल आषाढ मसान्तमा रकम रु ८७ अर्व ३८ करोड रहेकोमा २०७३ साल फाल्गुण मसान्तमा उक्त रकममा ९० करोड ६९ लाखले वृद्धि भई रु ८८ अर्व २९ करोड पुगेको छ। कर्जा/निक्षेप अनुपातमा देखिएको असन्तुलन तथा बजारमा देखिएको तरलता समस्याको कारण मुद्दती निक्षेपको ब्याजदरमा पर्न गएको चापको कारण अन्य प्रतिस्पर्धी बैंकहरूले १२ प्रतिशत ब्याजदरको मुद्दती निक्षेप योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको अवस्थामा बैंकका निक्षेपकर्ताहरूलाई पलायन हुन नदिन तथा नयाँ व्यक्तिगत मुद्दती निक्षेपकर्तालाई आकर्षित गर्न यस बैंकले समेत ८.५ प्रतिशतको स्वर्ण मुद्दती निक्षेप तथा १२ प्रतिशत ब्याजदरको विशेष मुद्दती निक्षेप योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार निक्षेपमा वृद्धि गरी कर्जा/निक्षेप अनुपातको सन्तुलन समेत कायम गरी प्रतिस्पर्धी बजार अनुकूल हुने तथा नाफामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी कर्जा तथा निक्षेपको ब्याजदरमा समयानुकूल परिमार्जन गरिएको छ।

२०७३ आषाढ मसान्तमा कर्जा रु. ८३ अर्व ४२ करोड रहेकोमा सोमा ९ अर्व ३१ करोड अर्थात ११.१६ प्रतिशतले वृद्धि भई ९२ अर्व ७३ करोड कायम रहेको छ। २०७३ साल फाल्गुण मसान्तसम्ममा यस बैंकले रु १ अर्व ७८ करोड नाफा (आयकर र कर्मचारी बोनस अघि) आर्जन गरी गत वर्षको सोही अवधि २०७२ फाल्गुण मसान्तको तुलनामा ८१ प्रतिशतले नाफा वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/७३ आषाढ मसान्तमा कुल कर्जामा निष्कृय कर्जाको अंश ४.३६ रहेकोमा सो मा उल्लेखनीयरूपमा कमी आई २०७३ फाल्गुण महिनामा कुल कर्जामा निस्कृय कर्जाको अंश ३.४१ प्रतिशत कायम रहेको छ। २०७२ साल फाल्गुण मसान्तमा कुल कर्जामा निष्कृय कर्जा ६.०९ प्रतिशत रहेको थियो। बैंकले चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार निर्धारण गरिएका लक्ष्यहरू हासिल हुने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। अत्यधिक प्रतिस्पर्धात्मक वजारमा समेत बैंक चालु आर्थिक वर्षमा कर्जा तथा सापट, कुल आम्दानी, खुद नाफा लगायतका अधिकांश सूचकांकहरूमा प्रगति हांसिल गर्न सफल भएको छ।

३. हकप्रद शेयर निष्काशन तथा बाँडफाँड :

यस बैंकको मिति २०७३/०१/१४ मा सम्पन्न नवौं वार्षिक साधारण सभाबाट पारित भई कायम हुन आएको साधारण शेयर पुँजी रु.३,९३,७६,००,०००/-मा (२ बराबर १ शेयर) ५० प्रतिशत का दरले अर्थात रु १ अर्व ९६ करोड ८८ लाख (१ करोड ९६ लाख ८८ हजार कित्ता) हकप्रद साधारण शेयर बिक्रीको लागि मिति २०७३/०७/०३ देखि २०७३/०८/०७ सम्म विक्री खुला गरिएकोमा बैंकको संस्थापक शेयरधनी नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको रु १ अर्व ४० लाख ८८ हजार (१ करोड ४० हजार ८८० कित्ता) शेयर नेपाल सरकार, अर्थमन्त्रालयको मिति २०७३/०८/२६ को प्राप्त पत्रानुसार अग्राधिकार शेयरबाट साधारण शेयरमा परिणत गरिएको छ। सर्बसाधारण शेयरधनीको स्वामित्वमा रहेको शेयर रु ९६ करोड ४७ लाख १२ हजार (९६,४७,१२० कित्ता) मध्ये १९ लाख ६८ हजार ५७५ कित्ता आबेदन नपरेको कारण प्रचलित नियमानुसार लिलामी प्रक्रिया मार्फत बिक्री गर्दा सम्पूर्ण शेयर बिक्री भई रु ५४ करोड २१ लाख ६५ हजार ९१६ पैसा १६ मात्र शेयर प्रिमियम वापत प्राप्त भई सोही बमोजिम यस बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार जारी सम्पूर्ण शेयर पुँजी चुक्ता भएको व्यहोरा आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरूलाई सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु।

४. प्रस्तावित लाभांश :

२०७३ साल आषाढ मसान्तमा कायम रहेको नेपाल सरकारको अग्राधिकार शेयर ६ अर्व ४३ करोड ६८ लाख लाई वार्षिक ६ प्रतिशतले हुने रकम रु. ३८ करोड ६२ लाख ८ हजार नगद लाभांश र हकप्रद साधारण शेयर बिक्री पश्चात कायम भएको साधारण शेयर चुक्ता पुँजी रु ५ अर्व ९० करोड ६४ लाखको २० प्रतिशत बोनस शेयर वापत रु १ अर्व १८ करोड १२ लाख ८० हजार र कर प्रयोजनको लागि १.०५३ प्रतिशतले हुने रु.६ करोड २१ लाख ७२ हजार ६३२ नगद लाभांश वितरण गर्नको प्रस्ताव गरिएको छ।

५.बैंकको पुँजी संरचना :

२०७३ साल अषाढ मसान्तमा बैंकको कुल चुक्ता पुँजी रु. १० अर्ब ३७ करोड ४४ लाख रहेको छ। जसमध्ये साधारण शेयर पुँजी रु. ३ अर्ब ९३ करोड ७६ लाख र नेपाल सरकारको अग्राधिकार शेयर रु. ६ अर्ब ४३ करोड ६८ लाख रहेको छ। साधारण शेयर पुँजी वापत नेपाल सरकारको रु. २ अर्ब ८१ लाख ७६ हजार (५१ प्रतिशत) तथा सर्वसाधारणको रु. १ अर्ब ९२ करोड ९४ लाख २४ हजार (४९ प्रतिशत) रहेको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकबाट वैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरेको एकीकृत निर्देशन अनुसार २०७४ साल आषाढ मसान्तसम्म वाणिज्य बैंकहरूको साधारण चुक्ता पुँजी अनिवार्य रूपमा रु. ८ अर्ब पुर्‍याउनुपर्ने तथा उक्त रकममा अग्राधिकार शेयर वापतको रकम समावेश गर्न नमिल्ने व्यवस्था भएकोले बैंकले तदनुरुप हुनेगरी बैंकले पुँजी योजना (Capital Plan) तयार गरी नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गरेको तथा सोही अनुरुप २०७४ आषाढ मसान्तसम्ममा साधारण चुक्ता पुँजी रु. ८ अर्ब कायम गर्नको लागि मिति २०७३/०१/१४ मा सम्पन्न नवौं वार्षिक साधारण सभाबाट पारित भई कायम हुन आएको साधारण शेयर पुँजी रु.३,९३,७६,००,०००/-मा ५० प्रतिशत हकप्रद (२ बराबर १ शेयर) का दरले हकप्रद शेयर जारी गर्दा बैंकको संस्थापक शेयरधनी नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको १ करोड ४० हजार ८८ कित्ता नेपाल सरकार, अर्थमन्त्रालयको मिति २०७३/०८/२६ को प्राप्त पत्रानुसार अग्राधिकार शेयरबाट साधारण शेयरमा परिणत गरिएको तथा सर्वसाधारण शेयरधनीको स्वामित्वमा रहेको शेयर ९६,४७,१२० कित्ता सम्पूर्ण शेयर बिक्री पश्चात यस बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार जारी सम्पुर्ण शेयर पुँजी चुक्ता भएको छ। हाल बैंकको साधारण शेयर पुँजी रु. ५ अर्ब ९० करोड ६४ लाख र नेपाल सरकारको अविमोच्य अग्राधिकार शेयर पुँजी रु. ५ अर्ब ४३ करोड २७ लाख १२ हजार गरी चुक्ता पुँजी रु. ११ अर्ब ३३ करोड ९१ लाख १२ हजार कायम रहेको छ।

६. आयकर दायित्व

लामो समयदेखि विभिन्न निकायमा विचाराधीन रहेका आ.व. २०४४/४५ र आ.व. २०६२/६३ देखि २०६८/६९ सम्मको आयकर सम्बन्धी सम्पूर्ण विषयहरू नेपाल सरकारबाट गठन गरिएको कर फछ्र्यौट आयोग २०७१ मार्फत फछ्र्यौट भएको छ । आर्थिक वर्ष २०६९/७० देखि २०७२/७३ सम्मको आय विवरण कर कार्यालयमा पेश गरिएको र कर कार्यालयबाट अन्तिम आय कर निर्धारण हुन बाँकी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को आय विवरण आयकर ऐनले तोकेको समयभित्र नै कर कार्यालयमा पेश गरिएको र आयकर वापत रु. १ अर्ब ६ लाख ६ हजार ३७७ व्यवस्था गरिएको छ।

७. बैंक ५० औं वर्षमा प्रवेश :

तत्कालिन समयमा कृषि विकास बैंक ऐन, २०२४ अन्तर्गत यस बैंकको स्थापना भएकोमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ तथा कम्पनी ऐन अन्तर्गत २०६२/०३/३१ मा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भई पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा बैंकिङ्ग कारोवार गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजत प्राप्त "क" वर्गको रूपमा कार्य गर्दै आएको छ। यो बैंक २०७३ साल माघ ७ गते ५० औं वर्षमा प्रबेश गरेको व्यहोरा सम्पूर्ण आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु। बैंकले यस बर्षको अवधिलाई स्वर्ण वर्षको रूपमा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी मनाउने निर्णय गरे अनुसार ५० औं बैंक दिवसको अवसरमा बैंकको मुख्य कार्यालय र सम्पूर्ण क्षेत्रीय कार्यालयहरूमा विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइएको छ। सोही अवसरमा बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत भूकम्प पीडितहरूलाई आवास निर्माण कार्यमा समर्पित धुर्मुस सुन्तली फाउन्डेसनलाई रु १५ लाख आर्थिक सहयोग गरेको छ।

८. आधुनिक बैंकिङ्ग

विगतमा विकास बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको यस बैंकले वाणिज्य बैंकको रूपमा रुपान्तरण भएपछि ग्राहकको चाहना अनुरुपका आधुनिक बैंकिङ्ग सेवाहरू जस्तै SMS Alert सेवा, Visa Card, Mobile Banking सेवा लगायतका सेवाहरू सुचारु भैसकेका छन्। साथै बैंकको कारोवारलाई व्यवस्थित गर्न Nepal Clearing House संग सम्झौता गरी IPS सेवा तथा शेयर आवेदन गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न धितोपत्र वोर्डको स्वीकृति लिई ASBA प्रणाली समेत सञ्चालन गरिएको छ। बैंकको व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न बजारीकरणको उपयुक्त रणनीतिलाई तीव्रताका साथ अघि बढाउन चर्चित हास्य कलाकारद्वय श्री दिपक राज गिरी र दीपाश्री निरौलालाई बैंकको Brand Ambessador को रूपमा नियुक्त गरिएको छ।

९. अन्य विवरण

बैंकको आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को कारोबारको अवस्था यसै प्रतिवेदन साथ पेश गरेको छु । त्यसैगरी कार्यालय संजाल, निक्षेप /कर्जा सेवा तथा गैर कोषमा आधारित कारोबार, साना तथा लघु उद्यम कार्यक्रम, प्रविधि विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा विकास, भविश्यका योजनाहरू, संस्थागत सुशासन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, जोखिम व्यवस्थापन, सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण, ग्राहक पहिचान, सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम, सञ्चालक समितिमा परिवर्तन, लेखापरीक्षकको नियुक्तिसम्बन्धी विवरणहरू समेत यसै प्रतिवेदन साथ पेश गरेको छु ।

१०. कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको विवरण यसै वार्षिक प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ । साथै बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा समसामयिक संशोधनका लागि यस प्रतिवेदनमा विशेष प्रस्ताव प्रस्तुत गरिएको छ ।

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको उत्तरोत्तर प्रगति तथा विकासको लागि प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपले बैंकलाई महत्वपूर्ण सहयोग तथा सुझाव दिई बैंकको कार्यदक्षता तथा सेवा वृद्धि गर्न मद्दत पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरू, यस बैंकप्रति निरन्तर सहयोग, सहभागिता तथा अनवरत विश्वास राख्नुहुने समस्त सेवाग्राही महानुभावहरू, बैंकको हित तथा प्रगतिको लागि मार्ग निर्देशन दिने नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड, एशियाली विकास बैंक लगायत अन्य दातृ निकायहरू तथा सम्बद्ध निकायहरू र बैंकको लेखापरीक्षक लगायतलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि सबैबाट सदा झै सहयोग र सद्भाव पाउने विश्वास लिएको छु । साथै विभिन्न असहज परिस्थितिहरूमा पनि धैर्यतापूर्वक बैंकको क्रियाकलापहरूमा साथ दिई आउनुहुने बैंक व्यवस्थापन तथा सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई समेत धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आज यहाँहरूबाट प्राप्त हुने सल्लाह, सुझाव तथा मार्ग निर्देशनले बैंकको कार्ययोजना कार्यान्वयन तथा लक्ष्य प्राप्तिमा थप सहयोग मिल्ने समेत विश्वास लिएको छु । बैंक सञ्चालक समितिका पूर्व सञ्चालकहरूले यस बैंकको प्रगतिमा पुऱ्याउनु भएको महत्वपूर्ण योगदान प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

अन्त्यमा, सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदनको साथै आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र सोसँग सम्बन्धित अनुसूचीहरू तथा उक्त वर्षमा बैंकले सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरूको समीक्षा र भावी कार्यक्रमहरू सहितको वार्षिक प्रतिवेदनमा छलफल गरी अनुमोदन तथा स्वीकृत गरी दिनु हुन उपस्थित सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरू समक्ष हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद ।
मिति : २०७३/१२/३१

सञ्चालक समितिको तर्फबाट
प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

अन्य विवरणहरू

१. आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को प्रगति

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा यस बैंकको आर्थिक कारोवार तथा वित्तीय सूचकाङ्क निम्नानुसार रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को प्रगति

वार्षिक परिणामहरू	इकाई	आ.व. २०७१/७२	आ.व. २०७२/७३	फरक/वृद्धि %
खुद ब्याज आम्दानी	रु. हजारमा	५,६०७,२१९	६,२६१,३३१	११.६७
कुल सञ्चालन आम्दानी	रु. हजारमा	६,६२२,२३३	७,४२३,२६८	१२.१०
सञ्चालन मुनाफा	रु. हजारमा	५४२,०७८	२,१८७,८३२	३०३.६०
वर्षान्तको अवस्था				
शेयरधनी कोष	रु. हजारमा	९,६७४,२१२	११,६९०,५१५	२०.८४
निक्षेप	रु. हजारमा	७७,०३५,०५६	८७,३८७,१५५	१३.४४
कुल कर्जा तथा सापट	रु. हजारमा	७२,२३८,५१५	८३,४१८,२६३	१५.४८
कुल लगानी	रु. हजारमा	१३,५३७,८१३	१४,०१९,१२६	३.५६
कुल सम्पत्ति	रु. हजारमा	१००,८१२,३२८	१११,७८६,१०१	१०.८९
प्रति शेयर सूचना				
शेयर पुँजीमा लाभांश (कर समेत)	प्रतिशत	१६	२१	३३.३३
वर्षान्तमा प्रति शेयर किताबी मूल्य	रु. मा	२४६	२९७	२०.८४
वित्तीय अनुपातहरू				
स्थिर सम्पत्तिमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	४४	१८६	३१९.२२
कर्जा सम्पत्तिको अनुपातमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	०.७५	२.६२	२४९.५१
कुल सम्पत्तिको अनुपातमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	०.५४	१.९६	२६३.९८
पुँजी कोष अनुपात (जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजी कोषको पर्याप्तता)				
जोखिम भारित सम्पत्तिमा प्राथमिक पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ६ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	११.९६	१५.१७	२६.८४
जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजीको अनुपात (न्यूनतम १० प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१३.९०	१७.१६	२३.४५
निष्कृय कर्जाको कुल कर्जासँगको अनुपात	प्रतिशत	५.३५	४.३६	-१८.५०

२. आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को फाल्गुण मसान्तसम्मको प्रगति

फाल्गुण मसान्तसम्मको परिणाम	**इकाई**	**२०७३ साल फाल्गुण मसान्त**
कुल संचालन आम्दानीमा खुद मुनाफा	प्रतिशतमा	२३.५५
कुल संचालन आम्दानी	रु. हजारमा	४,९१८,९१०
खुद मुनाफा (आयकर र कर्मचारी बोनसपछि)	रु. हजारमा	१,१५८,६३०
फाल्गुण मसान्तसम्मको अवस्था		
शेयरधनी कोष	रु. हजारमा	१५,३५९,८८०
निक्षेप	रु. हजारमा	८८,२९४,०६०
कुल कर्जा तथा सापट	रु. हजारमा	९२,७२९,६२०
कुल लगानी	रु. हजारमा	९,३५३,५३०
कुल सम्पत्ति	रु. हजारमा	११९,२१४,३५०
प्रति शेयर सूचना		
प्रति शेयर आम्दानी	रु. मा	२९.४२
प्रति शेयर किताबी मूल्य	रु. मा	२६०.०५
वित्तीय अनुपातहरू		
खुद औसत स्थिर सम्पत्तिमा प्रतिफल	प्रतिशत	९६.४६
औसत कर्जाको अनुपातमा खुद मुनाफा	प्रतिशत	१.९७
कुल औसत सम्पत्तिको अनुपातमा खुद मुनाफा	प्रतिशत	१.५०
पुँजी कोष अनुपात (जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजी कोषको पर्याप्तता)		
जोखिम भारित सम्पत्तिमा प्राथमिक पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ६ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१४.६४
जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजीको अनुपात (न्यूनतम १० प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१६.८४
निष्कृय कर्जाको कुल कर्जासँगको अनुपात	प्रतिशत	३.४१

३. कार्यालय संजाल

२०७३ साल अषाढमसान्तमा यस बैंकका कुल कार्यालय संख्या २४३ रहेकोमा हाल २४९ कार्यालयहरू रहेका छन्। यस बैंकको कार्य संजाल देशको ७५ वटै जिल्लामा रहेको र सो मध्ये २०० कार्यालयहरूबाट पूर्ण वाणिज्य बैंकिङ्ग सेवा प्रदान भइरहेको छ। कर्जा प्रवाह गर्ने ग्रामीण क्षेत्रका बाँकी कार्यालयहरूलाई समेत सम्भाव्यताको आधारमा क्रमशः पूर्ण बाणिज्य बैंकिङ्ग कार्यालयमा रुपान्तरण गर्ने कार्य भईरहेको छ। बिगतमा बिस्थापित भएका कार्यालयहरूलाई पुनर्स्थापना गर्ने कार्य समेत गरिएको छ। बैंकका १८० कार्यालयहरूमा Core Banking System जडान भई कारोवार सञ्चालन भैरहेको, २७ कार्यालयबाट लकर सुविधा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएको, चालु आर्थिक वर्षसम्ममा ४१ कार्यालयबाट ATM सेवा प्रदान गरिने, १८० कार्यालयहरूबाट online बैंकिङ्ग सेवा प्रदान तथा २४ कार्यालयहरू मार्फत सरकारी सेवाको कारोबार र ११० कार्यालयहरू मार्फत ASBA सञ्चालन हुँदै आएको छ।

४. निक्षेप, कर्जा सेवा तथा गैर कोषमा आधारित कारोबार

यस बैंकले निक्षेप कारोवार अर्न्तगत चल्ती खाता, कल निक्षेप खाता, मुद्दती निक्षेप तथा अक्षयकोष निक्षेप खाता, साधारण वचत, समृद्धि वचत, बा-आमा वचत, चेतनशील नारी वचत, कृषक वचत लगायतका वचत खाताहरू सञ्चालनमा ल्याएको छ । बैंकले स्वर्ण महोत्सवको अवसरमा स्वर्ण मुद्दती निक्षेप खाता कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। त्यसैगरी बजारको पछिल्लो अवस्था अनुसार बैंकका निक्षेपकर्ताहरू पलायन हुन नदिन विशेष मुद्दती निक्षेप खाता कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । कर्जा कारोवार अन्तर्गत नियमित कर्जा कारोवारको साथसाथै सरल कृषि कर्जा, नेपाल सरकारको ब्याज अनुदान सहितको व्यवसायिक कृषि कर्जा, सुनचांदी कर्जा लगायतका शीर्षकमा कर्जा प्रदान गर्दै आइरहेको छ भने बैंक जमानत, वैदेशिक मुद्रा कारोवार, प्रतीतपत्र कारोबार, विप्रेषण कारोवार, थोक सुन खरीद बिक्री लगायतका गैर कोषमा आधारित कारोवार समेत सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ ।

५. साना तथा लघु उद्यम कार्यक्रम

यस बैंकले आफ्ना शाखा कार्यालयहरू, साना किसान विकास बैंक र सहकारी संस्थाहरू मार्फत् साना किसान तथा लघु उद्यमीहरूलाई कर्जा प्रवाह गर्दै आइरहेको छ भने राहत कार्यक्रम अन्तरगत न्यून आय भएका किसानहरूलाई नगदेबाली, तरकारी, फलफूलखेती र पशुपंक्षी पालनको लागि रु.३० हजारसम्म लघु कर्जा प्रदान गरिएको छ । त्यसैगरी युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कार्यक्रम, नेपाल सरकारको अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपालन, तरकारी तथा फलफूलखेती गर्ने कृषकहरूको जोखिमलाई न्यूनीकरण गरी उक्त व्यवसायमा आकर्षित गराउन बाली तथा पशु बीमा मार्फत सुरक्षण कार्यक्रम समेत सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । साथै यस बैंकको केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान र क्षेत्रीय तालिम केन्द्रहरूबाट व्यावसायिक रूपमा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने उद्यमीहरूलाई सीप विकास सम्बन्धी तालिम र स्थानीय आवश्यकता अनुसार अन्य तालिम समेत सञ्चालन गर्ने गरिएको छ ।

६. प्रविधि विकास

यस बैंकले विगतमा एशियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोगमा अत्याधुनिक प्रविधि सहितको Core Banking System जडान गरेकोमा हाल आफ्नै साधन स्रोतमा थप कार्यालयहरूमा समेत यो प्रविधि जडान गर्दै आएको छ । हालसम्म बैंकका १८० वटा कार्यालयहरूमा Core Banking System जडान गरी समग्र व्यवसायको करिव ८५ प्रतिशत कारोवार Online सेवामार्फत उपलव्ध गराउन सफल भएको छ । यसले बैंकबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि भएको छ । बैंकको सम्पूर्ण शाखाहरूमा उक्त प्रविधि जडान कार्य सम्पन्न भइसकेपछि अत्याधुनिक बैंकिङ्ग सुविधा ग्रामीण क्षेत्रसम्म पुऱ्याउन बैंक सफल हुनेछ। कारोवार सञ्चालनको सर्न्दभमा उत्पन्न हुनसक्ने सम्भावित प्रविधिजन्य जोखिमहरूको पहिचान गरी सोको निराकरणको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्दै आएको छ । बैंकले ग्राहकको चाहना र माग अनुरुपका सेवा प्रदान गर्ने सर्न्दभमा चालु आर्थिक वर्षदेखि VISA Card, SMS तथा Mobile बैंकिङ्ग सेवा समेत प्रारम्भ गरिसकेको छ ।

७. जनशक्ति व्यवस्थापन तथा विकास

बैंकले कर्मचारी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, आधुनिक बैंकिङ्ग सेवाको लागि उपयुक्त नयाँ जनशक्ति प्रवेश गराउने र कार्यरत कर्मचारीहरूलाई आधुनिक बैंकिङ्ग तथा प्रविधि सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्न आन्तरिक र बाह्य तालिम प्रदान गर्ने नीति अनुरुप जनशक्ति विकाससंग सम्बन्धित विभिन्न कार्य सम्पन्न गर्दै आइरहेको छ । जनशक्ति व्यवस्थापनको कार्यलाई थप सुदृढीकरण गर्न कर्मचारी भर्ना, पदोन्नति लगायतका कार्यमा लोक सेवा आयोगको प्रत्यक्ष संलग्नतामा विश्वसनीय एवं पारदर्शी ढंगबाट सम्पादन हुँदै आएको र आर्थिक बर्ष २०७२/७३ सम्मका सम्पूर्ण परीक्षासम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भइसकेको छ ।

८. भविष्यका योजनाहरू :

यस बैंकको भविष्यका योजनाहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

(१) बैंकको दूरदृष्टि ध्येय र उद्देश्य अनुरुप स्वीकृत व्यावसायिक योजनालाई मुख्य आधार मानी विस्तारित, सघन एवं दिगो बैंकिङ्ग, Prudent बैंकिङ्ग तथा सामाजिक अभिमुखीकरण सहितको बैंकिङ्ग सेवालाई आधारभूत सिद्धान्तको रूपमा ग्रहण गर्दै बैंकका कार्यक्रमहरू तदनुरुप अघि बढाईने छ ।

(२) विगत वर्षहरूदेखि कर्जा प्रवाह गर्दै आएका क्षेत्रहरूमा अतिरिक्त पूर्वाधारको राम्रो विकास भई वजार विस्तार भएका स्थानहरूमा ग्राहकको आवश्यकता अनुसार व्यावसायिक कर्जामा विस्तार गरिने छ ।

(३) प्राथमिकताप्राप्त कार्यक्रम अन्तरगत आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने कृषिजन्य उत्पादन र बजार व्यवस्थापनका लागि व्यक्तिगत तथा संस्थागत कर्जा प्रवाह गरिने छ ।

(४) गरिबी निवारण तथा युवा स्वरोजगार लगायतका नेपाल सरकारका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ । त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट ब्याज अनुदान प्राप्त हुने व्यावसायिक कृषि कर्जा प्रदान गर्ने कार्यलाई थप प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ ।

(५) बैंकबाट भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाहरूमा भूकम्प पीडितको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण कर्जा प्रदान गर्ने कार्यमा थप सजगर्ता अपनाइने छ ।

(६) ग्रामीणक्षेत्रमा क्षेत्रगत अवधारणा अनुरुप ग्राहकहरूलाई सहज र सरल कर्जा सेवा विस्तार गरिने छ ।

(७) ग्रामीणक्षेत्रमा सेवा विस्तार गर्न सम्भाव्यताको आधारमा मुख्यतः कर्जा प्रवाह गर्ने कार्यालयहरूलाई पूर्ण वाणिज्य बैंकिङ्ग कार्यालयमा परिणत गर्दै लगिने छ ।

(८) सम्भाव्यताको आधारमा क्रमशः ग्रामीणक्षेत्रका शाखाहरूमा समेत Core Banking System कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ । साथै Core Banking System मा समसामयिक सुधारका साथै यस प्रविधिमा कर्मचारीहरूलाई पर्याप्त तालिम दिई ग्राहक सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

(९) बैंकले ATM सेवा र Internet Banking, SMS Banking, Online Banking मार्फत सेवा विस्तार गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

(१०) जनशक्ति व्यवस्थापन योजना र विकासको माध्यमबाट कर्मचारी व्यवस्थापनलाई बैंकको समग्र उत्पादकत्व एवं कार्यकुशलता अभिवृद्धि तर्फ निर्देशित गरिने छ ।

(११) बैंकको कर्जा, तरलता, सञ्चालन तथा बजार सम्वन्धी जोखिमहरूलाई न्यून गर्न जोखिम व्यवस्थापन पद्दतिको विकास एवं मजवुद पार्दै आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

(१२) बैंकको विद्यमान कर्जाको गुणस्तरमा निरन्तर सुधार गरी आम्दानी वृद्धि गर्ने र लगानीको उचित व्यवस्थापन गर्दै बैंकको मुनाफामा उत्साहजनक वृद्धि गरी शेयरधनीहरूलाइ प्रतिस्पर्धात्मक प्रतिफल उपलब्ध गराइने छ ।

(१३) सम्भाव्यताको आधारमा कृषि, जलविद्युत, पर्यटन तथा अन्य क्षेत्रका ठूला परियोजनाहरूमा लगानी विस्तार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(१४) कर्जा तथा निक्षेप ग्राहक संख्याको विस्तार र निक्षेपको मिश्रणलाई भरपर्दो तथा दिगो बनाउने नीति लिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(१५) साना तथा लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

(१६) बैंकको आम्दानीका श्रोतहरूको विस्तार गर्न गैर कोषमा आधारित बैंकिङ्ग सेवाहरू थप विस्तार गरिने छ ।

९. संस्थागत सुशासन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा जोखिम व्यवस्थापन :

(क) संस्थागत सुशासन : संस्थागत सुशासनको स्तर निरन्तर कायम राख्दै आफ्ना बैंकिङ्ग कृयाकलापहरूलाई सक्रिय र पारदर्शी रूपमा सञ्चालन गर्ने तर्फ बैंक सदैव सजग रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएका विवेकशील नियमनको परिपालनामा बैंकले सचेतताका साथ कार्य गर्दै आएको छ । त्यसैगरी नेपाल धितोपत्र बोर्ड लगायतका नियमनकारी निकायहरूबाट जारी भएका नीति नियम र निर्देशनहरूको पूर्ण कार्यान्वयन गरिएको छ ।

(ख) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली : बैंक सञ्चालनको सिलसिलामा उत्पन्न हुनसक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणको लागि विभिन्न क्षेत्रमा आन्तरिक नियन्त्रणका उपायहरू अवलम्बन गर्न पर्याप्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ । बैंकमा गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा लेखापरीक्षण समिति रहेको छ । यस समितिले बैंकको वित्तीय अवस्था, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पर्याप्तता तथा प्रभावकारिता, आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझावहरूको समीक्षा, नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए/नभएको सम्बन्धमा समीक्षा, लेखापरीक्षकको नियुक्तिको लागि सिफारिस तथा आवश्यक सुधारका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने कार्यहरू गर्दै आएको छ । उल्लेखित विषयहरूको समीक्षावाट प्राप्त नतिजालाई विश्लेषण गरी सञ्चालक समितिमा आवश्यक राय पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको छ ।

(ग) **जोखिम व्यवस्थापन** : बैंकले कर्जा, तरलता, सञ्चालन र बजार सम्वन्धी जोखिमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले बैंकको नीति, नियम, कार्यविधि, परिपत्र, पद्दति, सीमा आदिलाई समय समयमा पुनरावलोकन गरी आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने गरी उपयुक्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ । जोखिम व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यमा सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिन गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा जोखिम व्यवस्थापन समिति रहेको छ । यस समितिले विद्यमान जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापन प्रणालीको पर्याप्तता, उपयुक्तता, उपयुक्त प्रणालीको विकास र नेपाल राष्ट्र बैंकवाट जारी गरिएका निर्देशन अनुरुप जोखिम सम्वन्धी आवश्यक नीति एवं संरचना विकास गर्नका लागि सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक मार्ग निर्देशन दिने कार्यहरू गर्दै आएको छ । जोखिम विश्लेषण तथा व्यवस्थापनलाई अझ सशक्त बनाउने, नियमनकारी निकायको निर्देशनहरूको पूर्ण परिपालनातर्फ थप सजगता अपनाईने छ । सञ्चालन जोखिम कार्यविधि २०७३, तयार गरी लागु गरिएको छ ।

(घ) **सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण (AML) र ग्राहक पहिचान (KYC)** : यस बैंकले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ र सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नियमावली, २०६६ अनुरुप सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न र जोखिम नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिंदै आएको छ । सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्वन्धी नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनको पालना गर्ने सन्दर्भमा ग्राहक पहिचान सम्वन्धी कार्यविधि र सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नीति कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । साथै, नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको वित्तीय जानकारी इकाईसँग आवश्यक समन्वय गरी यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरिएको छ ।

१०. सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम :

यस बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व (Corporate Social Responsibility) लाई आफ्नो प्रमुख जिम्मेवारीको रूपमा अगिंकार गर्दै आएको छ । गत आर्थिक वर्षमा २०७२ सालको भूकम्प पीडितहरूलाई रु २ करोड ५ लाख ८१ हजार भन्दा बढी सहयोग प्रदान गरेको थियो । २०७२ सालको भूकम्प पीडितहरूलाई २ प्रतिशत ब्याजदरमा आवास निर्माण गर्नको लागि रु. १६ करोड २५ लाख आवास पुन निर्माण कर्जा उपलब्ध गराएको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा भूकम्प पीडितहरूको आवास निर्माण कार्यमा समर्पित धुर्मुस सुन्तली फाउन्डेसनलाई रु. १५ लाख आर्थिक सहयोग गरिएको छ । बैंकले बाढी, पहिरो आदिजस्ता प्राकृतिक विपत्तिका समयमा आर्थिक सहयोग, वृद्ध/वृद्धाका लागि लत्ता कपडा तथा खाद्यान्न वितरण, विद्यालयहरूमा भौतिक साधन प्रदान, यात्रु प्रतिक्षालय निर्माण, खानेपानी व्यवस्थाको लागि आर्थिक सहयोग लगायतका सामाजिक सामुदायिक विकास कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्दै आएको छ । साथै विभिन्न निकायहरूवाट प्राप्त अनुदान सहयोगमा बैंकले आफ्नो वित्तीय साखलाई कायम राख्दै सामाजिक दायित्वलाई समेत बोध गरी संघ/संस्था, क्लब मार्फत स्थानीय समुदायको सहभागितामा संचालित सडक तथा बाटो निर्माण एवं मर्मत, खानेपानी, स्कुल, मन्दिर, ट्राफिक आइल्याण्ड निर्माण, यात्रु प्रतिक्षालय, उद्यान निर्माण, हाटबजार सेड, सामुदायिक भवन, चौतारो निर्माण तथा अस्पताल मर्मत जस्ता कार्यमा क्षेत्रीय कार्यालयहरू मार्फत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्दै आइरहेको छ । त्यसैगरी बैंकका विभिन्न कार्यालय मार्फत नेपाल सरकारबाट व्यवस्था गरिएको जेष्ठ नागरिक भत्ता वितरण लगायतका कार्य समेत प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्दै आएको छ ।

११. लेखापरीक्षकको नियुक्ति :

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को लेखापरीक्षण कार्य चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकालले सम्पन्न गर्नु भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को लेखापरीक्षक नियुक्ति सम्बन्धमा महालेखा परीक्षकको कार्यालयसंग परामर्श माग गरिएकोमा परामर्श प्राप्त भएका चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकाल नियुक्तिको लागि योग्य हुनु भएकोले निजहरूलाई संयुक्त रूपमा लेखापरीक्षकमा नियुक्तिको लागि प्रस्ताव गरिएको छ ।

१२. सञ्चालक समितिमा परिवर्तन

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा वहाल रहनु भएका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सञ्चालकको विस्तृत विवरण कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरणमा उल्लेख गरिएको छ ।

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरण

(क) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिबाट बैंकको कारोवारलाई कुनै असर परेको भए सो असर

अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषका अनुसार विश्व अर्थतन्त्रको वृद्धिदर सन् २०१६ मा ३.२ प्रतिशत र सन् २०१७ मा ३.५ प्रतिशत रहने अनुमान गरेको छ। विकसित मुलुकहरूको अर्थतन्त्र सन् २०१६ मा १.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने कोषको प्रक्षेपण छ। विकासशील तथा उदीयमान अर्थतन्त्रहरूको वृद्धिदर सन् २०१६ मा ४.१ प्रतिशत तथा सन् २०१७ मा ४.६ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ। सन् २०१६ मा भारतको अर्थतन्त्र ७.५ प्रतिशत तथा चीनको अर्थतन्त्र ६.५ प्रतिशतले बढ्ने कोषको प्रक्षेपण छ। यसै गरी पेट्रोलियम पदार्थ, धातु लगायतका वस्तुहरूको मूल्य न्यूनस्तरमा रहेकाले उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीति दर सन् २०१६ मा ४.५ प्रतिशत रहने कोषको प्रक्षेपण छ। सन् २०१६ मा भारतको ५.३ प्रतिशत र चीनको १.८ प्रतिशत मुद्रास्फीति दर रहने प्रक्षेपण छ।

सन् २००८ को वित्तीय संकटपश्चात् विकसित मुलुकका केन्द्रीय बैंकहरूले अवलम्बन गर्दै आएको मौद्रिक नीतिको गैर-परम्परावादी अडानमा केही परिवर्तन देखिएको छ। अमेरिकी फेडेरल रिजर्भले ब्याजदरलाई न्यून सीमामा राख्दै आएकोमा रोजगार बजारमा आएको सुधारसँगै सन् २०१५ डिसेम्बरमा फेडेरल फण्ड रेटको टार्गेट रेन्जलाई ०.२५ प्रतिशत विन्दुले वृद्धि गरी मौद्रिक नीतिलाई सामान्यीकरण गर्दै लैजाने सङ्केत गरेको छ। फलस्वरुप, अमेरिकी डलर थप बलियो भई नेपाली रुपैयाँ केही कमजोर बनेको छ। जापान तथा स्वीट्जरल्याण्ड जस्ता मुलुकहरूले ऋणात्मक ब्याजदर नीति अवलम्बन गरेका छन् भने युरोपेली केन्द्रीय बैंकले ब्याजदरलाई न्यून सीमामा राख्दै आएको छ। पछिल्लो समय भारत तथा चीनले समेत लचिलो मौद्रिक नीति अवलम्बन गर्दै आएका छन्। ठूला अर्थतन्त्र भएका मुलुकका आर्थिक चरहरूमा भएको उतार चढावले समस्त बैंकिङ्ग क्षेत्रमा प्रभाव पर्नु स्वभाविक भएता पनि प्रत्यक्ष प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै व्यवसायको आकार, प्रकृति एवं प्रवृत्तिलाई तदनुरुप व्यवस्थापन गर्न रणनीतिक योजनाका साथ बैंक अगाडि बढेको छ।

(ख) बैंकको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्ध

बैंकले व्यवसाय सञ्चालनमा सबै सरोकारवाला शेयरधनीहरू, नेपाल सरकार, नेपाल राष्ट्र बैंक लगायतका विभिन्न नियमनकारी निकायहरू, ग्राहकहरू, दातृ निकायहरू, अन्य सम्बन्धित पक्षहरूसँग व्यावसायिक, पारदर्शी र असल सम्बन्ध कायम गर्दै व्यावसायिक वातावरण कायम गर्ने प्रयास गर्दै आएको छ। बैंकको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्धले वैंकको समग्र कारोवारलाई चुस्त, दुरुस्त, प्रतिस्पर्धी एवं नाफामूलक वनाउन सकारात्मक भूमिका निर्वाह गरिरहेको र आगामी दिनमा समेत यस दिशा तर्फ थप सुधार आउने विश्वास गरिएको छ।

(ग) सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको कारण

१. आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को सञ्चालक समितिको विवरण

संस्थापक शेयरधनी नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक समय समयमा नेपाल सरकारले परिवर्तन गर्ने भएकोले आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा डा. राजेन्द्र प्रसाद अधिकारीको स्थानमा डा. योगेन्द्र कुमार कार्कीले प्रतिनिधित्व गर्नु भएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा रहेका सञ्चालकहरूको विवरण निम्न वमोजिम रहेको छ।

क.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि	पदावधि
१.	श्री प्रमोद कुमार कार्की	अध्यक्ष	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय	२०७०/०१/३० देखि हालसम्म
२.	श्री शिशिर कुमार ढुंगाना	सञ्चालक	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय	२०७०/०५/३१ देखि २०७३/०७/०३ सम्म
३.	डा. राजेन्द्र प्रसाद अधिकारी	सञ्चालक	नेपाल सरकार,कृषि विकास मन्त्रालय	२०७१/०५/२० देखि २०७२/०९/१२ सम्म
	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक	नेपाल सरकार,कृषि विकास मन्त्रालय	२०७२/०९/१३ देखि हालसम्म
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	सञ्चालक	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय	२०७१/०९/२३ देखि हालसम्म
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक	व्यावसायिक विशेषज्ञ	२०६३/०४/२६ देखि हालसम्म

क.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि	पदावधि
६.	श्री रमेश कुमार महत	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७०/०४/२८ देखि हालसम्म
७.	श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म
८.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म
९.	श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म

२. **वहालवाला सञ्चालक समितिको विवरण**

क.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि
१.	श्री प्रमोद कुमार कार्की	अध्यक्ष	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय
२.	श्री बिष्णुप्रसाद नेपाल	सञ्चालक	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय
३.	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक	नेपाल सरकार, कृषि विकास मन्त्रालय
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	सञ्चालक	नेपाल सरकार,अर्थ मन्त्रालय
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक	व्यावसायिक विशेषज्ञ
६.	श्री रमेश कुमार महत	सञ्चालक	सर्वसाधारण
७.	श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक	सर्वसाधारण
८.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	सञ्चालक	सर्वसाधारण
९.	श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक	सर्वसाधारण

(घ) बैंकको कारोवारलाई असर पार्ने मुख्य कुराहरू

बैंकको कारोवारलाई असर पार्न सक्ने विभिन्न किसिमका जोखिमहरूलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

- देशको आर्थिक अवस्थामा आउने परिवर्तनबाट पर्न सक्ने जोखिमहरू।
- राजनैतिक संक्रमणकालीन अवस्थाबाट पर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- मुद्रा वजार तथा पुँजी बजारको उतार चढावबाट पर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- विदेशी विनिमय कारोवार गर्दा विनिमय दरमा हुने परिवर्तनबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- निक्षेप तथा कर्जा लगानीको ब्याजदरमा हुने परिवर्तनबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- नेपाल राष्ट्र बैंकले वाणिज्य बैंक सम्बन्धी नीति निर्देशनमा परिवर्तन गर्दा श्रृजना हुन सक्ने सम्भावित जोखिमहरू
- बैकिङ्ग व्यवसायमा हुने प्रतिस्पर्धाको कारण हुन सक्ने जोखिमहरू।
- निर्धारित समयमा कर्जा असुली नभई उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमहरू।
- प्रतीतपत्र र जमानतपत्र जारी गर्ने जस्ता गैरकोष सेवा प्रदान गर्दा हुन सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा हुने मन्दीको असरबाट पर्न सक्ने आर्थिक जोखिमहरू।
- मुद्रास्फीतिबाट पर्न सक्ने जोखिमहरू।
- उर्जा संकट, वन्द, हडताल तथा व्यावसायिक अवरोधबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- प्रकृतिक प्रकोपबाट हुन सक्ने आर्थिक तथा भौतिक जोखिमहरू।

(ङ) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियतहरू तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय

यस बैंकको आर्थिक बर्ष २०७२/७३ को लाभांश घोषणा/वितरण तथा वित्तीय विवरण प्रकाशन सम्बन्धमा मिति २०७३/१२/०८ मा नेपाल राट्र बैंकबाट प्राप्त निर्देशन र लेखापरीक्षकको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियतका सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको प्रतिक्रिया देहाय वमोजिम रहेको छ :

(१) बैंकको २०७३ आषाढ मसान्तको ब्याजदर अन्तर नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेभन्दा बढी रहेको सन्दर्भमा यस बैंकले मिति २०७३/१०/०१ र २०७३/१२/०१ देखि लागू हुने गरी कर्जा तथा निक्षेपको ब्याजदर परिमार्जनले ब्याजदर अन्तर तोकिएको सीमा भित्र कायम गर्ने प्रयास गरिएको छ। ब्याजदर अन्तर तोकिएको सीमाभित्र कायम राख्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(२) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन न. ६ को बुंदा न. २(ड) मा भएको व्यवस्था "इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो सञ्चालक समितिको बैठकमा सञ्चालक बाहेकका सदस्यहरूलाई आमन्त्रण गरी सञ्चालक सरह बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा प्रदान गर्न पाइने छैन । तर बैंक तथा वित्तीय संस्थाका सञ्चालक समितिले आवश्यकता महशुस गरेमा खासखास विषयमा ठोस राय/परामर्शका लागि वित्तीय स्वार्थ नभएको विज्ञ व्यक्तिलाई सञ्चालक समितिको बैठकमा आमन्त्रण गरी आवश्यक राय/परामर्श प्राप्त गरी सो वापत पारिश्रमिक प्रदान गर्न भने यो व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन" भन्ने व्यवस्थाको हाल आंशिक रूपमा पालना भएको र आगामी दिनमा सजगताका साथ पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

(३) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको कर्जामा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिएको छ । २०७३ साल आषाढमसान्तमा कर्जा तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको विस्तृत विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गरिसकिएको छ । साथै, लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार थप रु १०,७९,९३,८१०/ कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएको र उक्त रकमको अलावा गत वर्षसम्म बाँकी अतिरिक्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु ५४,३२,४८,१७५/ यथावत कायम राखिएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको कर्जामा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने गरिएको छ ।

(४) अन्य सम्पत्ति शीर्षक अन्तर्गत आ.व. २०७१/०७२ सम्म शाखा हिसाब मिलान उप शीर्षकमा अन्तर शाखा हिसाब मिलान हुन बाँकी खुद डेबिट रकम रु ४३,२७,२६,२२२/ रहेकोमा सोमा उल्लेख्य सुधार भई आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा रु. १३,९४,५२,५०१/ कायम रहेको छ । साथै, नियमित कारोबारहरूको भिडानको लागि Reconciliation Software बनाइ पेण्डिंग हिसाबहरू फछ्र्यौटको कार्य भइरहेको छ ।

(५) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरूको क्रमश: सुधार गर्दै यसप्रकारका कैफियतहरू पुन: दोहोरिन नदिनको लागि लेखापरीक्षण समिति मार्फत आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको र सोही वमोजिम प्रभावकारीरूपमा अनुगमन तथा कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिएको छ ।

(च) लाभांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस सम्बन्धमा

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ सम्मको संचित मुनाफाबाट साधारण शेयरधनीहरूलाई चुक्ता पुँजीको २० प्रतिशतले हुने बोनस शेयर वापतको रकम रु. १,१८१,२८०,०००।- र १.०५३ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश रकम (कर प्रयोजनको लागि) रु. ६२,१७२,६३२।- तथा अग्राधिकार शेयर पुँजीमा तोकिए बमोजिम वार्षिक ६ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश रकम रु. ३८६,२०८,०००।- घोषणा गरिएको छ ।

(छ) समीक्षा वर्षमा बैंकद्वारा कुनै शेयरहरू जफत भएको छैन ।

(ज) समीक्षा वर्षमा कम्पनी र यसको सहायक कम्पनीको कारोवारको प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रहेको स्थितिको पुनरावलोकन

(रकम रु.हजारमा)

विवरण	साना किसान विकास बैंक लि.		कोष व्यवस्थापन कम्पनी लि.	
	२०७२/७३	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७१/७२
शेयर पुँजी	५०३,०६२	२८८,३५३	३१,०४८	३१,०४८
कुल सम्पत्ति	११,९३०,६४४	८,८७५,१०५	३८,२१६	३७,७८६
खुद नाफा/नोक्सान	२२३,२५७	१५४,०६४	५०२	५०२
संचित नाफा/नोक्सान	१७३,७९४	१४६,२९४	४,१८४	३,७८८
अन्तिम लेखापरीक्षण भएको	छ	छ	छैन	छैन

(झ) सहायक कम्पनीले समीक्षा वर्षमा सम्पन्न गरेका प्रमुख कारोवारहरू र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोवारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन

कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन नभएको ।

(ञ) बैंकले समीक्षा वर्षमा सम्पन्न गरेका प्रमुख कारोवारहरू र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोवारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन,

बैकले आफ्नो प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा उल्लेखित उद्देश्य एवं कार्यहरू अनुरुप नै आफ्नो कारोवार सञ्चालन गरेको छ । बैंकको कार्यप्रगतिको झलक सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिसकिएको छ ।

(ट) समीक्षा वर्षमा कम्पनीका आधारभूत शेयरधनीहरूबाट कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।

(ठ) समीक्षा वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा प्रमुख पदाधिकारीहरूले बैंकको कुनै शेयर लिएको जानकारी बैंकलाई प्राप्त भएको छैन । साथै प्रचलित कानूनको विपरीत हुने गरी निजहरूबाट बैंकको शेयर सम्बन्धमा कुनै कारोवारको वारेमा समेत जानकारी प्राप्त भएको छैन ।

(ड) समीक्षा वर्षमा बैंकसँग सम्वद्ध सम्झौताहरूमा कुनै सञ्चालक तथा निजको नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थ रहेको बारेमा कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।

(ढ) बैंकले हालसम्म आफ्नो कुनै पनि शेयर आफैले खरीद गरेको छैन ।

(ण) समीक्षा वर्षको कुल व्यवस्थापन खर्चको विवरण :

क.सं.	विवरण	आ.व. २०७२/७३	आ.व. २०७१/७२
१	कर्मचारी खर्च (रु.मा)	३,०३१,५००,४९९।-	२,८७३,८३२,४३७-
२	अन्य सञ्चालन खर्च (रु.मा)	७४७,८२८,६१८।-	७६४,७७२,१६५।-

(त) लेखापरीक्षण समिति

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा रहेको लेखापरीक्षण समितिको विवरण

क.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि	कार्य अवधि
१.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	संयोजक	सञ्चालक	२०७२/०३/११ देखि हालसम्म
२.	श्री रमेश कुमार महत	सदस्य	सञ्चालक	२०७१/०३/१९ देखि हालसम्म
३.	श्री घनश्याम अवस्थी	सदस्य	सञ्चालक	२०७२/०३/११ देखि हालसम्म
४.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सदस्य	सञ्चालक	२०६८/०४/२१ देखि हालसम्म
५.	श्री मुकुन्द प्रसाद शर्मा	सदस्य सचिव	विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग	२०७२/०३/०६ देखि २०७३/०१/१२ सम्म
६.	श्री रेशमराज बिष्ट	सदस्य सचिव	विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग	२०७३/०१/२९ देखि २०७३/०४/११ सम्म

वर्तमान लेखापरीक्षण समितिको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि
१.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	संयोजक	सञ्चालक
२.	श्री रमेश कुमार महत	सदस्य	सञ्चालक
३.	श्री घनश्याम अवस्थी	सदस्य	सञ्चालक
४.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सदस्य	सञ्चालक
५.	श्री गणेशराज पन्त	सदस्य सचिव	विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग

आ.व.२०७२/७३ मा लेखापरीक्षण समितिको ३८ वटा बैठक भएका छन् । लेखापरीक्षण समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रति बैठक रु. ३,०००/- बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने गरिएको र आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागको विभागीय प्रमुख सदस्य सचिव रहने व्यवस्था रहेको र निजलाई रु. २,३००/- उपलब्ध गराइने गरिएको छ ।

लेखापरीक्षण समितिले गरेका प्रमुख कार्यहरू :

(१) बैंकको काम कारवाहीमा नियमितता, मितव्ययिता, औचित्यता, प्रभावकारिता जस्ता कुराहरू अवलम्बन भए/नभएको बारे समीक्षा गरी सञ्चालक समितिलाई आवश्यक राय पेश गर्ने गरेको ।

(२) आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागबाट पेश भएको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गरेको ।

(३) नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरिवेक्षण विभागबाट यस बैंकको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको बिषय तथा कैफियतहरूको सम्वन्धमा व्यवस्थापनबाट जवाफ माग गरी आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरूका सम्बन्धमा सम्बन्धित उपसमितिहरूमा छलफल गराई राय सहितको प्रतिवेदन तयार गरी सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(४) बाह्य लेखापरीक्षकले पेश गरेको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका कैफियतहरू बुँदागतरूपमा समीक्षा गरी सुधारका लागि राय सहितको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(५) नेपाल राष्ट्र बैंकले औल्याएका कैफियतहरूमा सञ्चालक समितिले व्यवस्थापनलाई दिइएका निर्देशनको कार्यान्वयन एवं सुधारको स्थितिको अनुगमन गरेको ।

(६) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यको सुपरिवेक्षण तथा पुनरावलोकन गरेको ।

(७) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागबाट पेश भएको त्रैमासिक प्रतिवेदन उपर बुँदागतरूपमा छलफल/समीक्षा गरी प्रतिवेदनमा औल्याइएका प्रमुख कैफियतहरू सुधारका लागि व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिएको ।

(८) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षणका क्रममा देखिएका संवेदनशील तथा गम्भीर प्रकृतिका कैफियतहरूका बारेमा छलफल गरी सो सम्बन्धमा विस्तृत छानवीन तथा अध्ययन गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिएको ।

(९) प्रत्येक त्रैमासमा लेखापरीक्षण समितिको त्रैमासिक प्रतिवेदन सञ्चालक समिति समक्ष पेश गरेको ।

(१०) लेखापरीक्षण ऐन २०४८ अनुसार बैंकको अन्तिम लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षकको नियुक्तिको लागि महालेखापरीक्षकको कार्यालयवाट परामर्श माग गर्ने र परामर्श प्राप्त भए पश्चात निजको पारिश्रमिक तथा नियुक्तिका सर्तहरू निर्धारण गरी स्वीकृतिका लागि सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(११) प्रचलित कानुन अनुसार अधिकार प्राप्त निकायले तयार गरेको आचरण, मापदण्ड तथा निर्देशिकको आधारमा लेखापरीक्षकको नियुक्ति तथा छनौटको सम्बन्धमा बैंकले अवलम्बन गर्नुपर्ने नीति तय गरेको ।

(थ) कुनै पनि सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, बैंकका आधारभूत शेयरधनी वा निजको नजिकका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको बैंकलाई कुनै पनि रकम बुझाउन बाँकी रहेको जानकारी हुन आएको छैन ।

(द) बैंकका सञ्चालक तथा प्रबन्ध सञ्चालकलाई पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष र सदस्यहरूको भत्ता तथा सुविधा :

आ.व.२०७२/७३ मा सञ्चालक समितिको जम्मा ४५ वटा बैठकहरू सम्पन्न भएका छन् । प्रति बैठक बैठक भत्ता वापत रु. ३,०००/-, प्रति महिना टेलिफोन सुविधा वापत रु. २,५००/-, प्रति महिना पत्रपत्रिका वापत रु. २०००/-, एकपटक १ थान मोवाईल सेट अधिकतम रु. १५,०००।- सम्मको (फिर्ता गर्न नपर्ने), बैठकमा आतेजाते सवारी साधन र सवारी साधन प्रयोग नगरेमा मासिक २० लिटर पेट्रोल ।

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष र सदस्यहरू संयोजक तथा सदस्य रहेको उपसमितिको खर्च विवरण सम्बन्धमा :

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार आ.व. २०७२/७३ मा बैंकमा लेखापरीक्षण समिति, कर्मचारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा समिति र जोखिम व्यवस्थापन समिति गरी तीनवटा समितिहरू कायम रहेका छन् । उपरोक्त समितिहरूमा सञ्चालकहरू संयोजक एवं सदस्यहरू रहने व्यवस्था छ । यी समितिहरूमा सञ्चालकहरूलाई प्रति बैठक रु. ३,०००/-बैठक भत्ता र बैठकमा भाग लिनका लागि आतेजाते सवारी साधन उपलब्ध गराइएको छ । आ.व. २०७२/७३ मा लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समिति र कर्मचारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा समितिको बैठक भत्ता वापत क्रमशः रु. ८४२,९२५।-, रु. १३०,८४०।- र रु. ७१०,६००।- खर्च भएको छ ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा

तलव रु. १,५३,४००/- प्रति महिना, दशै खर्च वापत एक महिना बराबरको तलब, बैंक दिवस वापत एक महिना वरावरको तलब, औषधि उपचार खर्च वापत डेढ महिनाको तलब, १ लाइन टेलिफोन र सोको महसूल, फिर्ता गर्न नपर्ने गरी एकपटकको लागि १ थान मोवाईल सेट अधिकतम मूल्य रु. १५,०००।- सम्मको ।

(ध) शेयरधनीहरूले बुझिलिन बाँकी रहेको लाभांश रकम

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ आषाढ मसान्तमा रु. १९१,२२६,४३९।- बुझिलिन बाँकी लाभांश रहेको छ ।

(न) कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४१ मा व्यवस्था भए अनुरुप बैंकले समीक्षा वर्षमा खरीद गरेको सम्पत्तिको मूल्य गत आर्थिक वर्षको सम्पत्तिको मूल्यमा पन्ध्र प्रतिशतले वृद्धि भएको छैन ।

(प) कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १७५ मा व्यवस्था भए अनुरुप बैंकले समीक्षा वर्षमा आफ्ना सम्बद्ध कम्पनीसँग कुनै कारोवार गरेको छैन ।

(फ) यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउन पर्ने अन्य कुराहरू :

यस प्रतिवेदनमा आवश्यक ठाउँमा खुलाइएको छ ।

(ब) अन्य आवश्यक विषय :

नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.नि. नं. ६ (८) (ख) बमोजिम सञ्चालकको आफू वा आफ्नो परिवारका सदस्य तथा आफ्नो वा आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा विभिन्न बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूबाट लिएको कर्जा सम्बन्धी स्वघोषणा विवरण:

क. सं.	विवरण	यस बैंकबाट लिएको कर्जा			अन्य बैंकबाट लिएको कर्जा		
		आफ्नो नाममा	परिवारको नाममा	आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा	आफ्नो नाममा	परिवारको नाममा	आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा
१.	श्री प्रमोद कुमार कार्की	-	-	-	-	-	-
२.	श्री विष्णुप्रसाद नेपाल	-	-	-	-	-	-
३.	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	-	-	-	-	-	-
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	-	-	-	-	भएको	-
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	-	-	-	-	-	-
६.	श्री रमेश कुमार महत	-	-	-	-	-	-
७.	श्री मनोज बस्नेत	-	-	-	-	-	-
८.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	-	-	-	-	-	-
९.	श्री घनश्याम अवस्थी	-	-	-	-	-	-

धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली २०७३ को नियम २६ को उपनियम (२) संग सम्बन्धित विवरणहरू :

१. **सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन :**

वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

२. **लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन :**

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन संलग्न छ ।

३. **लेखापरीक्षण भएको वित्तिय विवरण :**

वर्षिक वित्तीय विवरण संलग्न छ ।

४. **कानूनी कार्यवाही सम्बन्धी विवरण :**

बैंकको तर्फबाट तथा बैंक विरुद्ध परेका मुद्दाहरू :

(क) बैंकले विगत वर्षहरूमा प्रवाह गरेको कर्जा मध्ये कर्जाग्राही संख्या ३० को रु.१ करोड ३६ लाख ४१ हजार सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा, कर्जाग्राही संख्या ५८ को रु. २ करोड ९३ लाख १४ हजार अन्य अदालतमा र कर्जाग्राही संख्या १३ को रु. ५० करोड ६७ लाख १७ हजार ऋण असुली न्यायाधिकरणमा गरी जम्मा १०१ कर्जाग्राहीको रु. ५४ करोड ९६ लाख ७२ हजार विचाराधिन रहेको छ ।

(ख) बैंकको संस्थापक वा सञ्चालकले वा संस्थापक वा सञ्चालक विरुद्धमा प्रचलित नियमको अवज्ञा वा फौजदारी अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर गरेको भएको भए :

- नभएको ।

(ग) कुनै संस्थापक वा सञ्चालक विरुद्ध आर्थिक अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर भएको भए :

- यस बैंकको जानकारीमा आएको छैन ।

५. **बैंकको शेयर कारोवार तथा प्रगतिको विश्लेषण :**

(क) धितोपत्र बजारमा भएको बैंकको शेयरको कारोवार सम्बन्धमा व्यवस्थापनको धारणा :

धितोपत्र बजारमा संगठित संस्थाहरूको शेयर कारोवारमा उतार चढाव भैरहेको अवस्थामा पनि विद्यमान खुल्ला वजारको मूल्य, मान्यता वमोजिम बैंकको शेयर कारोबार नियमितरूपमा हुँदै आएको र सोको अवस्था सन्तोषजनक रहेको छ ।

(ख) यस आ.व. २०७२/७३ को शेयरको अधिकतम, न्यूनतम, अन्तिम मूल्य, कारोवार भएको कुल दिन तथा कारोवार संख्या :

विवरण	आश्विन मसान्त	पौष मसान्त	चैत्र मसान्त	आषाढ मसान्त	कैफियत
अधिकतम मूल्य (रु.)	५४८	५५९	७३४	७८९	
न्यूनतम मूल्य (रु.)	४२१	४२०	५४१	५७०	
अन्तिम मूल्य (रु.)	४९९	५४५	७०७	७६८	
कुल कारोवार शेयर संख्या	१५६९	१२८१	४४१२	३०८८	
कुल कारोवार दिन	४७	५७	५७	६३	

६. **समस्या र चुनौतीहरू :**

(क) आन्तरिक समस्या तथा चुनौतीहरू :

- कारोवार बढी भएका कार्यालयहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा CBS जडान गर्ने कार्य गर्दै आइरहेकोले सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा CBS जडान भइनसकेको ।
- जोखिम व्यवस्थापन थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने ।
- जनशक्ति आपूर्ति र परिचालनमा सुधार ल्याई जनशक्ति व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने ।
- अन्तरशाखा हिसाव भिडान कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने ।
- उच्च सञ्चालन लागत न्यूनिकरण गर्नु पर्ने ।
- ब्याजदर अन्तर व्यवस्थापन गर्नु पर्ने ।

(ख) वाह्य समस्या तथा चुनौतीहरू :

- देशको राजनैतिक संक्रमणकालीन अवस्था ।
- बन्द/हडताल, उर्जा संकट ।
- न्यून अंकको आर्थिक वृद्धिदर ।
- नयाँ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको आगमन ।
- बैंकिङ्ग व्यवसायमा विद्यमान अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा ।
- नाकाबन्दीका कारण व्यावसायमा भएको आर्थिक तथा भौतिक जोखिम ।

७. **संस्थागत सुशासन :**

संस्थागत सुशासनको उच्चस्तर कायम राख्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको सुशासनसम्बन्धी व्यवस्थालाई पूर्ण पालना गरिएको छ । बैंक सञ्चालक तथा व्यवस्थापनले आफ्ना शेयरधनीहरू, सर्वसाधारण, निक्षेपकर्ता तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको हित संरक्षण गर्नका लागि सदैब संस्थागत सुशासन कायम गर्ने तर्फ प्रतिवद्ध रहेको छ । साथै बैंकका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू तथा प्रगतिको नियमित पुनरावलोकन गर्ने गरेको छ । बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागलाई प्रभावकारी बनाइएको छ । विभिन्न जोखिमहरूको व्यवस्थापन गर्नको लागि सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति (ALCO) र कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति (LPMC) को वैठकहरू नियमित रूपमा बसी सोही अनुसार जोखिमहरूको व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरणको कार्य भइरहेको छ। बैंकले पुँजी पर्याप्तताको मूल्यांकन गर्न ICAAP Cell गठन गरी जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको छ। साथै, सञ्चालक समितिको वैठक नियमित रूपमा बसी समितिका सम्पूर्ण काम कार्यवाहीहरू पारदर्शीरूपमा सञ्चालन गर्ने गरिएको छ।

८. **विवरणपत्रमा प्रक्षेपण गरिएका र लेखापरीक्षण भएका विवरणहरूमा बीस प्रतिशत वा सो भन्दा बढी फरक सम्बन्धी विवरण :**

बैंकले यस आर्थिक वर्षमा सर्वसाधारणलाई शेयर निष्काशन नगरेकोले विवरणपत्र प्रस्तुत नगरिएको हुँदा वित्तीय विवरणमा फरक परेको छैन ।

९. **आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा भएका विशेष घटना तथा परिस्थितिको विवरण :**

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा बैंकमा कुनै विशेष घटना तथा परिस्थिति नभएको ।

BAKER TILLY
DEV ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

Patan Dhoka, Lalitpur-3
PO Box 252
Lalitpur DPO 44700
Nepal

T: +977 (1) 5521605
F: +977 (1) 5520976

devassociates@ntc.net.np
www.bakertillydev.com

कृषि विकास बैंक लिमिटेडका
शेयरधनी महानुभावहरुसमक्ष
बाह्य लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

१. **वार्षिक वित्तीय विवरण उपर प्रतिवेदन**

हामीले यसैसाथ संलग्न कृषि विकास बैंक लिमिटेडको आषाढ ३१, २०७३ (तदनुसार जुलाई १५, २०१६) को वासलात, सो मितिमा समाप्त भएको आर्थिक वर्षको आय विवरण, नगद प्रवाह विवरण तथा इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरण र तत्सम्बन्धी लेखानीति तथा लेखा टिप्पणी समावेश भएको वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौं ।

२. **वित्तीय विवरणमाथि व्यवस्थापनको जिम्मेवारी**

नेपाल लेखामान, सम्बन्धित ऐन र अन्य नियम, कानून, अभ्यास अनुरुप वित्तीय विवरणहरु तयार पार्ने तथा यथोचित प्रस्तुतीकरण गर्ने जिम्मेवारी कृषि विकास बैंक लिमिटेडको व्यवस्थापनमा रहेको छ । उक्त जिम्मेवारीमा वित्तीय विवरणहरु तयार पार्ने तथा वित्तीय विवरणहरुको प्रस्तुतीकरणसँग सम्बन्धित आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको खाका तयार गर्ने; कार्यान्वयन गर्ने तथा त्यसको प्रभावकारिता कायम राख्ने कार्यहरु पर्दछन् जसमा वित्तीय विवरणहरु त्रुटि तथा जालसाजीको कारणले सारभूत रुपमा गलत आँकडासहित छैनन् भन्ने कुरामा विश्वस्त हुने, उपयुक्त लेखा नीतिहरुको छनौट र कार्यान्वयन गर्ने, आवश्यकतानुसार लेखा अनुमानहरु गर्ने कार्यहरु समेत पर्दछन् ।

३. **लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी**

हाम्रो जिम्मेवारी प्रस्तुत वित्तीय विवरणउपर लेखापरीक्षणको आधारमा राय व्यक्त गर्नु हो । लेखापरीक्षण नेपाल लेखापरीक्षणमान तथा सामान्य लेखापरीक्षण अभ्यासको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । ती लेखापरीक्षणमान तथा अभ्यासअनुसार व्यवसायिक आचार संहिताको पालना गर्ने र वित्तीय विवरणहरु सारभूत रुपमा गलत आँकडारहित प्रस्तुति गर्ने कुरामा यथोचित आश्वस्तता प्रदान गर्न लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा गरी तदनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने कार्यहरु पर्दछन् ।

वित्तीय विवरणमा उल्लिखित रकम र खुलासा गरिएका सूचना लगायत अन्य विवरण बारेमा पुष्ट्याइँ गर्ने यथेष्ट प्रमाण संकलन गर्ने, प्रमाणको पूर्ण वा आंशिक वा छड्के परीक्षण गर्ने कार्यविधि लेखापरीक्षणमा समावेश हुन्छ । यसरी अवलम्बन गरिएका लेखापरीक्षण कार्यविधिमा वित्तीय विवरण जालसाजी वा त्रुटिको कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडासहित प्रस्तुत हुनसक्ने कुरामा अवलम्बन गरिने लेखापरीक्षणको जोखिम मूल्याङ्कनसहितको व्यवसायिक विवेकमा निर्भर हुन्छ । लेखापरीक्षणबाट जोखिम मूल्याङ्कन गर्ने क्रममा निकायको वित्तीय विवरण तयारी यथार्थ प्रस्तुतीकरणको लागि आवश्यक पर्ने आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको उपयुक्तताबारे परीक्षण गरिएको छ तापनि त्यस्तो आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारिताबारे लेखापरीक्षणबाट राय व्यक्त गर्ने उद्देश्य राखिएको छैन । व्यवस्थापनले वित्तीय विवरण तयार गर्दा प्रयोग गरेको लेखा नीतिको सान्दर्भिकता, विश्लेषण र लेखा अनुमानको उपयुक्तता साथै वित्तीय विवरणको समग्र स्थितिको मूल्याङ्कन गर्ने कार्य समेत लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी अन्तर्गत पर्दछ ।

हामीले प्राप्त गरेका प्रमाणहरुले लेखापरीक्षणको कैफियतसहितको राय व्यक्त गर्ने सन्दर्भमा पर्याप्त र उपयुक्त आधार प्रदान गर्दछ भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

४. **राय व्यक्त गर्ने आधार**

४.१. संलग्न वित्तीय विवरणको अनुशूची ३२: प्रमुख लेखानीतिहरुमा खुलासा गरिएअनुसार बैंकले आफ्नो वित्तीय विवरण नियमनकारी ढाँचा (Regulatory Framework) अनुसार नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको एकीकृत निर्देशिका तथा अन्य

Dev Associates, Chartered Accountants is registered as a partnership firm in Institute of Chartered Accountants of Nepal with firm registration no. 230 and the PAN no. 600430025. Baker Tilly is the trademark of the UK firm, Baker Tilly UK group LLP, used under license. Baker Tilly International is a member of the Forum of Firms.
An independent member of Baker Tilly International

निर्देशनहरुअनुरुप तयार गरेको छ । त्यस्ता निर्देशिका एवं निर्देशनहरुले बैंकले वित्तीय विवरण तयार गर्दा प्रथमतः नेपाल राष्ट्र बैंकको एकीकृत निर्देशिका र अन्य निर्देशनले तोकेबमोजिमको लेखाङ्कन, मूल्याङ्कन र प्रस्तुतीकरण विधि पालना गर्नुपर्ने र नेपाल राष्ट्र बैंकको स्पष्ट निर्देशन नभएको अवस्थामा प्रचलित नेपाल लेखामान वा अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय प्रतिवेदनमान पालना गर्नुपर्ने गरी तोकेका छन् ।

४.२. कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १०८ को उपदफा २ ले राखिने लेखा दोहोरो लेखाप्रणालीमा आधारित र कम्पनीको कारोबारको यथार्थ स्थिति स्पष्ट रुपमा प्रतिविम्बित हुने गरी प्रचलित कानून बमोजिम अधिकारप्राप्त निकायले लागू गरेको लेखामान (Accounting Standard) र कम्पनी ऐन बमोजिम पालना गर्नु पर्ने अन्य शर्त तथा व्यवस्था अनुरुप राख्नु पर्दछ । नेपालमा लेखामान जारी गर्ने आधिकारिक निकाय नेपाल लेखामान बोर्ड हो र सो बोर्डले जारी गरेका लेखामान नेपाल चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट्स् संस्थाको निर्णयानुसार आ.व. २०७२/७३ बाट "क" वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले अनिवार्यरुपमा नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान पालना गरी वित्तीय विवरण तयार गर्नु पर्ने गरी तोकेको छ । अनुच्छेद ४.१ मा उल्लेख भएअनुसार बैंकले वित्तीय विवरण नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानअनुसार नभई नियमनकारी ढाँचाअनुसार तयार गरेको छ ।

५. नियमनकारी ढाँचाअनुसार कैफियतसहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

प्रस्तुत वित्तीय विवरणको अनुसूची ४.१६ "अन्य सम्पत्ति" शीर्षक अन्तर्गत "शाखा मिलान हिसाब उपशीर्षक" मा अन्तरशाखा हिसाब मिलान हुन बाँकी खुद डेबिट रकम रु. १३९,४५२,५०१ रहेको छ । अन्तरशाखा हिसाब मिलान/समायोजन हुन विगत वर्षहरुदेखि बाँकी रहेका रकमहरु समावेश भइरहको र त्यस्ता रकमको प्रकृति र आयु विश्लेषण अवस्थाको विस्तृत विवरण तयार पारी चारित्रीकरण गरी वित्तीय विवरणमा हिसाब मिलान नगरेसम्म सोबाट बैंकको सम्पत्ति, दायित्व, आम्दानी तथा खर्चमा पर्न जाने असर परिमाणीकरण गर्न सकिएन ।

६. नियमनकारी ढाँचाअनुसार कैफियतसहितको राय

लेखापरीक्षणको सिलसिलामा उपलब्ध गराइएका स्पष्टीकरण तथा सूचनाहरूको आधारमा, हाम्रो रायमा उल्लिखित अनुच्छेद ५ ले वित्तीय विवरणको सम्पत्ति, दायित्व, तथा मुनाफामा पार्ने प्रभावबाहेक संलग्न वित्तीय विवरण तथा बैंकको लेखानीति र लेखासम्बन्धी टिप्पणी साथै अध्ययन गर्दा संलग्न वासलातले कृषि विकास बैंक लिमिटेडको आषाढ ३१, २०७३ को वित्तीय स्थिति, तथा सोही मितिमा समाप्त भएको वर्षको नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र इक्विटीमा भएको परिवर्तनसम्बन्धी विवरणले क्रमशः बैंकको नाफा नोक्सान, नगद प्रवाह र इक्विटीमा भएको परिवर्तनको नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको एकीकृत निर्देशिकाबमोजिम सही र यथार्थ चित्रण गर्दछ ।

७. नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन ढाँचा (Nepal Financial Reporting Framework) अनुसार Disclaimer of Opinion

माथि अनुच्छेद ४.२ मा उल्लेख भएका व्यहोराहरु सारभूतरुपमा महत्वपूर्ण (significant) भएकोमा हामीले लेखापरीक्षणका क्रममा नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानअनुसार वित्तीय विवरण तयार भएको वा सोबमोजिम खुलासा गरिएको भन्ने सम्बन्धमा पर्याप्त र उचित लेखापरीक्षण प्रमाणहरु प्राप्त गर्न असमर्थ रह्यौं, तसर्थ, वित्तीय विवरणमाथि सोबमोजिम राय बनाउन असमर्थ भएका छौं । त्यसैकारण नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान र नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन फ्रेमवर्कबमोजिम कुनै राय व्यक्त गरिएको छैन ।

८. अन्य व्यहोरा

८.१. बोनस ऐन २०३० अनुसार बैंकले विभिन्न आर्थिक वर्षहरुको मुनाफाबाट कर्मचारी बोनस बापत छुट्याइएको रकम मध्ये आ.व. २०६५/६६ र २०६६/६७ का लागि छुट्याइएको रकम रु. २७,०८,२७,३०१/- नेपाल सरकारबाट समर्थन भई आए पश्चात् हिसाब मिलान गर्ने गरी कर्मचारीहरुलाई रु. २५,९०,४०,५३९/- पेश्की उपलब्ध गराएको छ । तथापि सो भन्दा पछिल्ला आर्थिक वर्षहरुमा छुट्याइएका बोनस व्यवस्था रकम वितरण/फछ्र्यौट गर्न नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट सहमति प्राप्त भइसकेको छ ।

BAKER TILLY
DEV ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

Dev Associates
Lalitpur Nepal
Chartered Accountants

८.२. बैंकको कारोबारको प्रकृति र आकार सुहाउँदो आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा थप सुधार गर्नुपर्ने भनी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिका सुधारका क्षेत्रहरुबारे बैंक व्यवस्थापनलाई छुट्टै प्रतिवेदन दिएका छौं ।

९. कम्पनी ऐन २०६३ तथा बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन २०६३ बमोजिमको थप व्यहोरा

कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम देहायका व्यहोराहरु प्रमाणित गर्दछौं:

क) हामीले लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न आवश्यक सूचना र स्पष्टीकरण प्राप्त गर्‍यौं ।

ख) बैंकले कम्पनी ऐन २०६३ अनुरुप आफ्नो कारोबारको यथार्थ स्थिति स्पष्ट हुने गरी लेखा राखेको छ ।

ग) संलग्न वासलात, नाफा नोक्सानीको हिसाब र नगद प्रवाह विवरण, यसै प्रतिवेदनको अनुच्छेद ५ मा उल्लेख भएबाहेक, सारभूतरुपमा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको निर्देशन अनुरुप तयार भएको छ र वित्तीय विवरण राष्ट्र बैङ्ले तोकेको ढाँचा र तरिका अनुसार तयार भएको र त्यस्ता विवरणहरू सारभूतरुपमा बैंकले राखेको हिसाब किताब, बही खाता, श्रेस्ता र लेखासँग दुरुस्त रहेको छ ।

घ) लेखापरीक्षणको सिलसिलामा उपलब्ध गराइएका स्पष्टीकरण तथा सूचनाहरूको आधारमा बैंक व्यवस्थापन वा नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायबाट कारबाही गरिरहेका विषयहरुबाहेक तथा बैंक व्यवस्थापनबाट उपलब्ध गराइएको Management Representation Letter समेतको आधारमा, सञ्चालक समिति वा प्रतिनिधि वा कुनै कर्मचारीले कानूनविरुद्ध लेखासँग सम्बन्धित कुनै काम काज गरेको तथा बैंकको सम्पत्ति हिनामिना गरेको वा बैंकलाई जानाजान हानी नोक्सानी गराएको वा निक्षेपकर्ताहरुको हित बिपरित हुने काम गरेको व्यहोरा हाम्रो जानकारीमा आएन ।

ङ) लेखापरीक्षणको सिलसिलामा उपलब्ध गराइएका स्पष्टीकरण तथा सूचनाहरूको आधारमा, बैंक व्यवस्थापनको जानकारीमा आई बैंक व्यवस्थापन तथा नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायबाट कार्यबाही प्रकृया चलिरहेको बाहेक सञ्चालक समिति वा प्रतिनिधि वा कुनै कर्मचारीले बैंकमा लेखासम्बन्धी कुनै जालसाजी गरेको व्यहोरा हाम्रो जानकारीमा आएन ।

च) संलग्न वित्तीय विवरणको अनुशूचि ३३ को लेखासम्बन्धी टिप्पणी अन्तर्गत बुँदा ११.४ मा उल्लेख भएअनुसार कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १४३ अनुसार सहायक कम्पनीसम्बन्धी थप खुलासा गर्नुपर्नेमा कम्पनीले सो सम्बन्धी खुलासा गर्न नसकेको भनी खुलासा गरेको र सहायक कम्पनीको वित्तीय विवरणसमेत संलग्न गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार नगरेकोतर्फ शेयरधनी महानुभावहरुको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं ।

छ) बैंकले आफ्नो नवौं वार्षिक साधारणसभाबाट पारित विशेष प्रस्ताव तथा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको २०७२ मंसिर ५ गतेको निर्णय र २०७३ जेठ ३२ गतेको पत्रअनुसार नेपाल सरकारको तत्काल कायम असञ्चित फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयरमध्ये रु. १,००,४०,८८,००० वासलातको मितिपश्चात साधारण शेयरमा परिणत गरेको छ ।

ज) हामीले नेपाल चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट्स् संस्थाको निर्देशनअनुसार बैंकको कूल कर्जा वा निक्षेपको २ प्रतिशतभन्दा बढि कर्जा वा निक्षेप भएका शाखाहरुको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौं तथा अन्य शाखाहरुको हकमा कार्यालयहरुबाट प्राप्त विवरण पर्याप्त रहेको छ ।

....
सिए उमेशप्रसाद ढकाल
साझेदार,
देव एसोसिएट्स,
चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट्स्

मिति: २०७३ फागुन २७

BAKER TILLY
DEV ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

कृषि विकास बैंक लि.

२०७३ आषाढ मसान्त

वासलात

पुँजी तथा दायित्व	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
शेयर पुँजी	४.१	११,५५५,६८०,०००	१०,३७४,४००,०००
जगेडा तथा कोषहरू	४.२	६,५७१,६३४,६८२	५,७३६,६१२,२२६
ऋणपत्र तथा बण्ड	४.३	१,३८०,०००,०००	१,८४०,०००,०००
तिर्न बाँकी कर्जा सापट	४.४	५६२,५२८,२६४	६७८,९७५,४८६
निक्षेप दायित्व	४.५	८७,३८७,१५४,९४७	७७,०३५,०५६,१८६
भुक्तानी दिनुपर्ने विलहरू	४.६	–	–
प्रस्तावित नगद लाभांश		७२४,३८०,६३२	६८९,२३९,५७९
आयकर दायित्व		–	–
अन्य दायित्व	४.७	३,६०४,७२२,२८७	४,४५८,०४४,६६५
कुल पुँजी तथा दायित्व		**१११,७८६,१००,८१२**	**१००,८१२,३२८,१४२**

सम्पत्ति	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
नगद मौज्दात	४.८	३,३२७,९१०,५९१	२,९२७,३३८,४८७
नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	४.९	४,७०७,६७१,५८०	५,९१८,९६७,०३६
बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	४.१०	२,६२४,१७३,५७५	२,५८२,३३४,३६४
माग तथा अल्पसूचनामा प्राप्त हुने रकम	४.११	१५१,४३४,७५७	१४२,१६४,९९७
लगानी	४.१२	१३,९८२,२९७,७५८	१३,५०१,०७७,६०७
कर्जा सापट तथा विल खरीद	४.१३	७९,४८९,५५६,२३२	६८,५७८,३६०,४११
स्थिर सम्पत्ति	४.१४	१,१७६,१४६,३९६	१,२२१,६४८,३३८
गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	४.१५	–	–
अन्य सम्पत्ति	४.१६	६,३२६,९०९,९२३	५,९४०,४३६,९०२
कुल सम्पत्ति		**१११,७८६,१००,८१२**	**१००,८१२,३२८,१४२**

संभावित दायित्व	अनुसूची ४.१७
सञ्चालकहरूको घोषणा	अनुसूची ४.२९
पुँजीकोष तालिका	अनुसूची ४.३०
जोखिम भारित सम्पत्ति विवरण तालिका	अनुसूची ४.३० (क)
प्रमुख सूचकाङ्कहरू	अनुसूची ४.३१
प्रमुख लेखा नीतिहरू	अनुसूची ४.३२
लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू	अनुसूची ४.३३

४.१ देखि ४.१७ सम्मका अनुसूचीहरू वासलातका अभिन्न अंग हुन्।

प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

रमेश कुमार महत
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

उमेश प्रसाद ढकाल
साझेदार
देव एसोसीएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस
काठमाडौं

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

मितिः २०७३/११/२६

कृषि विकास बैंक लि.

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

नाफा/नोक्सान हिसाब

विवरण	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
ब्याज आम्दानी	४.१८	९,६२०,२०३,३३०	८,७६५,४६७,८५४
ब्याज खर्च	४.१९	३,३५८,८७२,३०२	३,१५८,२४८,७६०
खुद ब्याज आम्दानी		६,२६१,३३१,०२८	५,६०७,२१९,०९४
कमिशन तथा डिष्काउण्ट	४.२०	२३२,३१२,९९१	१९८,१६७,११९
अन्य सञ्चालन आम्दानी	४.२१	६६६,९८५,१६५	५९२,९०२,७२८
सटही घटबढ आम्दानी	४.२२	२६२,६३९,००४	२२३,९४४,०८०
कुल सञ्चालन आम्दानी		७,४२३,२६८,१८८	६,६२२,२३३,०२१
कर्मचारी खर्च	४.२३	३,०३१,५००,४९९	२,८७३,८३२,४३७
अन्य सञ्चालन खर्च	४.२४	७४७,८२८,६१८	७६४,७७२,१६५
सटही घटबढ नोक्सानी	४.२२	-	-
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था अधिको सञ्चालन मुनाफा		३,६४३,९३९,०७१	२,९८३,६२८,४१९
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाहरू	४.२५	१,४५६,१०७,१९५	२,४४१,५५०,७२५
सञ्चालन मुनाफा		२,१८७,८३१,८७६	५४२,०७७,६९४
गैर सञ्चालन आम्दानी/खर्च	४.२६	१३३,१५८,६३१	१७४,६६१,७८६
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	४.२७	१,१३५,६०४,०६४	३,५१७,६१५,६४८
नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा		३,४५६,५९४,५७१	४,२३४,३५५,१२८
असामान्य कारोबारहरूबाट भएको आम्दानी÷-खर्च)	४.२८	२७१,४०३,०२९	३८२,६५९,२१८
सम्पूर्ण कारोवार समावेश पछिको खुद मुनाफा		३,७२७,९९७,६००	४,६१७,०१४,३४६
कर्मचारी बोनस व्यवस्था		२७६,१४७,९७०	३४२,००१,०६३
आयकर व्यवस्था :		९८७,१६६,५४२	७८४,७४४,८६६
यस वर्षको		१,०००,६०६,३७७	७९७,२९२,५८१
बिगत वर्षसम्मको			-
यस वर्षको स्थगन कर (आम्दानी)/खर्च		(१३,४३९,८३५)	(१२,५४७,७१५)
खुद नाफा/नोक्सान		२,४६४,६८३,०८८	३,४९०,२६८,४१७

४.१८ देखि ४.२८ सम्मका अनुसूचीहरू नाफा/नोक्सान हिसाबका अभिन्न अंग हुन्।

प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

रमेश कुमार महत
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

उमेश प्रसाद ढकाल
साझेदार
देव एसोसीएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस
काठमाडौं

मिति: २०७३/११/२६

कृषि विकास बैंक लि.

नाफा/नोक्सान बाँडफाँड हिसाब

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
आम्दानी		
गत वर्षसम्मको संचित मुनाफा	३६६,४५७,८६३	-
यस वर्षको मुनाफा	२,४६४,६८३,०८८	३,४९०,२६८,४१७
सटही घटबढ कोष	-	-
गत बर्षको मौज्दात समायोजन बाट (NAS 02)	-	-
जम्मा	**२,८३१,१४०,९५१**	**३,४९०,२६८,४१७**
खर्च		
गत बर्षको मौज्दात समायोजन बाट (NAS 02)		-
गत वर्षसम्मको संचित नोक्सान		१,००४,०११,८७३
यस वर्षको नोक्सान		-
साधारण जगेडा कोष	४९२,९३६,६१८	६९८,०५३,६८३
भैपरी आउने जगेडा		-
संस्था विकास कोष		-
लाभांश समीकरण कोष		-
कर्मचारी सम्बन्धी जगेडाहरू		-
प्रस्तावित लाभांश : अग्राधिकार शेयर	३८६,२०८,०००	३८६,२०८,०००
प्रस्तावित नगद लाभांश : साधारण शेयर	६२,१७२,६३२	२७,०३१,५७९
प्रस्तावित बोनस शेयर	१,१८१,२८०,०००	५१३,६००,०००
विशेष जगेडा कोष		-
सटही घटबढ कोष	४८,८६४,२५३	२९,९८३,८०४
पुँजी फिर्ता जगेडा कोष		-
पुँजी समायोजन कोष		-
स्थगन कर कोष	१३,८९६,२४६	४,०५१,९६४
लगानी समायोजन कोष	२,४७२,३६६	८६९,६५१
कर्मचारी कल्याण कोष व्यवस्था		-
ऋणपत्र चुक्ता कोष	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
जम्मा	**२,६४७,८३०,११४**	**३,१२३,८१०,५५४**
सञ्चित मुनाफा/नोक्सान)	**१८३,३१०,८३७**	**३६६,४५७,८६३**

प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

रमेश कुमार महत
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

उमेश प्रसाद ढकाल
साझेदार
देव एसोसीएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस
काठमाडौं

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

मिति: २०७३/११/२६

कृषि विकास बैंक लि.

इक्वीटीमा भएको परिवर्तन सम्वन्धी विवरण

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

विवरण	शेयर पुंजी रु.	संचित नाफा नोक्सान रु.	साधारणजगेडा कोष रु.	पुँजीगत जगेडा कोष रु.	शेयर प्रिमियम रु.	सटही घटबढ कोष रु.	स्थगन कर जगेडा	ऋणपत्र चुक्ता कोष	अन्य जगेडातथा कोष रु.	कुल जम्मा रकम रु.
शुरु मौज्दात	१०,३७४,४००,०००	४५६,९३९,७७६	४,४०८,७७६,३९६	२२९,२७७	-	५७,८२१,२३७	४,०५१,९६४	९२०,०००,०००	१,८९५,९६७	१६,२२४,११४,६१७
आयकर समायोजन (NAS 02)										-
गत बर्षको आम्दानी/खर्च समायोजन (NAS 02)		(९०,४८१,९१३)	(२२,६२०,४७८)							(११३,१०२,३९१)
समायोजित शुरु मौज्दात	१०,३७४,४००,०००	३६६,४५७,८६३	४,३८६,१५५,९१८	२२९,२७७	-	५७,८२१,२३७	४,०५१,९६४	९२०,०००,०००	१,८९५,९६७	१६,१११,०१२,२२६
साधारण शेयर पुँजीको निष्काशन										-
अग्राधिकार शेयर पुँजी डिबेन्चरमा परिणत										-
यस वर्षको खुद नाफा		२,४६४,६८३,०८८								२,४६४,६८३,०८८
साधारण जगेडा कोषमा सारिएको		(४९२,९३६,६१८)	४९२,९३६,६१८							-
प्रस्तावित लाभांश : अग्राधिकार शेयर		(३८६,२०८,०००)								(३८६,२०८,०००)
प्रस्तावित नगद लाभांश : साधारण शेयर		(६२,१७२,६३२)								(६२,१७२,६३२)
प्रस्तावित बोनस शेयर	१,१८१,२८०,०००	(१,१८१,२८०,०००)								-
सटही घटबढ कोष		(४८,८६४,२५३)				४८,८६४,२५३				-
लगानी समायोजन कोष		(२,४७२,३६६)							२,४७२,३६६	-
कर्मचारी कल्याण कोष व्यवस्था										-
ऋणपत्र चुक्ता कोष		(४६०,०००,०००)						४६०,०००,०००		-
स्थगन कर कोष		(१३,८९६,२४६)					१३,८९६,२४६			
अन्तिम मौज्दात	११,५५५,६८०,०००	१८३,३१०,८३७	४,८७९,०९२,५३६	२२९,२७७	-	१०६,६८५,४९०	१७,९४८,२१०	१,३८०,०००,०००	४,३६८,३३३	१८,१२७,३१४,६८२

प्रमोद कुमार कार्की
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

रमेश कुमार महत
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

उमेश प्रसाद ढकाल
साझेदार
देव एसोसीएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस
काठमाडौं

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

मितिः २०७३/११/२६

कृषि विकास बैंक लि.
नगद प्रवाह विवरण
मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क) कारोबार सञ्चालनबाट नगद प्रवाह		
१. नगद प्राप्ति	१०,७४२,२७२,५१५	९,९७४,०९६,४८५
१.१ ब्याज आम्दानी	९,५०४,६००,१११	८,६९७,४२३,५९३
१.२ कमिशन तथा डिस्काउन्ट आम्दानी	२३२,३१२,९९१	१९८,१६७,११९
१.३ विदेशी विनिमय कारोबारबाट आम्दानी	६७,१८१,९९२	१०४,००८,८६४
१.४ अपलेखित कर्जाको असुली	२७१,१९२,२५६	३८१,५९४,१८०
१.५ अन्य आम्दानी	६६६,९८५,१६५	५९२,९०२,७२८
जम्मा	१०,७४२,२७२,५१५	९,९७४,०९६,४८५
२. नगद भुक्तानी	७,८९६,१८५,३१५	९,०५१,१४३,२००
२.१ ब्याज खर्च	३,३९६,४७७,७९७	३,२५३,०२४,८०१
२.२ कर्मचारी खर्च	३,०३१,५००,४९९	२,८७३,०२२,४८३
२.३ कार्यालय सञ्चालन खर्च	५२८,०८४,२६२	५४७,५७४,१३४
२.४ आयकर भुक्तानी	९४०,१२२,७५७	२,३७७,५२१,७८२
२.५ अन्य खर्च	-	-
जम्मा	७,८९६,१८५,३१५	९,०५१,१४३,२००
कार्यगत पुँजी गतिविधि अघिको नगद प्रवाह	२,८४६,०८७,१९९	९२२,९५३,२८५
सञ्चालन सम्बन्धी चालु सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	(११,१६४,६१५,३५५)	(१०,४५५,२६८,९९२)
१. माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकममा कमी/(वृद्धि)	(९,२६९,७६०)	-
२. अन्य अल्पकालीन लगानीमा कमी/(वृद्धि)	(३६२,०७०,७६५)	(३०८,९२६,२७४)
३. कर्जा तथा बिल्स खरिदमा कमी/(वृद्धि)	(११,१७९,७४७,८५०)	(९,७६५,५८५,६०९)
४. अन्य सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	३८६,४७३,०२०	(३८०,७५७,१०८)
सञ्चालन सम्बन्धी चालु दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	९,६१३,९८४,६४०	१२,१८७,२५२,३२०
१. निक्षेप दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	१०,३११,५००,२९६	११,१३६,६४३,५४०
२. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिटमा (कमी)/वृद्धि	४०,५९८,४६४	(१०७,७०१,७६०)
३. अल्पकालीन सापटीमा (कमी)/वृद्धि	-	-
४. अन्य दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	(७३८,११४,१२०)	१,१५८,३१०,५४०
जम्मा (क)	१,२९५,४५६,४८५	२,६५४,९३६,६१३
(ख) लगानी कारोबारमा नगद प्रवाह		
१. दीर्घकालीन लगानीमा कमी/(वृद्धि)	(१,६७१,०००,०००)	३००,०००,०००
२. स्थिर सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	(१५७,९९६,४८४)	(११३,१०२,०४४)
३. दीर्घकालीन लगानीमा ब्याज आम्दानी	११५,६०३,२१९	६८,०४४,२६०
४. लाभांश आम्दानी	६८९,२६९	९,७२५,७९६
जम्मा (ख)	(१,७१२,७०३,९९६)	२६४,६६८,०१२
(ग) वित्तीय स्रोत कारोबारबाट नगद प्रवाह		
१. दीर्घकालीन ऋणमा वृद्धि/(कमी)	(५६१,७७०,४३२)	(४६१,७७०,४३२)
२. शेयर पुँजीमा वृद्धि/(कमी)	-	-
३. अन्य दायित्वमा वृद्धि/(कमी)	-	-
४. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त सहुलियत/पुनरकर्जामा वृद्धि/(कमी)	१४,६७६,७९०	(१४,५७२,०९०)
जम्मा (ग)	(५४७,०९३,६४२)	(४७६,३४२,५२२)
(घ) नगद तथा बैंक मौज्दातको विनिमय दरमा भएको फरकबाट आम्दानी/(खर्च)	१९५,४५७,०१२	११९,९३५,२१६
(ङ) यस वर्षको सम्पूर्ण गतिविधिबाट नगद प्रवाह (क+ख+ग+घ)	(७६८,८८४,१४२)	२,५६३,१९७,३२०
(च) नगद तथा बैंकमा रहेको शुरु मौज्दात	११,४२८,६३९,८८७	८,८६५,४४२,५६७
(छ) नगद तथा बैंकमा रहेको अन्तिम मौज्दात (ङ+च)	१०,६५९,७५५,७४५	११,४२८,६३९,८८७

प्रमोद कुमार कार्की अध्यक्ष	बिष्णुप्रसाद नेपाल सञ्चालक	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की सञ्चालक	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी सञ्चालक	हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन अनुसार
लक्ष्मीदेवी मानन्धर सञ्चालक	रमेश कुमार महत सञ्चालक	मनोज बस्नेत सञ्चालक	गोविन्द प्रसाद भट्टराई सञ्चालक	उमेश प्रसाद ढकाल साझेदार देव एसोसीएटस चार्टर्ड एकाउण्टेन्टस काठमाडौं
घनश्याम अवस्थी सञ्चालक	लिला प्रकाश सिटौला प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	नरेश कुमार रोका उपमहाप्रबन्धक	यज्ञ प्रकाश न्यौपाने का.मु. विभागीय प्रमुख वित्त तथा लेखा विभाग	

मितिः २०७३/११/२६

कृषि विकास बैंक लि.

शेयर पुँजी तथा स्वामित्व

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१

विवरण	यस वर्ष रु	गत वर्ष रु
१. शेयर पुँजी		
१.१ अधिकृत पुँजी	१८,०००,०००,०००	१३,०००,०००,०००
क) ९,००,००,००० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	९,०००,०००,०००	४,०००,०००,०००
ख) ६,७०,००,००० नन्रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	६,७००,०००,०००	६,७००,०००,०००
ग) २,३०,००,००० रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	२,३००,०००,०००	२,३००,०००,०००
१.२ जारी पुँजी	११,३३९,११२,०००	९,८६०,८००,०००
क) ५,९०,६४,००० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	५,९०६,४००,०००	३,४२४,०००,०००
ख) ५,४३,२७,१२० नन्रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	५,४३२,७१२,०००	६,४३६,८००,०००
ग) .... रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. ....ले	-	-
१.३ चुक्ता पुँजी	१०,३७४,४००,०००	९,८६०,८००,०००
क) ३,९३,७६,००० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	३,९३७,६००,०००	३,४२४,०००,०००
ख) ६,४३,६८,००० नन्रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	६,४३६,८००,०००	६,४३६,८००,०००
ग) .... रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. ....ले	-	-
१.४ प्रस्तावित बोनस शेयर	१,१८१,२८०,०००	५१३,६००,०००
१.५ कल्स इन एडभान्स		-
जम्मा रकम (१.३+१.४+१.५)	११,५५५,६८०,०००	१०,३७४,४००,०००

शेयर स्वामित्व विवरण	यस वर्ष रु.		गत वर्ष रु.	
	प्रतिशत	शेयर पुँजी	प्रतिशत	शेयर पुँजी
१ स्वदेशी स्वामित्व	१००	३,९३७,६००,०००	१००	३,४२४,०००,०००
१.१ नेपाल सरकार	५१.००	२,००८,१७६,०००	५१.००	१,७४६,२४०,०००
१.२ “क” वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू				
१.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू				
१.४ अन्य संस्थाहरू				
१.५ सर्बसाधारण	४९.००	१,९२९,४२४,०००	४९.००	१,६७७,७६०,०००
१.६ अन्य				
२ बैदेशिक स्वामित्व			–	–
जम्मा	१००	३,९३७,६००,०००	१००	३,४२४,०००,०००

०.५० % वा सो भन्दा बढी शेयर स्वामित्व भएको व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीको विवरण

विवरण	यस वर्ष		गत वर्ष	
	प्रतिशत	शेयर पुँजी रु.	प्रतिशत	शेयर पुँजी रु.
नेपाल सरकार	५१.००	२,००८,१७६,०००	५१.००	१,७४६,२४०,०००
कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ	१.३५	४६,१४५,२००	१.३५	४३,०६५,४००
दिलिप श्रेष्ठ	०.६०	२०,५३५,८००	०.७१	२२,६३८,९००

कृषि विकास बैंक लि.

जगेडा तथा कोषहरू

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.२

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. साधारण/बैधानिक जगेडा कोष	४,८७९,०९२,५३६	४,३८६,१५५,९१८
२. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९,२७७	२२९,२७७
३. पुँजी फिर्ता जगेडा कोष (Capital Redemption Reserve)	-	-
४. पुँजी समायोजन कोष	-	-
५. अन्य जगेडा तथा कोष	१,४०२,३१६,५४३	९२५,९४७,९३१
५.१ भैपरी आउने जगेडा	-	-
५.२ संस्था विकास कोष	-	-
५.३ लाभांश समिकरण कोष	-	-
५.४ लगानी समायोजन कोष	४,३६८,३३३	१,८९५,९६७
५.५ सम्पत्ति पुर्नमुल्यांकन कोष	-	-
५.६ अन्य स्वतन्त्र कोष	-	-
५.७ ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,३८०,०००,०००	९२०,०००,०००
५.८ स्थगन कर कोष	१७,९४८,२१०	४,०५१,९६४
६. सञ्चित नाफा/नोक्सान	१८३,३१०,८३७	३६६,४५७,८६३
७. सटही घटबढ कोष	१०६,६८५,४९०	५७,८२१,२३७
८. जम्मा	**६,५७१,६३४,६८२**	**५,७३६,६१२,२२६**

कृषि विकास बैंक लि.

ऋणपत्र तथा वण्ड

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(१) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७२/३/१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू. ४६०,०००,०००।००	-	-
(२) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७३/३/१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू. ४६०,०००,०००।००	-	४६०,०००,०००
(३) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/०३/०१ मा जारी भएको र मिति २०७४/०३/०१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू.४६०,०००,०००।००	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
(४) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७५/३/१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू.	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
(५) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७६/३/१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू.	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
जम्मा (१+२+३)	१,३८०,०००,०००	१,८४०,०००,०००

तिर्न बाँकी कर्जा (सापटी)

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.४

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. स्वदेशी		
१. नेपाल सरकार	५१६,२२९,१०४	६१७,९९९,५३६
२. नेपाल राष्ट्र बैंक	४६,२९९,१६०	६०,९७५,९५०
३. रिपो दायित्व	-	-
४. अन्तर बैंक तथा वित्तीय संस्था	-	-
५. अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
६. अन्य	-	-
जम्मा	५६२,५२८,२६४	६७८,९७५,४८६
ख. विदेशी		
१. बैंकहरू	-	-
२. अन्य	-	-
जम्मा	-	-
ग.जम्मा (क+ख)	५६२,५२८,२६४	६७८,९७५,४८६

कृषि विकास बैंक लि.

निक्षेप हिसाब

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.५

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. ब्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरू		
क. चल्ती हिसाब	**१२,५५८,५७९,०११**	**१०,२६८,४९६,८४९**
१. स्वदेशी मुद्रामा	१२,५५१,४६१,२४०	१०,२२६,१५३,०४०
१.१ नेपाल सरकार	१२६,९५७,७०८	१२१,२७८,७०४
१.२ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
१.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त वित्तीय संस्थाहरू	४५०,२७६,४८०	२५३,५५८,८९२
१.४ अन्य संगठित संस्थाहरू	५,९३९,७८४,७६०	४,७५४,८४१,०७१
१.५ व्यक्तिगत	६,०३४,४४२,२९२	५,०९६,४७४,३७३
१.६ अन्य	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	७,११७,७७२	४२,३४३,८०९
२.१ नेपाल सरकार	-	-
२.२ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
२.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.४ अन्य संगठित संस्थाहरू	७,१०७,०३७	४२,३३३,६५४
२.५ व्यक्तिगत	१०,७३५	१०,१५५
२.६ अन्य	-	-
ख. मार्जिन	**११८,२९०,३५४**	**८२,६७०,४७१**
१. कर्मचारी जमानत	-	-
२. जमानत मार्जिन	१०१,४६२,६९३	६७,०८३,९२५
३. प्रतीतपत्र मार्जिन	१६,८२७,६६१	१५,५८६,५४६
ग. अन्य	-	-
१. स्वदेशी मुद्रामा	-	-
१.१ वित्तीय संस्थाहरू	-	-
१.२ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
१.३ व्यक्तिगत	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	-	-
२.१ वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.२ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
२.३ व्यक्तिगत	-	-
ब्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरू जम्मा	**१२,६७६,८६९,३६६**	**१०,३५१,१६७,३२०**
२. ब्याज तिर्नु पर्ने खाताहरू		
क. वचत हिसाब	**३८,८८८,४६९,०१२**	**३३,७१३,४०४,८१६**
१. स्वदेशी मुद्रामा	३८,८८८,२४१,११३	३३,७११,६५८,०५८
१.१ संघ/संस्थाहरू	४९५,३६३,६९९	३८९,७६९,७३२
१.२ व्यक्तिगत	३६,९३१,५२३,५०६	३२,३३९,६८४,३९०

१.३ अन्य	१,४६१,३५३,९०८	९८२,२०३,९३६
२. विदेशी मुद्रामा	२२७,८९९	१,७४६,७५८
२.१ संघ/संस्थाहरू	-	-
२.२ व्यक्तिगत	२२७,८९९	१,७४६,७५८
२.३ अन्य	-	-
ख. मुद्दती हिसाब	**३४,९१८,२८३,६६३**	**३२,१३३,५५०,८४०**
१. स्वदेशी मुद्रामा	३४,९१६,४५०,३८६	३२,१२९,६४७,९९१
१.१ संघ/संस्थाहरू	२१,८९९,३०३,८९४	१९,५०५,६९९,०७२
१.२ व्यक्तिगत	१२,५०६,२३२,९९३	१०,९११,८५१,९१९
१.३ अन्य	५१०,९१३,५००	१,७१२,०९७,०००
२. विदेशी मुद्रामा	१,८३३,२७७	३,९०२,८४९
२.१ संघ/संस्थाहरू	१,३३२,२७७	२,४४१,७०१
२.२ व्यक्तिगत	५०१,०००	१,४६१,१४८
२.३ अन्य	-	-
ग. मागेको बखत तिर्नु पर्ने हिसाब	**२११,३६३,६३६**	**६९,८६८,९६६**
१. स्वदेशी मुद्रामा	२११,३६३,६३६	६९,८६८,९६६
१.१ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
१.२ अन्य इ.प्रा.वित्तीय संस्थाहरू	-	-
१.३ अन्य संगठित संस्थाहरू	२११,३६३,६३६	६९,८६८,९६६
१.४ व्यक्तिगत	-	-
१.५ अन्य	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	-	-
२.१ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
२.२ अन्य इ.प्रा.वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.३ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
२.४ व्यक्तिगत	-	-
२.५ अन्य	-	-
घ. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	**२७,२९३,९५८**	**६७,८९२,४२२**
१. संगठित संस्था	६,९३२,७०८	५,८०९,७५४
२. व्यक्तिगत	२०,३६१,२५०	६२,०८२,६६८
३. अन्य	-	-
ङ. ग्राहक सुरक्षण कोष	**६६०,०६५,८३३**	**६९३,२०८,३५९**
च. अनिवार्य वचत तथा हदबन्दी	**४,८०९,४७९**	**५,९६३,४६२**
ब्याज तिर्नु पर्ने खाताहरू जम्मा	**७४,७१०,२८५,५८१**	**६६,६८३,८८८,८६६**
जम्मा निक्षेप (१+२)	**८७,३८७,१५४,९४७**	**७७,०३५,०५६,१८६**

कृषि विकास बैंक लि.

भुक्तानी दिनुपर्ने विलहरू

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रा	-	-
२. विदेशी मुद्रा	-	-
जम्मा	-	-

अन्य दायित्व

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. पेन्सन/उपदान कोष	-	-
२. कर्मचारी सञ्चय कोष	-	-
३. कर्मचारी कल्याण कोष	४१,१०१,२३२	४१,७४६,८००
४. कर्मचारी वोनस व्यवस्था	१,००१,०९१,६३६	८८२,२२८,०३१
५. निक्षेपमा भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज	१८२,५८६,९७०	२२०,१९२,४६४
६. सापटीमा भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज	-	-
७. पाकी नसकेको डिस्काउण्ट र कमिशन	-	-
८. सन्ड्री क्रेडिटर्स	९०८,५१९,५३४	५७०,७७६,६१७
९. शाखा मिलान हिसाव	-	-
१०. स्थगन कर दायित्व	-	-
११. भुक्तानी दिन वाँकी लाभांश	१९१,२२६,४३९	९२८,१२९,०५३
१२. अन्य	१,२८०,१९६,४७६	१,८१४,९७१,७००
क. भुक्तानी दिन बाँकी मुद्दती निक्षेप (अवधि सकिएको)	४२२,६७२,४४१	५९९,९१३,५११
ख. रिभल्बींग फण्ड	१९२,१६५,४३१	१९५,९४८,८५३
ग. विशेष कोष	९३,६४५,५४२	९३,६४५,५४२
घ. धितोसकार नपुग व्यवस्था कोष	१३५,०८०,२३७	१३७,१२९,६९३
ङ. असुली व्यवस्था कोष	-	-
च. भुक्तानी पाउनुपर्ने हिसाबमा व्यवस्था	१२८,९०५,१६७	१२८,६२०,३९७
छ. धरौटी हिसाबमा व्यवस्था	६५७,९१०	६५७,९१०
ज. मसलन्द मौज्दात हिसाबमा व्यवस्था	३,९७५,३६४	३,९७५,३६४
झ. अन्य सम्पत्ति मौज्दात हिसाबमा व्यवस्था	१३५,१७९,२२६	१३५,१७९,२२६
ञ. शेयर हिसाव	७९,०८७,४५४	७९,३३२,१५४
ट. स्थगन आय	८८,८२७,७०४	१९४,३००,७४१
ठ. कर्मचारी अबकाशकोष कार्यालय लाई भुक्तानी दिनु पर्ने (अवकाश योगदान बाहेक)	-	२४६,२६८,३१०
जम्मा	३,६०४,७२२,२८७	४,४५८,०४४,६६५

कृषि विकास बैंक लि.

नगद मौज्दात

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रा (सिक्का समेत)	३,३२३,२६४,८९८	२,९१७,४१४,६६६
२. विदेशी मुद्रा	४,६४५,६९३	९,९२३,८२१
जम्मा	३,३२७,९१०,५९१	२,९२७,३३८,४८७

नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.९

विवरण	स्वदेशी मुद्रा	विदेशी मुद्रा			यस वर्ष कुल रु.	गत वर्ष रु.
		भा.रु.	परिवर्त्य वि.मु.	जम्मा		
१. नेपाल राष्ट्र बैंक	४,४६५,९७०,४९३	-	२४१,७०१,०८६	२४१,७०१,०८६	४,७०७,६७१,५८०	५,९१८,९६७,०३६
क. चल्ती खाता	४,४६५,९७०,४९३	-	२४१,७०१,०८६	२४१,७०१,०८६	४,७०७,६७१,५८०	५,९१८,९६७,०३६
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	-	-

बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१०

विवरण	स्वदेशी मुद्रा	विदेशी मुद्रा			यस वर्ष कुल रु.	गत वर्ष रु.
		भा.रु.	परिवर्त्य वि.मु.	जम्मा		
१. स्वदेशी ईजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	१,८३८,८९०,४५७	-	-	-	१,८३८,८९०,४५७	१,२६९,०७४,७५०
क. चल्ती खाता	१,८३८,८९०,४५७	-	-	-	१,८३८,८९०,४५७	१,२६९,०७४,७५०
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	-	-
२. विदेशी बैंकहरू	-	-	७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८	१,३१३,२५९,६१४
क. चल्ती खाता	-	-	७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८	१,३१३,२५९,६१४
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	-	-
जम्मा	१,८३८,८९०,४५७	-	७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८	२,६२४,१७३,५७५	२,५८२,३३४,३६४

माग तथा अल्पसूचनामा प्राप्त हुने रकमहरू

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.११

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रामा	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	१५१,४३४,७५७	१४२,१६४,९९७
जम्मा	१५१,४३४,७५७	१४२,१६४,९९७

कृषि विकास बैंक लि.

लगानी

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१२

विवरण	प्रयोजन		यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	व्यापारिक	अन्य		
१. नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल		अन्य	४,०५६,९१९,७८८	९,९८४,६१०,०००
२. नेपाल सरकारको वचत पत्र		अन्य	२,२५६,०००,०००	५८५,०००,०००
३. नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र			-	-
४. ने.रा. बैंक ऋणपत्र			-	-
५. विदेशी ऋणपत्र			-	-
६. स्वदेशी इजाजतपत्र प्राप्त संस्था		अन्य	७,४८२,४७५,१६३	२,८३१,३५५,१७८
७. विदेशी बैंक				-
८. संगठित संस्थाहरूको शेयर		अन्य	२१९,९२७,४४९	१३३,०४४,१३०
९. संगठित संस्थाहरूको डिवेन्चर तथा बन्ड				-
१०.अन्य लगानी		अन्य	३,८०३,२९९	३,८०३,२९९
कुल लगानी			१४,०१९,१२५,६९९	१३,५३७,८१२,६०७
व्यवस्था			३६,८२७,९४१	३६,७३५,०००
खुद लगानी			१३,९८२,२९७,७५८	१३,५०१,०७७,६०७

कृषि विकास बैंक लि.

शेयर, डिवेन्चर तथा बण्डमा लगानी

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१२(क)

विवरण	परल मोल रु.	बजार मूल्य रु.	व्यवस्था रकम रु.	यस वर्ष रु खुद	गत वर्ष परल मोल रु.	गत वर्ष खुद रु.
१. शेयर लगानी						
१.१ डिप्रोस विकास बैंक (२४८७७१ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता (बोनस शेयर समेत)	७,२६२,५००	८२५,९१९,७२०		७,२६२,५००	७,२६२,५००	७,२६२,५००
१.२ साना किसान विकास बैंक लि. (८८६५७३ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता (वोनश र हकप्रद शेयर समेत)	६९,३८४,०००	२,२१५,५४५,९२७		६९,३८४,०००	४४,०५३,३००	४४,०५३,३००
१.३ नेपाल ग्रामीण विकास बैंक (६९८ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)	३,०००,०००		३,०००,०००	-	३,०००,०००	-
१.४ नेपाल व्यापार कम्पनी (कोशी) (२,८८० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)	२८८,०००		२८८,०००	-	२८८,०००	-
१.५ गोवरग्यांस कम्पनी (३,२४१ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता)	३,२४१,०००		३,२४१,०००	-	३,२४१,०००	-
१.६ कृषि आयोजना सेवा केन्द्र (२५० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता)	२५०,०००		२५०,०००	-	२५०,०००	-
१.७ जडीबुटी उत्पादन तथा प्रसोधन कम्पनी लि. (१११६ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १००० ले चुक्ता)	१,११६,०००		१,११६,०००	-	१,११६,०००	-
१.८ कोष व्यवस्थापन कम्पनी (२,८८,४०० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)	२८,८४०,०००		२८,८४०,०००	-	२८,८४०,०००	-
१.९ कर्जा सूचना केन्द्र (३१,१०४ साधारण शेयर प्रति शेयर रु.१०० ले चुक्ता (बोनस शेयर समेत)	१,०५०,०००			१,०५०,०००	१,०५०,०००	१,०५०,०००
१.१० नेपाल क्लियरीङ हाउस लि. (शेयर संख्या ४६०८)	४६०,८००			४६०,८००	४६०,८००	४६०,८००
१.११ चिलिमे हाईड्रोपावर कम्पनी लि. (शेयर संख्या ११२७ बोनश शेयर समेत)	१,४७७,९९९			१,४७७,९९९		
१.१२ जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लि.(शेयर संख्या १४४८१८)	१४,४८१,८००			१४,४८१,८००		
१.१३ नेपाल दूरसंचार कम्पनी लि. (शेयर संख्या १०९२०)	७,६१६,८२१	७,५२३,८८०	९२,९४१	७,५२३,८८०		
२. डिवेन्चर, वण्ड तथा अन्य लगानी	८१,४५८,५२९			८१,४५८,५२९	४३,४८२,५३०	४३,४८२,५३०
२.१ ग्लोबल आई. एम. ई. समुन्नत योजना	३७,९७६,०००			३७,९७६,०००	-	-
२.२ एन. एम. बि. सुलभ लगानी कोष १	१५,६६०,०००			१५,६६०,०००	१५,६५९,९८०	१५,६५९,९८०
२.३ एन. आई. बि. एल. समृद्धि कोष १	२७,८२२,५२९			२७,८२२,५२९	२७,८२२,५५०	२७,८२२,५५०
कुल लगानी	२१९,९२७,४४९	३,०४१,४६५,६४७	३६,८२७,९४१	१८३,०९९,५०८	१३३,०४४,१३०	९६,३०९,१३०
३. जोखिम सम्बन्धी व्यवस्था						
३.१ गत वर्ष सम्मको व्यवस्था				३६,७३५,०००		३६,७३५,०००
३.२ यस वर्षको थप/(घट)				९२,९४१		-
कुल व्यवस्था				३६,८२७,९४१		३६,७३५,०००
खुद लगानी				१४६,२७१,५६८		९६,३०९,१३०

कृषि विकास बैंक लि.

व्यापारिक लगानी (Held for Trading)

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.१

	विवरण	परल मूल्य	पछिल्लो बजार मूल्य (क)	हालको बजार मूल्य (ख)	यस वर्ष नाफा/नोक्सान रकम (ख-क)	गत वर्ष नाफा/नोक्सान रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल						
२	नेपाल सरकारको वचत पत्र						
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर						
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	Interbank lending						
११	अन्य लगानी						
	कुल लगानी	–	–	–	–	–	

भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity)

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.२

	विवरण	परल मूल्य (क)	हालसम्मको क्षति रकम (ख)	यसवर्षको क्षति रकम (ग)	यस वर्ष नाफा/नोक्सान रकम (क-ख-ग)	गत वर्ष नाफा/नोक्सान रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल	४,०५६,९१९,७८८					
२	नेपाल सरकारको वचत पत्र	२,२५६,०००,०००					
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर						
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	अन्य लगानी	७,४८६,२७८,४६२					
	कुल लगानी	१३,७९९,१९८,२५०	–	–	–	–	

बिक्रीको लागि उपलब्ध लगानी (Available-for-Sale)

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.३

	विवरण	परल मूल्य	पछिल्लो बजार मूल्य (क)	हालको बजार मूल्य (ख)	यस वर्ष कोष समायोजन रकम(ख-क)	गत वर्ष नाफा/नोक्सान रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल						
२	नेपाल सरकारको वचत पत्र						
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर	७९,६४६,५००					
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	अन्य लगानी	१४०,२८०,९४९					
	कुल लगानी	२१९,९२७,४४९	–	–	–	–	

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा तथा विल खरिदको वर्गीकरण र सोको लागि व्यवस्था

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१३

विवरण	कर्जा					खरीद तथा डिष्काउन्ट गरिएका बिल			यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	स्वदेशी			विदेशी	जम्मा	स्वदेशी	विदेशी	जम्मा		
	बिपन्न वर्ग		अन्य							
	विमित	अविमित								
१. सक्रिय कर्जा सापट	-	६,३६५,०३०,०००	७३,४१८,४४१,०४८	-	७९,७८३,४७१,०४८	-	-	-	७९,७८३,४७१,०४८	६८,३७५,६९१,९८९
१.१ असल		६,३६५,०३०,०००	७१,६२९,३४०,१७४		७७,९९४,३७०,१७४				७७,९९४,३७०,१७४	६८,३७५,६९१,९८९
१.२ सूक्ष्म निगरानी			१,७८९,१००,८७४		१,७८९,१००,८७४				१,७८९,१००,८७४	
२. निष्क्रिय कर्जा सापट	-	४२,३२०,०००	३,५९२,४७२,१२१	-	३,६३४,७९२,१२१	-	-	-	३,६३४,७९२,१२१	३,८६२,८२३,३३१
२.१ पुनरसंरचना/पुनरतालिकीकरण गरिएका			३५१,४८४,९४१		३५१,४८४,९४१				३५१,४८४,९४१	४८६,५७९,४०९
२.२ कमसल			८०६,८३५,११०		८०६,८३५,११०				८०६,८३५,११०	८९८,६८२,८९४
२.३ शंकास्पद			६३४,९७०,०३५		६३४,९७०,०३५				६३४,९७०,०३५	८१२,६४१,७०१
२.४ खराब		४२,३२०,०००	१,७९९,१८२,०३५		१,८४१,५०२,०३५				१,८४१,५०२,०३५	१,६६४,९१९,३२७
(क) कुल कर्जा	-	६,४०७,३५०,०००	७७,०१०,९१३,१६९.७५	-	८३,४१८,२६३,१६९.७५	-	-	-	८३,४१८,२६३,१७०	७२,२३८,५१५,३२०
३. कर्जा नोक्सानी व्यवस्था										
३.१ असल		६३,६५०,३००	७१९,५८८,११७		७८३,२३८,४१७				७८३,२३८,४१७	६८३,१९६,२१५
३.२ सुक्ष्म निगरानी			७०,३४४,२९७		७०,३४४,२९७				७०,३४४,२९७	
३.३ पुनरसंरचना/पुनरतालीकीकरण गरिएका			१७१,१८०,२२०		१७१,१८०,२२०				१७१,१८०,२२०	१३७,७९९,६१९
३.४ कमसल			२०१,७०८,७७८		२०१,७०८,७७८				२०१,७०८,७७८	२२४,६७०,७२३
३.५ शंकास्पद			३१७,४८५,०१७		३१७,४८५,०१७				३१७,४८५,०१७	४०६,३२०,८५०
३.६ खराव		४२,३२०,०००	१,७९९,१८२,०३५		१,८४१,५०२,०३५				१,८४१,५०२,०३५	१,६६४,९१९,३२७
३.७ अतिरिक्त			५४३,२४८,१७५		५४३,२४८,१७५				५४३,२४८,१७५	५४३,२४८,१७५
(ख) कुल व्यवस्था	-	१०५,९७०,३००.००	३,८२२,७३६,६३८.१३	-	३,९२८,७०६,९३८	-	-	-	३,९२८,७०६,९३८	३,६६०,१५४,९०९
४. गत वर्षसम्मको व्यवस्था										
४.१ असल			६८३,१९६,२१५		६८३,१९६,२१५				६८३,१९६,२१५	५९४,४२०,१०६
४.२ पुनरसंरचना/पुनरतालीकीकरण गरिएका			१३७,७९९,६१९		१३७,७९९,६१९				१३७,७९९,६१९	१७३,२६६,२८४
४.३ कमसल			२२४,६७०,७२३		२२४,६७०,७२३				२२४,६७०,७२३	१८५,७९९,३९९
४.४ शंकास्पद			४०६,३२०,८५०		४०६,३२०,८५०				४०६,३२०,८५०	२४३,३७०,९७९
४.५ खराव			१,६६४,९१९,३२७		१,६६४,९१९,३२७				१,६६४,९१९,३२७	१,५८३,५२९,४४४
४.६ अतिरिक्त			५४३,२४८,१७५		५४३,२४८,१७५				५४३,२४८,१७५	२,५०६,२९०,२९३
(ग) गत वर्षसम्मको कुल व्यवस्था	-	-	३,६६०,१५४,९०९	-	३,६६०,१५४,९०९	-	-	-	३,६६०,१५४,९०९	५,२८६,६७६,५०५
(घ) गत बर्षको व्यवस्थाबाट फिर्ता									१,१२४,४६९,४९०	३,५०७,८७१,७११
(ङ) यस वर्षको थप व्यवस्था									१,३९३,०२१,५१९	१,८८१,३५०,११५
यस वर्षको खुद थपघट									(२६८,५५२,०३०)	१,६२६,५२१,५९६
खुद कर्जा (क-ख)									७९,४८९,५५६,२३२	६८,५७८,३६०,४११

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा, सापट र विल्स खरीदको सुरक्षण

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१३(क)

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क) सुरक्षित	८३,४१८,२६३,१७०	७२,२३८,५१५,३२१
१. चल/अचल सम्पत्तिको सुरक्षणमा	८३,१०१,९६०,७८५	७१,९३८,६९०,६३९
२. स्वदेशी इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको जमानतमा		
३. सरकारी जमानतमा		
४. अन्तर्राष्ट्रिय श्रेणीकृत बैंकको जमानतमा		
५. निर्यात कागजात (Export Document) को सुरक्षणमा		
६. मुद्दती रसिदको सुरक्षणमा	३१६,३०२,३८५	२९९,८२४,६८१
(क) संस्थाको आफ्नै मुद्दती रसिदको सुरक्षण	३१६,३०२,३८५	२९९,८२४,६८१
(ख) अन्य इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको मुद्दती रसिदको सुरक्षण		
७. सरकारी ऋणपत्रको सुरक्षणमा		
८. काउण्टर जमानतमा		
९. व्यक्तिगत जमानतमा		
१०. अन्य सुरक्षणमा		
(ख) असुरक्षित		
जम्मा	८३,४१८,२६३,१७०	७२,२३८,५१५,३२१

कृषि विकास बैंक लि.

स्थिर सम्पत्ति

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची – ४.१४

विवरण	सम्पत्ति					यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	भवन	परिवहन साधन	मेशिनरी	कार्यालय सामान	अन्य		
१. परलमोल							
(क) गत वर्षको मौज्दात	७६१,५५०,४४३	२३९,२०९,७८२		१,२८७,६७९,६८५	१०४,७८१,९८५	२,३९३,२२१,८९५	२,३१२,३०४,९७१
(ख) यस वर्ष थप/समायोजन	१९,०४४,५१६	९७,४५५,३४८		११९,१०२,९२८	४,९५६,२४७	२४०,५५९,०३९	११९,०३४,०८३
(ग) यस वर्ष पुर्नमुल्यांकन/ पुर्नलेखन	-	-		-	-	-	-
(घ) यस वर्षको विक्री/समायोजन	०	(५६,७५३,१९६)		(२५,३७३,२७९)	(४३६,०८१)	(८२,५६२,५५५)	(३३,९०५,४९२)
(ङ) यस वर्षको अपलेखन	०	(९९,२०७)		(३३२,५४२)	(६१२,०५६)	(१,०४३,८०४)	(४,२११,६६८)
कुल परलमोल (क+ख+ग+घ+ङ)	७८०,५९४,९६०	२७९,८१२,७२७	-	१,३८१,०७६,७९४	१०८,६९०,०९६	२,५५०,१७४,५७६	२,३९३,२२१,८९५
२. ह्रासकट्टी							
(क) गत वर्षसम्मको	२३९,९३२,६५७	१८६,३७५,३६४		८९९,२७१,८७२	६९,१५०,७९५	१,३९४,७३०,६८७	१,१८८,१९८,५४४
(ख) यस वर्षको	१४,९१२,८४३	२६,८८१,२२६		१७०,२४७,१६५	६,६५९,३१८	२१८,७००,५५२	२१३,७९६,३१७
(ग) ह्रासकट्टी पुर्नमुल्यांकन/पुर्नलेखन	-	-		-	-	-	-
(घ) ह्रासकट्टी रकम समायोजन/फिर्ता	-	(८,१०६,६२३)		(५,४२४,०७४)	(१८१,२२६)	(१३,७११,९२३)	(७,२६४,१७३)
कुल ह्रासकट्टी (क+ख+ग+घ)	२५४,८४५,५००	२०५,१४९,९६७	-	१,०६४,०९४,९६३	७५,६२८,८८६	१,५९९,७१९,३१६	१,३९४,७३०,६८८
३. नेट बुक भ्यालु (१-२)	५२५,७४९,४५९	७४,६६२,७६०	-	३१६,९८१,८३१	३३,०६१,२१०	९५०,४५५,२६०	९९८,४९१,२०७
४. जग्गा						२२३,१५७,१३१	२२३,१५७,१३१
५. पुँजीगत निर्माण (पुँजीकरण गरिनु पर्ने)						२,५३४,००६	-
६. लीजहोल्ड सम्पत्ति							-
जम्मा (३+४+५+६)	५२५,७४९,४५९	७४,६६२,७६०	-	३१६,९८१,८३१	३३,०६१,२१०	१,१७६,१४६,३९६	१,२२१,६४८,३३८

गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१५

ऋणी वा पार्टीको नाम ठेगाना	गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति सकार गरेको मिति	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति रकम रु.	नोक्सानी व्यवस्था		यस वर्ष	गत वर्ष	गत वर्ष
			प्रतिशत	रकम रु.	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति रकम	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति
		१९२,८५७,९८२	१००	१९२,८५७,९८२	-	१४५,८०४,०३६	-
कुल जम्मा		१९२,८५७,९८२	१००	१९२,८५७,९८२	-	१४५,८०४,०३६	-

नोट - ग्राहक अनुसारको विवरण धेरै संख्यामा भएकोले उल्लेख गरिएको छैन । विवरण कार्यालयमा सुरक्षित रहेको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सम्पत्ति

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. मसलन्द मौज्दात	१८,८१७,६८५	२०,३१०,७१०
२. लगानीमा असुल गर्न बाँकी आम्दानी	१५,४७९,३२२	-
३ कर्जामा असुल गर्न बाँकी ब्याज	१,७०५,३९०,००६	१,७३४,८३२,४४७
न्यून ब्याज मुल्तबी रकम	-१,७०५,३९०,००६	-१,७३४,८३२,४४७
४. असुल गर्न बाँकी कमिशन	-	-
५. सन्ड्री डेटर्स	१,३२४,९६५,६५३	८८२,१७६,८४१
६. कर्मचारी सापटी र पेश्की	३,५६०,१०४,३५२	४,१३३,५६९,५६४
७. अग्रीम भुक्तानी	७,६६३,१८१	२१२,३७९,८६३
८. मार्गस्थ नगद	१०३,२७५,७४७	३५,०००,०००
९. मार्गस्थ अन्य (चेक समेत)	-	-
१०. विना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी	-	-
११. अपलेखन हुन बांकी खर्च	-	२१०,४४८
१२. शाखा मिलान हिसाव	१३९,४५२,५०१	३९१,०९२,९२६
१३. अन्य	१,१३९,२०३,२७१	२६१,१८८,१७५
क) कर्मचारी विमा	३४,६०७,६२७	३५,८७०,३२६
ख) अन्य सम्पत्ति मौज्दात	७,५७०,१८६	२,४५९,९८६
ग) धरौटी	४,९८८,८२५	१३,२८८,८८५
घ) नेपाल सरकार संग पाउनुपर्ने	२५८,२६१,६१५	५,१६४,४१२
ङ) अग्रीम आयकर	९,५२२,५६२	७०,००६,१८२
च) धितो सकार नपुग पाउनुपर्ने	१३४,१९१,९६४	१३४,३९८,३८२
छ) कर्मचारी कल्याण कोष	-	-
ज) अन्य	-	-
झ) कर्मचारी अवकाशकोष कार्यालय संग पाउनु पर्ने (अवकाश योगदान बाहेक)	६९०,०६०,४९२	-
१४. स्थगन कर सम्पत्ति	१७,९४८,२१०	४,५०८,३७५
जम्मा	६,३२६,९०९,९२३	५,९४०,४३६,९०२

अन्य सम्पत्ति (थप विवरण)

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१६(क)

विवरण	यस वर्ष रु.				गत वर्ष रु.
	१ वर्ष सम्म	१ वर्षदेखि माथि ३ वर्ष सम्म	३ वर्ष भन्दा माथि	जम्मा	
१. कर्जामा असुल गर्न बाँकी ब्याज	८५१,२९६,५१३	८५४,०९३,४९३	-	१,७०५,३९०,००६	१,७३४,८३२,४४७
२. विना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी					-
३. शाखा मिलान हिसाब	(२९८,६४८,११९)	४७२,२५४,२६८	(३४,१५३,६४७)	१३९,४५२,५०१	३९१,०९२,९२६
४ स्वदेशी विदेशी एजेन्सी हिसाब				-	-

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित दायित्वहरू

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. संस्था उपर दावी परेको तर संस्थाले दायित्व स्वीकार नगरेको		-
२. प्रतीतपत्रहरू (पूरा रकम)	७९,७७२,५२३	७१८,०३१,८४०
(क) ६ महिना भन्दा कम अवधिको	७९,७७२,५२३	७१८,०३१,८४०
(ख) ६ महिना भन्दा बढी अवधिको	-	-
३. पुनः डिस्काउन्ट गरिएका विलहरू	-	-
४. म्याद नाघी नसकेको ग्यारेन्टी/बण्ड	११,८२५,०९२,३७९	१०,१३४,९७२,२९३
(क) बिड बण्ड	५,६७२,३४१,३१९	४,९४४,९५६,६७७
(ख) परफरमेन्स बण्ड	५,७४७,२९१,३८८	४,३१५,२६१,६४३
(ग) अन्य ग्यारेन्टी/बण्ड	४०५,४५९,६७३	८७४,७५३,९७२
५. चुक्ता वा भुक्तान हुन बाँकी शेयर लगानी	-	-
६. फरवार्ड एक्स्चेञ्ज कन्ट्राक्टको बाँकी दायित्वहरू	-	-
७. कलेक्सनमा रहेका बिलहरू	५१,२१४,८३७	८,१४७,३५८
८. मञ्जुरी तथा समर्थन	-	-
९. प्रत्याभुती प्रतिवद्धता	-	-
१०. अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिवद्धता	-	-
११. अन्तर्राष्ट्रिय श्रेणीकृत बैंकको काउण्टर ग्यारेण्टीमा दिएको ग्यारेण्टी	-	-
१२. अग्रीम भुक्तानी ग्यारेण्टी	४,८०४,८१९,७११	३,५४२,७७४,३५२
१३. कर्जा प्रवाहको लागि वित्तीय जमानत	-	-
१४. आयकर वापत सम्भावित दायित्व	-	-
१५. अन्य	-	-
जम्मा	१६,७६०,८९९,४५१	१४,४०३,९२५,८४२

कृषि विकास बैंक लि.

ब्याज आम्दानी

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.१८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. कर्जा सापट र अधिविकर्षणमा	**९,४०६,८५२,९९३**	**८,५६५,९१४,०३१**
१. कर्जा सापट	९,४०६,८५२,९९३	८,५६५,९१४,०३१
२. अधिविकर्षण	–	–
ख. लगानीमा	**१३२,५४९,७९९**	**१४३,९५२,६९३**
१. नेपाल सरकारको ऋणपत्र	११५,६०३,२१९	१०६,५६१,४३६
(क) ट्रेजरी बिल्स	३२,५२५,४११	३३,९८९,३९५
(ख) विकास ऋणपत्र	८३,०७७,८०८	७२,५७२,०४१
(ग) राष्ट्रिय बचत पत्र	–	–
२. विदेशी ऋणपत्र	–	–
३. नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	–	–
४. डिवेन्चर तथा बण्ड	–	–
५. अन्तर बैंक लगानीमा ब्याज	१६,९४६,५८०	३७,३९१,२५७
(क) बैंक/वित्तिय संस्थाहरू	१६,९४६,५८०	३७,३९१,२५७
(ख) अन्य संस्थाहरू	–	–
ग. एजेन्सी मौज्दातमा	**–**	**–**
१. स्वदेशी बैंक/वित्तीय संस्थाहरू	–	–
२. विदेशी बैंकहरू	–	–
घ. माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने मौज्दातमा	**१,४७९,५०४**	**११३,५२९**
१. स्वदेशी बैंक/वित्तीय संस्थाहरू	१,४७९,५०४	११३,५२९
२. विदेशी बैंकहरू	–	–
ङ. अन्यमा	**७९,३२१,०३४**	**५५,४८७,६०१**
१. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	–	–
२. अन्तर बैंक/वित्तीय संस्था कर्जा	–	–
३. कर्मचारी सापटी	७९,३२१,०३४	५५,४८७,६०१
४. अन्य	–	–
जम्मा	**९,६२०,२०३,३३०**	**८,७६५,४६७,८५४**

कृषि विकास बैंक लि.

ब्याज खर्च

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.१९

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. निक्षेप दायित्वमा	**३,२१७,५५२,०९१**	**२,९८५,३४३,९७२**
१. मुद्दती निक्षेप	१,८४७,८४५,२५६	१,६७२,९८५,७७६
१.१ स्वदेशी मुद्रा	१,८४७,८१७,७५७	१,६७२,९२७,२३३
१.२ विदेशी मुद्रा	२७,४९९	५८,५४३
२. वचत निक्षेप	१,२१६,३०५,५२३	१,१५०,८४८,५९४
२.१ स्वदेशी मुद्रा	१,२१६,३०३,१३१	१,१५०,८१३,६५८
२.२ विदेशी मुद्रा	२,३९३	३४,९३५
३. मागेको बखत तिर्नु पर्ने निक्षेप	१२१,७४१,६६२	१२१,७९४,२१७
३.१ स्वदेशी मुद्रा	१२१,७४१,६६२	१२१,७९४,२१७
३.२ विदेशी मुद्रा	-	-
४. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	१३,६४९,९३४	२१,८४७,३७६
५. ग्राहक सुरक्षण कोष	१७,९८६,५३२	१७,८२३,२६२
६. अनिवार्य वचत	२३,१८४	४४,७४७
ख. कर्जा सापटमा	**१४१,३२०,२११**	**१७२,९०४,७८८**
१. ऋणपत्र तथा बण्ड	१०८,१००,०००	१३५,७००,०००
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त कर्जा	१,७५३,५८९	१,७२३,६६२
३. अन्तर बैंक/वित्तीय संस्था कर्जा	१,०२४,३८५	२,०२५,१४५
४. अन्य संगठित संस्था	-	-
५. नेपाल सरकारबाट प्राप्त कर्जा	३०,४४२,२३७	३३,४५५,९८१
६. अन्य कर्जा		
ग. अन्यमा	**-**	**-**
१. ब्याज छूट	-	-
२. अन्य	-	-
जम्मा	३,३५८,८७२,३०२	३,१५८,२४८,७६०

कृषि विकास बैंक लि.

कमिशन तथा डिस्काउण्ट

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२०

विवरण	यस बर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. बिल्स खरीद तथा डिस्काउन्ट	-	-
१. स्वदेशी	-	-
२. विदेशी	-	-
ख. कमिशन	२०१,९८०,१६७	१७१,६८४,७३८
१. प्रतीतपत्र	१,१९०,९०९	१,५३२,५८०
२. जमानत पत्र	१८१,७८५,२५९	१४७,३७५,८१३
३. कलेक्सन फी	६६५,८३८	५६९,७२७
४. रेमिटेन्स फी	१७,९४८,५८१	२२,२०६,६१८
५. क्रेडिट कार्ड	-	-
६. शेयर प्रत्याभूति/निष्काशन	-	-
७. सरकारी कारोबार वापत	३८९,५८१	-
८. इ.प्रा. कमीशन वापत	-	-
९. बट्टा आम्दानी	-	-
ग. अन्य	३०,३३२,८२४	२६,४८२,३८१
जम्मा	२३२,३१२,९९१	१९८,१६७,११९

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सञ्चालन आम्दानी

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२१

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. सेफ डिपोजिट भल्टको भाडा	६,५२०,३३१	५,६०६,९३९
२. क्रेडिट कार्ड निष्काशन तथा नवीकरण	-	-
३. ATM कार्ड निष्काशन तथा नवीकरण	४३८,३२५	७६८,६०९
४. टेलेक्स/टि.टि.	-	-
५. सेवा शुल्क	५०६,०८५,७४६	४५२,०६०,०२८
६. नवीकरण शुल्क	-	-
७. अन्य	१५३,९४०,७६३	१३४,४६७,१५२
जम्मा	६६६,९८५,१६५	५९२,९०२,७२८

सटही घटबढ आम्दानी/नोक्सान

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२२

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. विनिमय दरमा भएको फरकबाट	१९५,४५७,०१२	११९,९३५,२१६
२. विदेशी मुद्रा कारोबारबाट (बट्टा बाहेक)	६७,१८१,९९२	१०४,००८,८६४
जम्मा आम्दानी/(नोक्सान)	२६२,६३९,००४	२२३,९४४,०८०

कर्मचारी खर्च

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२३

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. तलव	९५३,४३७,६९८	९६८,४२२,५४०
२. भत्ता	५१२,८११,५०९	४६४,८११,६४७
३. सञ्चयकोषमा थप	१५४,८१८,८२२	१६४,१३२,३४८
४. तालिम खर्च	१८,७५९,७८१	१९,५०४,९३८
५. पोशाक	३९,२७८,००३	३६,४९९,६८०
६. औषधोपचार	११८,९८३,१८२	१३२,०९२,११६
७. बीमा	१,९५३,००७	१,९१५,३५५
८. पेन्सन तथा उपदान व्यवस्था खर्च	१,२३१,४५८,४९७	१,०८६,४५३,८१२
९. अन्य	-	-
जम्मा	३,०३१,५००,४९९	२,८७३,८३२,४३७

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सञ्चालन खर्च

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२४

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. घरभाडा	११८,४९३,७७६	१०९,७३०,७४६
२. बत्ती, विजुली र पानी	४४,९५७,४५८	४१,३५७,५९३
३. मर्मत तथा सम्भार	१७,९८१,११०	१६,९८९,८६२
(क) भवन	२,८८९,३५५	३,४८४,६४०
(ख) सवारी साधन	११,३४९,२८१	१०,९७०,१७०
(ग) अन्य	३,७४२,४७४	२,५३५,०५२
४. बीमा	२१,२५७,७२२	१४,९९३,४२८
५. पोष्टेज, टेलेक्स, टेलिफोन, फ्याक्स	३१,०७८,६५४	४०,०७७,४४५
६. कार्यालय उपकरण फर्निचर र सम्भार	९,६५३,८११	९,४५३,७४६
७. भ्रमण भत्ता र खर्च	३१,५३०,९१७	२७,०५३,६९४
८. मसलन्द र छपाई	२८,२४६,२५१	२६,५६३,४५०
९. पत्रपत्रिका तथा पुस्तक	१०,०४७,६८२	९,९९४,९५३
१०. विज्ञापन	११,८२१,४३५	९,४७३,९६१
११. कानूनी खर्च	१३०,७१६	१,४५७,१७८
१२. चन्दा	१,५५०	२१,६३२,००९
१३. सञ्चालक समिति सम्बन्धी खर्च	३,४०६,८८५	३,३२९,३४२
(क) बैठक भत्ता	१,८२६,३५१	१,८६६,०३०
(ख) अन्य खर्च	१,५८०,५३४	१,४६३,३१२
१४. साधारण सभा सम्बन्धी खर्च	२,०२२,५२०	४,३८१,९८३
१५. लेखा परीक्षण सम्बन्धी	२,९२९,०५१	२,४८१,००१
(क) लेखा परीक्षण शुल्क	१,०००,०००	१,१५७,०७५
(ख) अन्य खर्च (करलेखा परीक्षण शुल्क समेत)	१,९२९,०५१	१,३२३,९२६
१६. रकम स्थानान्तरण कमिशन	८४३,२८२	९९४,२०५
१७. स्थीर सम्पत्तिमा ह्रासकट्टी	२१८,७००,५५२	२१३,७९६,३१७
१८. पुर्व सञ्चालन खर्च अपलेखन	-	-
१९. शेयर निष्काशन खर्च	-	-
२०. प्राविधिक सेवा सोधभर्ना	-	-
२१.अतिथि सत्कार	९,५०९,४९३	९,१९३,१५८
२२. अपलेखन खर्च	१,०४३,८०४	४,२११,६६८
२३. सुरक्षा खर्च	६७,५२३,२२०	६३,५९५,४५२
२४. कर्जा सुरक्षण प्रिमियम	-	-
२५. कमिशन र डिस्काउण्ट	-	-
२६. अन्य	११६,६४८,७२८	१३४,०१०,९७४
(क) उप समिति खर्च	३,५५९,८७०	३,५१३,६६७
(ख) लगानी असुली खर्च	-	-
(ग) लिलामीमा नोक्सानी	-	-
(घ) पेट्रोल/मोविल	२१,६९८,७१४	२६,०८२,८१५
(ङ) कर खर्च (भवन/जग्गा/सवारी)	४०,५८५,५१६	१२,५९४,२८०
(च) अन्य	५०,८०४,६२८	९१,८२०,२१३
जम्मा	७४७,८२८,६१८	७६४,७७२,१६५

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२५

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा भएको वृद्धि	१,३९३,०२१,५१९	१,८८१,३५०,११५
२. लगानी नोक्सानी व्यवस्थामा भएको वृद्धि	९२,९४१	-
३. गैर बैंकिग सम्पत्ति नोक्सानी व्यवस्थामा भएको वृद्धि	५५,२७५,२०२	८५,५८५,३२५
४. अन्य सम्पत्तिमा गरिएको व्यवस्थामा भएको वृद्धि	७,७१७,५३२	४७४,६१५,२८५
क. सकार धितो नपुगमा गरिएको व्यवस्थामा भएको वृद्धि	२,५९२,७७८	१३४,१७९,९१४
ख. अन्य	५,१२४,७५५	३४०,४३५,३७१
जम्मा	**१,४५६,१०७,१९५**	**२,४४१,५५०,७२५**

गैर सञ्चालन आम्दानी/नोक्सान

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. लगानी बिक्रीबाट आम्दानी/(नोक्सान)	२१,१३३	-
२. सम्पत्ति बिक्रीबाट आम्दानी/(नोक्सान)	६२,६६१,८८३	१६,१६४
३. लाभांश	६८९,२६९	९,७२५,७९६
४. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त सहुलियत	-	-
क. तोकिएको शाखाहरूको नोक्सान वापत क्षतिपूर्ति	-	-
ख. ब्याज क्षतिपूर्ति	-	-
ग. सटही काउन्टर	-	-
५. अन्य	६९,७८६,३४६	१६४,९१९,८२६
क. टेण्डरबाट आम्दानी	३३३,०६४	२५८,५५०
ख अन्य	६९,४५३,२८२	१६४,६६१,२७६
खुद गैर सञ्चालन आम्दानी/(नोक्सान)	**१३३,१५८,६३१**	**१७४,६६१,७८६**

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. कर्जा नोक्सानी व्यवस्थावाट फिर्ता	१,१२४,४६९,४९०	३,५०७,८७१,७११
२. गैर बैंकिग सम्पत्ति नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	६,०३०,६२६	८,०२६,६७५
३. लगानी व्यवस्थावाट फिर्ता	-	-
४. अन्य सम्पत्तिको व्यवस्थावाट फिर्ता	५,१०३,९४८	१,७१७,२६२
क. सकार धितो नपुग व्यवस्थामा फिर्ता	४,६४२,२३४	१,५२६,२५६
ख. अन्य	४६१,७१५	१९१,००६
जम्मा	१,१३५,६०४,०६४	३,५१७,६१५,६४८

असामान्य कारोवारहरूबाट भएको आम्दानी/खर्च

मिति २०७२/०४/०१ देखि २०७३/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. अपलेखन भएको कर्जाको असुली	२७१,१९२,२५६	३८१,५९४,१८०
२. स्वेच्छिक अवकाश खर्च	-	-
३. असुली हुन नसक्ने कर्जाको अपलेखन	(८१,७३६)	(१,२०१,२७९)
४. अन्य (खर्च)/आम्दानी	२९२,५०९	२,२६६,३१७
जम्मा	२७१,४०३,०२९	३८२,६५९,२१८

अपलेखित कर्जाको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३

अनुसूची - ४.२८(क)

क्र. सं.	कर्जा प्रकार	अपलेखन गरिएको रकम	धितोको प्रकार तथा रकम	धितो मूल्यांकनको आधार	कर्जा स्वीकृत गर्ने अधिकारी/ तह	कर्जा असुलीका लागि भए गरेका प्रयास	कैफियत
१	चालू पुँजी कर्जा	६९,९२३	जग्गा, रकम रु ७० हजार	बैंक नियमानुसार	अधिकृत तृतीय (उपशाखा प्रमुख)	विभिन्न मितिमा पटक पटक ताकेताहरू गरिएको, स्थलगत कर्मचारीहरूले ग्राहकसंग सर्म्पक गरी असुलीको प्रयास गरेको, पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गरिएको आदि ।	कालोसुचीमा समावेश गरिएको ।
२	परियोजना कर्जा						
३	स्थिर पुँजी कर्जा						
४	व्यक्तिगत कर्जा						
५	अन्य कर्जा	११,८१३	जग्गा, रकम रु १२ हजार	बैंक नियमानुसार	अधिकृत द्वितीय (शाखा प्रमुख)	विभिन्न मितिमा पटक पटक ताकेताहरू गरिएको, कर्मचारीहरूले ग्राहकसंग सर्म्पक गरी असुलीको प्रयास गरेको, पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गरिएको आदि ।	यस आ.व. (२०७२/०७३) मा असुली भएको ।
	कुल कर्जा	८१,७३६					

आ. व. २०७२/२०७३ मा रु ८१,७३६ कर्जा रकम अपलेखन गरिएको छ ।

अनुसूची - ४.२९

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरूलाई गएको कर्जा सापट विवरण २०७३ आषाढ मसान्त

खरीद तथा डिस्काउन्ट गरिएका बिलहरू र कर्जा, सापट तथा अधिविकर्षमा प्रवाहित कुल रकम मध्ये सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरू र निजहरूको परिवारका सदस्य वा त्यस्ता व्यक्ति जमानी बसेको वा मैनेजिङ्ग एजेन्ट भएको कुनै संस्था वा कम्पनीलाई गएको रकमको विवरण

संस्थापक/सञ्चालक/ कार्यकारी प्रमुखको नाम	गत वर्षसम्मको बाँकी		यस वर्ष असुली		यसवर्ष थप कर्जा	आषाढ मसान्तसम्म बाँकी	
	साँवा	ब्याज	साँवा	ब्याज		साँवा	ब्याज
(क) सञ्चालक							
१.							
२.							
(ख) कार्यकारी प्रमुख							
१.							
२.							
(ग) संस्थापक							
१.							
२.							
(घ) कर्मचारी							
१.							
२.							
(ङ) शेयरधनीहरू							
१.							
२.							
जम्मा							

कृषि विकास बैंक लि.

पुँजीकोष तालिका

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३०(क १)

१.	**जोखिम भारित सम्पत्ति**	**यस वर्ष रु.**	**गत वर्ष रु.**
	क. कर्जा जोखिम	१०४,८५४,८२१,०८६	१२०,७५२,०१०,३९१
	ख. सञ्चालन जोखिम	८,७७१,५९३,२६६	७,६९३,३३२,१८१
	ग. बजार जोखिम	३९२,६४१,५५९	८३२,९६४,२०५
	Pillar II अन्तर्गतको समायोजनः		
	जोड : ६.४ (क) (७) अनुसार कुल आम्दानीको ४ प्रतिशत	२७०,३६५,३७६	१७०,०१९,४२४
	जोड : ६.४ (क) (५) अनुसार खुद ब्याज आम्दानीको १ प्रतिशत	५६,४४८,९३२	४६,२२२,०९३
	जोड : ६.४ (क) (९) अनुसार कुल जोखिम भारित सम्पत्तिको ३ प्रतिशत	३,४२०,५७१,६७७	३,८७८,३४९,२०३
	कुल समायोजित जोखिम भारित सम्पत्ति (क+ख+ग)	**११७,७६६,४४१,८९७**	**१३३,३७२,८९७,४९८**
२.	**पुँजी कोष**	**यस वर्ष रु.**	**गत वर्ष रु.**
	क. प्राथमिक पुँजी		
	१. चुक्ता पुँजी	३,९३७,६००,०००	३,४२४,०००,०००
	२. फिर्ता नहुने अग्राधिकार पुँजी (Irredeemable non-cummulative preference shares)	६,४३६,८००,०००	६,४३६,८००,०००
	३. शेयर प्रिमियम	-	-
	४. प्रस्तावित बोनस शेयर	१,१८१,२८०,०००	५१३,६००,०००
	५. साधारण जगेडा कोष	४,८७९,०९२,५३६	४,३८६,१५५,९१८
	६. सञ्चित नाफा/(नोक्सान) गत आ ब सम्मको	-	-
	७. चालु आ.व. को नाफा/(नोक्सान)	१८३,३१०,८३७	३६६,४५७,८६३
	८. पुँजी फिर्ता समायोजन कोष	-	-
	९. पुँजी समायोजन कोष	-	-
	१०.लाभांश समिकरण कोष	-	-
	११. ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,३८०,०००,०००	९२०,०००,०००
	१२. स्थगन कर कोष	-	-
	१३. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९,२७७	२२९,२७७
	१४. अन्य स्वतन्त्र कोष		
	घटाउने :	-	-
	१. ख्याति वापतको रकम	-	-
	२. स्थगन कर सम्पत्ति	१७,९४८,२१०	४,५०८,३७५
	३. अपलेखन नगरिएका विविध सम्पत्ति	-	-
	४. ईजाजत प्राप्त संस्थामा गरिएको शेयर लगानी	७९,६४६,५००	५४,३१५,८००
	५. वित्तीय स्वार्थ रहेको कम्पनीमा रहेको लगानी	३२,०८१,०००	३२,०८१,०००
	६. सीमा भन्दा बढी लगानी	-	-
	७. प्रत्याभूति अर्न्तगत गरिएको लगानी	-	-
	८. पारस्परिक शेयर लगानी	-	-
	Pillar II अन्तर्गतको समायोजनः	-	-
	घटाउने : ६.४ (क) (१) अनुसार अपर्याप्त व्यवस्था	-	-
	घटाउने : ६.४ (क) (२) अन्तर्गत सम्बन्धित पक्षलाई तथा निषेधित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सुविधा	-	-
	कुल प्राथमिक पुँजी	**१७,८६८,६३६,९४०**	**१५,९५६,३३७,८८३**
	ख. पूरक पुँजी		
	१. सँचित/फिर्ता हुने अग्राधिकार शेयर पुँजी	-	-
	२. सुरक्षण नराखिएको सहायक आवधिक ऋण	१,३८०,०००,०००	१,८४०,०००,०००
	३. हाईब्रिड पुँजी उपकरणहरू	-	-
	४. असल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	८५३,५८२,७१३	६८३,१९६,२१५
	५. सटही समिकरण कोष	१०६,६८५,४९०	५७,८२१,२३८
	६. लगानी समायोजन कोष	४,३६८,३३३	१,८९५,९६७
	७. सम्पत्ति पुनर्मूल्यांकन कोष	-	-
	८. अन्य कोष (पूरक पुँजीको सीमा भन्दा अधिक पुँजी समायोजन)	-	-
	कुल पूरक पुँजी	**२,३४४,६३६,५३७**	**२,५८२,९१३,४१९**
	कुल पुँजी कोष (क+ख)	**२०,२१३,२७३,४७६**	**१८,५३९,२५१,३०२**
३.	**पुँजी कोष अनुपात**	**यस वर्ष रु.**	**गत वर्ष रु.**
	प्राथमिक पूँजी/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	१५.१७	११.९६
	पूँजी कोष/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	१७.१६	१३.९०

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा जोखिम

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३०(ख)

विवरण	किताबी मूल्य रु.	विशेष व्यवस्था रु.	गणना गर्न योग्य CRM रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भार (%)	जोखिम भारित रकम रु.
क. बासलात भित्रको कारोबार	(१)	(२)	(३)	(४=१-२-३)	(५)	(६=४X५)
नगद मौज्दात	३,३२७,९१०,५९१			३,३२७,९१०,५९१	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	४,७०७,६७१,५८०			४,७०७,६७१,५८०	-	-
सुन	-			-	-	-
नेपाल सरकारको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी	६,३१२,९१९,७८८			६,३१२,९१९,७८८	-	-
नेपाल सरकार उपरको सम्पूर्ण दावी	२५८,२६१,६१५			२५८,२६१,६१५	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी				-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंक उपरको सम्पूर्ण दावी				-	-	-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	०	-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)				-	२०	-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -3)				-	५०	-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 4-6)				-	१००	-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-
BIS, IMF, ECB, EC र बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी				-	-	-
अन्य बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी				-	१००	-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	२०	-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-2)				-	५०	-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 3-6)				-	१००	-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-
तोकिएको पुँजीकोष कायम गर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी	९,४७३,२२६,१९४			९,४७३,२२६,१९४	२०	१,८९४,६४५,२३९
तोकिएको पुँजीकोष कायम नगर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी	-			-	१००	-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)	२७६,९२८,२४९.५६			२७६,९२८,२५०	२०	५५,३८५,६५०
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)	५०७,९२९,०५०.६७			५०७,९२९,०५१	५०	२५३,९६४,५२५
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 3-6)	-			-	१००	-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-
तोकिएको पुँजीकोषमा १% भन्दा बढीले पुँजीकोष कायम गर्ने SAARC क्षेत्र भित्र स्थापना भएका विदेशी बैंक उपरको दावी				-	२०	-
स्वदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी				-	१००	-

कर्जा जोखिम क्रमश...

विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	२०	-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -2)				-	५०	-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 3-6)				-	१००	-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-
उपभोग्य तथा साना कर्जा (Regulatory Retail Portfolio) (भाखा ननाघेको)	-	-	-	-	७५	-
ग्रानूलारिटी सीमाबाहेक अन्य शर्त पालना गरेको उपभोग्य तथा साना कर्जा	६३,१४८,९४३,१५६	-	५९०,३६५,०००	६२,५५८,५७८,१५६	१००	६२,५५८,५७८,१५६
आवासिय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी	१,५४७,६७०,९५३			१,५४७,६७०,९५३	६०	९२८,६०२,५७२
आवासिय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी (भाखा नाघेको)	३,८६४,१८४,४१८			३,८६४,१८४,४१८	१००	३,८६४,१८४,४१८
आवासिय घरजग्गाबाट पूर्ण सुरक्षित नभएका दाबी				-	१५०	-
व्यापारिक घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी				-	१००	-
भुक्तानी अवधि समाप्त भईसकेको दाबी (आवासिय घरजगाबाट सुरक्षित दाबी बाहेक)				-	१५०	-
उच्च जोखिमयुक्त दाबी	१६,४०८,९३८,८९५	३,०७५,१२४,२२५	५७९,१७७,३८५	१२,७५४,६३७,२८६	१५०	१९,१३१,९५५,९२९
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी	१८१,६८१,६४९			१८१,६८१,६४९	१००	१८१,६८१,६४९
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत नभएका कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी	३८,२४५,८००	३६,८२७,९४१		१,४१७,८५९	१५०	२,१२६,७८९
मार्गस्थ नगद	-			-	२०	-
अन्य सम्पत्ति	५,२५०,३७५,७५४			५,२५०,३७५,७५४	१००	५,२५०,३७५,७५४
जम्मा	११५,३०४,८८७,६९४	३,१११,९५२,१६६	१,१६९,५४२,३८५	१११,०२३,३९३,१४३		९४,१२१,५००,६८१
ख. बासलात वाहिरको कारोबार						
जुनसुकै बेला फिर्ता लिन सकिने प्रतिबद्धता				-	-	-
बिल्स कलेक्सन	५१,२१४,८३७			५१,२१४,८३७	-	-
अग्रिम विनिमय सम्झौता				-	१०	-
६ महिनाभन्दा कम अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष	७९,७७२,५२३			७९,७७२,५२३	२०	१५,९५४,५०५
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-
६ महिनाभन्दा बढी अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष				-	५०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-

कर्जा जोखिम क्रमश...

विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-
बिड बण्ड, परफरमेन्स बण्ड, काउण्टर ग्यारेण्टी स्वदेशी कारोबार पक्ष	११,८२५,०९२,३७९			११,८२५,०९२,३७९	५०	५,९१२,५४६,१८९
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-
प्रत्याभूति (Underwriting) सम्बन्धी प्रतिवद्धता				-	५०	-
बैङ्कबाट सुरक्षणको रूपमा प्रदान गरिएका जमानतहरू (Lending of Bank's Securities or Posting of Securities as collateral)				-	१००	-
दाबी परेको तथा भुक्तान नगरिएका जमानत				-	२००	-
पुनः खरीद सम्झौता अन्तर्गतको कर्जा				-	१००	-
अग्रिम भुक्तानी जमानत	४,८०४,८१९,७११			४,८०४,८१९,७११	१००	४,८०४,८१९,७११
वित्तीय जमानत				-	१००	-
स्वीकार तथा दरपिठ (Acceptance and Endorsements)				-	१००	-
भुक्तानी नगरिएको भाग तथा आंशिक भुक्तानी गरिएको शेयर तथा सुरक्षण (Unpaid portion of partly paid shares and securities)				-	१००	-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता छोटो अवधि				-	२०	-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता लामो अवधि					५०	-
अन्य सम्भावित दायित्वहरू				-	१००	-
जम्मा	१६,७६०,८९९,४५१	-	-	१६,७६०,८९९,४५१		१०,७३३,३२०,४०५
कुल कर्जा जोखिम (क + ख)	१३२,०६५,७८७,१४५	३,१११,९५२,१६६	१,१६९,५४२,३८५	१२७,७८४,२९२,५९४	-	१०४,८५४,८२१,०८६
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:						
जोड : ६.४ (क) (३) अन्तर्गत प्रति ग्राहक कर्जा तथा सुविधा सिमा भन्दा बढि प्रवाहित कर्जाको १० प्रतिशत						
जोड : ६.४ (क) (४) अन्तर्गत पुनः स्वीकार हुने गरी बिक्रि गरिएका कर्जाहरूको १ प्रतिशत						
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन पछि				१२७,७८४,२९२,५९४	-	१०४,८५४,८२१,०८६

कृषि विकास बैंक लि.

Credit Risk Mitigation (CRM) को लागि योग्य रकम

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३०(ग)

विवरण	आफ्नो बैंकमा रहेको निक्षेप	अन्य बैंकमा रहेको निक्षेप	सुन	नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैंकको सुरक्षण	नेपाल सरकारको जमानत	अन्य देशको सरकारको जमानत	स्वदेशीबैंकको जमानत	विदेशी बहुपक्षिय विकास बैंकहरूको जमानत	विदेशी बैंकको जमानत तथा सुरक्षण	जम्मा
क. बासलात भित्रको कारोबार										
नगद मौज्दात										-
नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात										-
सुन										-
नेपाल सरकारको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी										-
नेपाल सरकार उपरको सम्पूर्ण दावी										-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी										-
नेपाल राष्ट्र बैंक उपरको सम्पूर्ण दावी										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रिय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रिय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रिय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -3)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रिय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 4-6)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रिय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
[illegible] र बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी										-
अन्य बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-2)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
तोकिएको पुँजीकोष कायम गर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी										-
तोकिएको पुँजीकोष कायम नगर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)										-

Credit Risk Mitigation (CRM) को लागि योग्य रकम ...

विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
तोकिएको पुँजीकोषमा १% भन्दा बढीले पुँजीकोष कायम गर्ने SAARC क्षेत्र भित्र स्थापना भएका विदेशी बैंक उपरको दावी										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -2)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
उपभोग्य तथा साना कर्जा (Regulatory Retail Portfolio) (भाखा ननाघेको)										-
ग्रानूलारिटी सीमाबाहेक अन्य शर्त पालना गरेको उपभोग्य तथा साना कर्जा	५९०,३६५,०००									५९०,३६५,०००
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी										-
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी (भाखा नाघेको)										-
आवासीय घरजग्गाबाट पूर्ण सुरक्षित नभएका दाबी										-
व्यापारिक घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी										-
भुक्तानी अवधि समाप्त भईसकेको दाबी (आवासिय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी बाहेक)										-
उच्च जोखिमयुक्त दाबी	५७९,१७७,३८५									५७९,१७७,३८५
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी										-
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत नभएका कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी										-
अन्य सम्पत्ति										-
जम्मा	१,१६९,५४२,३८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ख. बासलात वाहिरको कारोबार										-
जुनसुकै बेला फिर्ता लिन सकिने प्रतिबद्धता										-
बिल्स कलेक्सन										-
अग्रिम विनिमय सम्झौता										-
६ महिनाभन्दा कम अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-

Credit Risk Mitigation (CRM) को लागि योग्य रकम ...

६ महिनाभन्दा बढी अवधिको प्रतीत-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-
बिड बण्ड, परफरमेन्स बण्ड, काउण्टर ग्यारेण्टी स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-
प्रत्याभूति (Underwriting) सम्बन्धी प्रतिबद्धता										-
बैङ्कबाट सुरक्षणको रूपमा प्रदान गरिएका जमानतहरू (Lending of Bank's Securities or Posting of Securities as collateral)										-
दाबी परेको तथा भुक्तान नगरिएका जमानत										-
पुन: खरीद सम्झौता अन्तर्गतको कर्जा										-
अग्रिम भुक्तानी जमानत										-
वित्तीय जमानत										-
स्वीकार तथा दरपिठ (Acceptance and Endorsements)										-
भुक्तानी नगरिएको भाग तथा आंशिक भुक्तानी गरिएको शेयर तथा सुरक्षण(Unpaid portion of partly paid shares and securities)										-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता छोटो अवधि										-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता लामो अवधि										-
अन्य सम्भावित दायित्वहरू										-
जम्मा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कुल जम्मा (क + ख)	१,१६९,५४२,३८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सम्पत्ति

२०७३ आषाढ मसान्त

क्र. सं.	विवरण	कुल रकम रु.	विशेष व्यवस्था रु.	खुद रकम रु.
१	स्थिर सम्पत्ति	१,१७६,१४६,३९६	–	१,१७६,१४६,३९६
२	अन्य लगानीमा पाउनु पर्ने ब्याज बाँकी	–	–	–
३	कर्जा तथा सापटमा पाउनु पर्ने ब्याज बाँकी	१,७०५,३९०,००६	१,७०५,३९०,००६	–
४	गैर बैंकिङ्क सम्पत्ति	१९२,८५७,९८२	१९२,८५७,९८२	–
५	कार्यालय हिसाब	१३९,४५२,५०१	१३५,१७९,२२५	४,२७३,२७६
६	बिना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी	–	–	–
७	सन्ड्री डेटर्स	१,३२४,९६५,६५३	–	१,३२४,९६५,६५३
८	अग्रीम भुक्तानी तथा धरौटी	१२,६५२,००७	–	१२,६५२,००७
९	कर्मचारी सापटी	३,५६०,१०४,३५२	१,५४७,६७०,९५३	२,०१२,४३३,३९९
१०	मसलन्द	१८,८१७,६८५	–	१८,८१७,६८५
११	अन्य	९६९,७०६,०१६	२६८,६१८,६७८	७०१,०८७,३३८
	जम्मा	**९,१००,०९२,५९८**	**३,८४९,७१६,८४४**	**५,२५०,३७५,७५४**

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालन जोखिम

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३०(घ)

विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष
खुद ब्याज आम्दानी	४,७१८,८०४,३७४	४,६२२,२०९,३४१	५,६४४,८९३,१७०
कमिशन तथा डिस्काउण्ट	१३२,५८७,९८७	१७५,४२७,४०२	१९८,१६७,११९
अन्य सञ्चालन आम्दानी	५१२,९४३,६६१	५३४,५२६,६३२	५९२,९०२,७२८
सटही घटबढ आम्दानी	–	१३१,२०२,५८२	२२३,९४४,०८०
यस वर्षको थप ब्याज मुल्तबी हिसाब	(२४७,५९८,०४२)	२०३,९४८,१८४	९९,२२७,३१५
कुल आम्दानी (क)	**५,११६,७३७,९८०**	**५,६६७,३१४,१४१**	**६,७५९,१३४,४१२**
तोकिएको प्रतिशत (ख)	१५%	१५%	१५%
तोकिएको प्रतिशतले हुने कुल आम्दानी (ग) = (क)x(ख)	७६७,५१०,६९७	८५०,०९७,१२१	१,०१३,८७०,१६२
सञ्चालन जोखिमको लागि आवश्यक पुँजी (घ) = (ग) को औसत	८७७,१५९,३२७	–	–
जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement) (ङ)	१०	–	–
सञ्चालन जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम (च)=(घ)x(ङ)	**८,७७१,५९३,२६६**	–	–
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:			
६.४ (क) (८) गत ३ वर्षको कुल नाफा ऋणात्मक भएमा	-		
खुद कर्जा तथा लगानी			
जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement of 10%) in times			
जोखिम भारित रकम			
६.४ (क) (७) अनुसारको समायोजन :			
कुल आम्दानी (Gross Income)	६,७५९,१३४,४१२		
कुल आम्दानीको ४ प्रतिशत (जोखिम भारित रकम)	२७०,३६५,३७६		
समायोजन पछिको सञ्चालन जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम	९,०४१,९५८,६४३		

पहिलो वर्ष - २०६९/७०, दोस्रो वर्ष - २०७०/७१ र तेस्रो वर्ष - २०७१/७२

कृषि विकास बैंक लि.

बजार जोखिम

२०७३ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३०(ङ)

विवरण	बिदेशी मुद्राको खुद अवस्था (बि. मु.)	बिदेशी मुद्राको खुद अवस्था (ने.रु)	बिदेशी मुद्राको सान्दर्भिक खुद अवस्था (ने.रु)
INR	१५,९६०,११२	२५,५३६,१७९	२५,५३६,१७९
USD	८,८७०,००९	७०१,३९६,५७१	७०१,३९६,५७१
GBP	६७,०५४	९,६१५,५४४	९,६१५,५४४
EUR	१५०,४९३	१७,९७१,८२९	१७,९७१,८२९
THB	३,५६०	१०,८९४	१०,८९४
CHF	१००	१०,९१२	१०,९१२
AUD	२८९,२११	२३,६५४,५६४	२३,६५४,५६४
CAD	-	-	-
SGD	२३७	१८,९१५	१८,९१५
JPY	५,६२०,०४४	५,६९०,२९५	५,६९०,२९५
HKD	५२०	७,१४०	७,१४०
DKK	-	-	-
SEK		-	-
SAR	२०,६१०	५८७,३८५	५८७,३८५
QAR	३,६५३	१०७,२३४	१०७,२३४
AED	८,६९०	२५२,९२२	२५२,९२२
MYR	८,२४५	२२३,११०	२२३,११०
KRW	५०,०००	४,७००	४,७००
CNY	२,०००	३२,०३०	३२,०३०
KWD	४६४	१६२,८९६	१६२,८९६
BHD		-	-
खुद अवस्था (क)		७८५,२८३,११८	७८५,२८३,११८
तोकिएको प्रतिशत (ख)			५%
बजार जोखिमको लागि आवश्यक पुँजी (ग)=(क)x(ख)			३९,२६४,१५६
जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement) (घ) (१००/१०)			१०
बजार जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम (ङ)= (ग)x(घ)			**३९२,६४१,५५९**
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:			
६.४ (क) (५) अनुसारको समायोजन			
खुद ब्याज आम्दानी			५,६४४,८९३,१७०
खुद ब्याज आम्दानीको १ प्रतिशत (जोखिम भारित रकम)			५६,४४८,९३२
समायोजन पछिको बजार जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम			४४९,०९०,४९१

कृषि विकास बैंक लि.

पुँजी पर्याप्तता सम्बन्धी खुलासा

(२०७३ आषाढ मसान्त)

(Disclosure Related to NRB Capital Adequacy Framework)

१. **पुँजी संचरना र पुँजी कोषः**

विवरण	रकम रु. (हजारमा)
क. प्राथमिक पुँजी तथा यसका भागहरू प्राथमिक पुँजी (टायर १)	१७,८६८,६३७
१. चुक्ता पुँजी	३,९३७,६००
२. फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर पुँजी	६,४३६,८००
३. शेयर प्रिमियम	-
४. प्रस्तावित बोनस शेयर	१,१८१,२८०
५. साधारण जगेडा कोष	४,८७९,०९३
६. सञ्चित नाफा/(नोक्सान)	१८३,३११
७. चालु आ.व. को नाफा/(नोक्सान) सम्पूर्ण बाँडफाँड पश्चात	-
८. पुँजी फिर्ता जगेडा कोष	-
९. पुँजी समायोजन कोष	-
१०.लाभांश समीकरण कोष	-
११. ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,३८,००,००
१२. स्थगन कर कोष	-
१३. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९
१४. अन्य स्वतन्त्र कोष	-
घटाउने :	
१. ख्याति वापतको रकम २. स्थगन कर सम्पत्ति	१७,९४८
२. अपलेखन नगरिएका विविध सम्पत्ति	-
३. ईजाजत प्राप्त संस्थामा गरिएको शेयर लगानी	७९,६४७
४. वित्तीय स्वार्थ रहेको कम्पनीमा रहेको लगानी	३२,०८१
५. सीमा भन्दा बढी लगानी	-
६. प्रत्याभूति अर्न्तगत गरिएको लगानी	-
७. पारस्परिक शेयर लगानी	-
ख. पूरक पुँजी तथा यसका भागहरू पूरक पुँजी (टायर २)	२,३४४,६३७
१. संचित/फिर्ता हुने अग्राधिकार शेयर पुँजी	-
२. सुरक्षण नराखिएको सहायक आवधिक ऋण	१,३८०,०००
३. हाईब्रिड पुँजी उपकरणहरू	-
४. असल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	८५३,५८३
५. सटही समीकरण कोष	१०६,६८५
६. लगानी समायोजन कोष	४,३६८
७. सम्पत्ति पुनर्मूल्यांकन कोष	-
८. अन्य कोष (पूरक पुँजीको सीमा भन्दा अधिक पुँजी समायोजन)	-
कुल पुँजी कोष (क+ख)	२०,२१३,२७३
पुँजी कोष अनुपात	

प्राथमिक पुँजी/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	१५.१७
पुँजी कोष/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	१७.१६

- अवस्था तथा विशेषताको आधारमा कुल पुँजी रकमको विवरण:

साधारण शेयर पुँजी	३९३.७६ करोड
ननरिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर पुँजी	६४३.६८ करोड
प्रस्तावित बोनस शेयर	११८.१३ करोड

२. **जोखिम सम्बन्धी विवरण:**

विवरण	रकम (रु. हजारमा)
क. कर्जा जोखिम	१०४,८५४,८२१
ख. सञ्चालन जोखिम	८,७७१,५९३
ग. बजार जोखिम	३९२,६४२
कुल जोखिम विवरण (क+ख+ग)	११४,०१९,०५६

- कर्जा जोखिमका एघार वटा वर्गहरूमध्ये प्रत्येक वर्ग अन्तर्गतको जोखिम भारित रकमको विवरण :

विवरण	रकम रु.हजारमा
१. सरकार तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी	-
२. अन्य वित्तिय निकाय उपरको दावी	-
३. बैंकहरूउपरको दावी	२,२०३,९९५
४. कर्पोरेट र धितोपत्र फर्मउपरको दावी	१८३,८०८
५. नियमनकारी रिटेल पोर्टफोलियो सम्बन्धी दावी	६२,५५८,५७८
६. आवासीय सम्पत्तिबाट सुरक्षित दाबी	४,७९२,७८७
७. व्यापारिक रियलस्टेटवाट सुरक्षित दावी	-
८. म्याद नाघेको दावी	-
९. उच्च जोखिम सम्बन्धि दावी	१९,१३१,९५६
१०.अन्य सम्पत्ति	५,२५०,३७६
११.बासलात वाहिरका आईटमहरू	१०,७३३,३२१
कुल	१०४,८५४,८२१

- कुल जोखिम भारित रकमको विस्तृत विवरण अनुसूची ३० मा रहेको छ।
- **निष्कृय कर्जाको विवरण:**

रु.मा

कर्जाको विवरण	कुल रकम	कायम व्यवस्था	खुद रकम
१. पुनरसंरचना/पुनरतालीकिकरण	३५१,४८४,९४१	१७१,१८०,२२०	१८०,३०४,७२१
२. कमसल	८०६,८३५,११०	२०१,७०८,७७८	६०५,१२६,३३२
३. शंकास्पद	६३४,९७०,०३५	३१७,४८५,०१७	३१७,४८५,०१८
४. खराव	१,८४१,५०२,०३५	१,८४१,५०२,०३५	-
कुल	३,६३४,७९२,१२१	२,५३१,८७६,०५०	१,१०२,९१६,०७१

- **निष्कृय कर्जा अनुपात :**

कुल कर्जा तथा सापटमा कुल निष्कृय कर्जा अनुपात ४.३६ प्रतिशत

खुद कर्जा तथा सापटमा खुद निष्कृय कर्जा अनुपात ४.५७ प्रतिशत

- **निष्कृय कर्जाको परिवर्तन :**

रु.मा

कर्जाको विवरण	गत वर्ष रु.	यस वर्ष रु.	परिवर्तन प्रतिशत
१. पुनसंरचना/ पुनरतालिकीकरण	४८६,५७९,४०९	३५१,४८४,९४१	-२७.७६
२. कमसल	८९८,६८२,८९४	८०६,८३५,११०	-१०.२२
३. शंकास्पद	८१२,६४१,७०१	६३४,९७०,०३५	-२१.८६
४ खराव	१,६६४,९१९,३२७	१,८४१,५०२,०३५	१०.६१
कुल	**३,८६२,८२३,३३१**	**३,६३४,७९२,१२१**	-५.९०

- आ.व.२०७२/७३ मा **रु. ८१,७३६** कर्जा अपलेखन गरिएको छ ।
- **ब्याज मुल्तवीमा परिवर्तन**

रु.हजारमा

विवरण	गत वर्ष रु.	यस वर्ष रु.	परिवर्तन
ब्याज मुल्तवी	१,७३४,८३२	१,७०५,३९०	(२९,४४२)

३. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

बैंकको घोषित उद्देश्यहरू प्राप्तिको लागि प्रत्याभूति दिने गरी पर्याप्त रूपमा आन्तरिक नियन्त्रणका उपायहरू अवलम्बन गरिएको छ । बैंकमा लेखापरीक्षण समिति प्रति उत्तरदायी रहने गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग रहेको छ । यस विभाग अन्तरगत क्षेत्रीय कार्यालयहरूमा आन्तरिक लेखापरीक्षण इकाईहरू समेत रहेका छन् । उक्त विभागले बैंकमा नीति, नियम र कार्यविधि अनुसार कार्य भए नभएको जांच गर्नुको साथै नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए नभएको निगरानी गर्दछ । ग्राहकहरूको गुनासो प्राप्त भए पछि तत्काल छानबिन गरी आवश्यक कार्यवाही गर्न बैंकमा ग्राहक गुनासो शाखाको व्यवस्था रहेको छ । मुद्रा निर्मलीकरण तथा अन्य बैंकलाई लागुहुने नियम कानुनहरूको पुर्ण परिपालनाको लागी कम्प्लायन्स युनिटको समेत ब्यबस्था गरीएको छ ।

बैंकमा एक जना गैर कार्यकारी सञ्चालकको नेतृत्वमा व्यावसायिक विज्ञको प्रतिनिधित्व समेत रहेको लेखापरीक्षण समिति रहेको छ । यस समितिले बैंकको वित्तीय अवस्था सम्बन्धमा समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पर्याप्तता तथा प्रभावकारिता, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझावहरूको समीक्षा गर्ने, नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए नभएको सम्बन्धमा समीक्षा गर्ने, लेखापरीक्षकको नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्ने आदी कार्य गर्दछ । बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षणको कार्यक्षेत्र निर्धारण, बाह्य लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको कैफियतहरू सम्बन्धमा समीक्षा गरी आवश्यक सुधारका लागि मार्ग निर्देशन गरी सञ्चालक समितिमा आवश्यक सुझाव पेश गर्ने आदी लेखापरीक्षण समितिको प्रमुख कार्यहरू रहेका छन् ।

यसैगरी, वार्षिक रूपमा सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेटको आधारमा बैंकले कर्जा प्रवाह, लगानी र अन्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा र कार्यान्वयन पश्चात उपलब्धि, चुनौती तथा अवसरहरूको बारेमा मुख्य कार्यालय, क्षेत्रीय कार्यालय तथा सम्बन्धित कार्यालयमा समीक्षा गरी सो सम्बन्धमा आवश्यक कार्यहरू गर्ने गरिएको छ ।

४. जोखिम व्यवस्थापन

सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत जोखिम वहन सीमा भित्र रहने गरी बैंकले कारोबार सञ्चालन गर्ने गरेको छ । जोखिम पहिचान, बिश्लेषण र उपयुक्त प्रतिकृयाको सन्दर्भमा नीति, नियम, कार्यविधि, परिपत्र, पद्दति, सीमा आदिलाई समय समयमा पुनरावलोकन गरी आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । बैंकले प्रवाह गर्ने कर्जा तथा सेवामा व्यावसायिक सिद्धान्त अनुरुप सञ्चालन गर्न र कर्जाको गुणस्तर कायम राख्न कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व कर्जा जोखिम विश्लेषण गरी कर्जा प्रवाह गर्ने नीति रहेको छ । क्षेत्रगत अधिकेन्द्रित जोखिम, कर्जा सम्पत्तिको अवस्थाको आवधिक रूपमा विश्लेषण गर्न प्रत्येक कार्यालयमा कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ । यस उपसमितिले कर्जा जोखिम व्यवस्थापनमा मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ । केन्द्रीय र क्षेत्रीयस्तरमा कर्जा, बजार र तरलता लगायतका जोखिमहरूको उचित व्यवस्थापन गर्न सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ । साथै

सञ्चालन जोखिमलाई प्रभावकारी ढंगबाट व्यवस्थापन गर्नको लागि समय समयमा नीति, कार्यविधि तथा निर्देशिकामा परिमार्जन गर्ने गरिएको छ। जोखिम व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यमा सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिन एक जना गैरकार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा जोखिम व्यवस्थापन समिति रहेको छ । यस समितिले विद्यमान जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापन प्रणालीको पर्याप्तता, उपयुक्तता, उपयुक्त प्रणालीको विकास र नेपाल राष्ट्र बैंकवाट जारी गरिएका निर्देशन तथा उपयुक्त प्रचलन अनुरुप जोखिम सम्वन्धी आवश्यक नीति एवं संरचना विकास गर्नका लागि सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक मार्ग निर्देशन दिने कार्यहरू गर्दै आएको छ ।

४.१ जोखिम व्यवस्थापन कार्य :

कर्जा, सञ्चालन तथा बजार जोखिम र बैंकको अन्य कारोवारसंग सम्वन्धित जोखिम समेट्न पर्याप्त पुँजीकोष रहेको छ। NRB Capital Adequacy Framework लाई बैंकले आफ्नो जोखिम व्यवस्थापन पद्दतिलाई अझ सुधार गर्ने उपकरणको रूपमा लिएको छ। बैंकले कर्जा, सञ्चालन तथा बजार जोखिमहरूलाई प्रभावकारी ढंगले व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले बैंकको नीति, नियम, परिपत्र, कार्यविधि, पद्दति, सीमा आदिको समय समयमा पुनरावलोकन गरी परिमार्जन गर्दै आएको छ । वार्षिक रूपमा सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेटको अधीनमा रही यस बैंकका कार्यालयहरूले आफ्नो कर्जा प्रवाह, लगानी र अन्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएका छन् । उक्त बजेटमा भएको लक्ष्य तथा सीमामा रही अन्तर्गतका कार्यालयहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने क्रममा समय समयमा उपलब्धि, चुनौती तथा अवसरहरूको वारेमा सम्बन्धित कार्यालय, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्यालयमा समीक्षा गरी आवश्यक रणनीति अवलम्बन गर्ने गरिएको छ। बैंकले जोखिम व्यवस्थापन नीति, २०६६ तयार गरी लागु गरेको छ। बैंकले आवधिक रूपमा आफ्नो सम्पूर्ण जोखिम तथा पुँजीको वारेमा सञ्चालक समितिलाई जानकारी गराई नियमित रूपमा आवश्यक निर्णय लिने गरेको छ।

(क) कर्जा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा :

बैंकले प्रवाह गर्ने कर्जा तथा सेवा गुणात्मक बनाई व्यवसायिक सिद्धान्त अनुरुप सञ्चालन गर्न र कर्जाको गुणस्तर कायम राख्न कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व असल ग्राहक छनौट गरी कर्जा प्रवाह गर्ने व्यवस्था स्थापित गर्न एशियाली विकास बैंकको प्राविधिक सहयोगमा तयार गरिएको नयाँ कर्जा कार्यविधि कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ। बैंकको यस कर्जा कार्यविधिले सम्पूर्ण कर्जा व्यवस्थापकहरूलाई कर्जा व्यवस्थापनको शुरुदेखि अन्त्य (छानबिन देखि चुक्ता) सम्मको प्रक्रिया वारे मार्ग दर्शन गर्दछ । साथै क्षेत्रगत अधिकेन्द्रित जोखिम, कर्जा सम्पत्तिको नियमित रूपमा अनुगमन तथा अवस्थाको वारेमा विश्लेषण गर्न क्षेत्रीय र केन्द्रीय स्तरमा कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ। यस उपसमितिले कर्जा सम्पत्ति जोखिम व्यवस्थापनमा मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ। कर्जा जोखिम न्यूनीकरण गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार आवश्यक कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ।

(ख) बजार र तरलता जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा :

बजार र तरलता जोखिमको सन्दर्भमा, बैंकमा सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति सक्रिय रहेको छ। तरलता, लगानी तथा बजार जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा नियमित रूपमा बैठक बसी छलफल गरी आवश्यक निर्णय लिने गरेको छ । यसै गरी लगानी व्यवस्थापन अन्तर्गत कारोवारको तह देखिनै नीति नियमको परिपालना होस् भन्ने उद्देश्यको लागि अधिकार सम्पन्न Back office र Front office सहित ट्रेजरी विभाग रहेको छ।

(ग) सञ्चालन जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा:

सञ्चालन जोखिमलाई प्रभावकारी ढंगबाट व्यवस्थापन गर्नको लागि समय समयमा नीति, कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरूमा पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने गरिएको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई सुदृढ र सबल बनाउन आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका तयार गरी सो अनुसार आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य गरिदै आएको छ । वाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणका प्रतिवेदनको कैफियतहरू सम्बन्धमा लेखापरीक्षण समितिमा छलफल भई व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने व्यवस्था रहेको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.

प्रमुख सूचकाङ्क

अनुसूची - ४.३१

विवरण	सूचकाङ्क	आर्थिक वर्ष				
		२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३
१. खुद नाफा/कुल आम्दानी	प्रतिशत	१७.७४	२२.३७	१३.९५	२५.१९	२०.००
२. प्रति शेयर आम्दानी	रू.	४५.०९	५९.०३	३५.१९	७८.८३	५२.७९
३. प्रति शेयर बजार मूल्य	रू.	१५६.००	२१२.००	७५६.००	४३२.००	७६८.००
४. मूल्य आम्दानी अनुपात	अनुपात	२.५८	२.९६	१६.०३	५.४८	१४.५५
५. शेयर पुँजीमा लाभांश (वोनस सहित)	प्रतिशत	–	३१.५८	१५.७९	१५.७९	२१.०५
६. शेयर पुँजीमा नगद लाभांश भुक्तानी	प्रतिशत	–	३१.५८	८.७९	०.७९	१.०५३
७. ब्याज आम्दानी/कर्जा तथा सापट	प्रतिशत	१५.४७	१३.७२	१३.०४	१२.७२	१२.०९
८. कर्मचारी खर्च/कुल सञ्चालन खर्च	प्रतिशत	४२.११	४०.४५	४२.१९	४२.२८	४२.४७
९. कुल निक्षेप तथा सापटीमा ब्याज खर्च	प्रतिशत	६.८१	५.४०	६.०६	४.२६	३.९८
१०. सटही घटबट आम्दानी/कुल आम्दानी	प्रतिशत	-०.०१	-०.०८	१.२०	१.६२	२.१३
११. कर्मचारी बोनस/कुल कर्मचारी खर्च	प्रतिशत	८.०३	१०.०९	४.८१	११.९०	९.११
१२. खुद नाफा/कर्जा सापट	प्रतिशत	४.०९	४.१७	२.४३	१.३०	०.७९
१३. खुद नाफा/कुल सम्पत्ति	प्रतिशत	२.९०	२.९७	१.७६	०.९३	०.५८
१४. कुल कर्जा/निक्षेप	प्रतिशत	१०४.०६	१००.८१	९४.८०	९३.७७	९५.४६
१५. कुल सञ्चालन खर्च/कुल सम्पत्ति	प्रतिशत	९.१४	७.४९	९.१०	६.७४	६.३९
१६. जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजीकोषको पर्याप्तता#						
(क) प्राथमिक पुँजी	प्रतिशत	१५.७२	१३.६१	१२.४९	११.९६	१५.१७
(ख) पूरक पुँजी	प्रतिशत	३.२८	२.७२	२.४४	१.९४	१.९९
(ग) कुल पुँजी कोष	प्रतिशत	१९.००	१६.३४	१४.९३	१३.९०	१७.१६
१७. तरलता	अनुपात	३६.६५	३२.२७	३०.४३	२८.७४	२३.३३
१८. निष्क्रृय कर्जा/कुल कर्जा	प्रतिशत	८.९८	५.८५	५.४६	५.३५	४.३६
१९. ब्याज दर अन्तर	प्रतिशत	४.३६	७.१७	६.२४	६.९७	७.१५
२०. बुक नेटवर्थ	रू. '०००	६,७३६,०२८	७,७८६,११४	६,५९७,१८३	९,६७४,२१२	११,६९०,५१५
२१. कुल शेयर (साधारण शेयर)	संख्या	३०,३७५,०००	३२,०००,०००	३२,२४०,०००	३९,३७६,०००	३९,३७६,०००
२२. कुल कर्मचारी	संख्या	३,३५२	२,९९७	२,९०९	२,७३९	२,४३०

#पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपात ने. रा. बै. Capital Adequacy Framework अनुसार गणना गरिएको ।

कृषि विकास बैंक लि.

लेखा सम्बन्धी महत्वपूर्ण नीतिहरू:

अनुसूची ४.३२

१. **संगठनात्मक ढाँचा**

कृषि विकास बैंक ऐन, २०२४ अन्तर्गत यस बैंकको स्थापना भएकोमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को प्रावधान अनुसार यो बैंक सो ऐन र कम्पनी ऐन अन्तर्गत २०६२/०३/३१ मा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भई पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा बैंकिङ्ग कारोवार गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त "क" वर्गको वित्तीय संस्था हो । बैंकको बहुमत स्वामित्व नेपाल सरकारमा निहित छ र यसका शेयरहरू नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडमा सूचिकृत गरिएको छ । बैंकको मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौंमा अवस्थित छ र यस बैंकले २२७ वटा शाखा कार्यालयहरूमार्फत नेपालभरि बौंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त १० वटा क्षेत्रीय कार्यालय र ५ वटा तालिम केन्द्रहरू समेत गरी बैंकको कुल २४३ कार्यालयहरू सञ्चालनमा रहेका छन । यससँग संलग्न वित्तीय विवरणहरूले २०७२ श्रावण १ देखि २०७३ असार मसान्तसम्मको अवधिलाई समेट्छ ।

२. **वित्तीय विवरणमाथिको उत्तरदायित्व**

नेपाल लेखामान १ "वित्तीय विवरणको प्रस्तुतीकरण" को अनुच्छेद ६ तथा कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०८ (२) अनुसार बैंकको वित्तीय विवरणमाथिको उत्तरदायित्व बैंकको व्यवस्थापन तथा सञ्चालक समितिमा निहित रहेको छ । प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरू कम्पनीको अविच्छिन्न सञ्चालन (Going Concern Assumption) मान्यताको आधारमा तयार पारिएको छ ।

वित्तीय विवरणमा देहायका विवरणहरू समावेश गरिएका छन् :

क) बैंकको वित्तीय स्थितिको सूचना खुलस्त पारिएको "वासलात"

ख) समीक्षा अवधिमा बैंकले गरेको वित्तीय कार्यसम्पादन खुलाइएको "नाफा-नोक्सान हिसाब"

ग) नगद तथा नगद समानको तत्व सृजना गर्नमा बैंकको क्षमता खुलाई तयार पारिएको "नगद प्रवाह विवरण"

घ) बैंकको जेथामा भएको परिवर्तनको सूचना प्रदान गर्ने "इक्विटीमा भएको परिवर्तनसम्बन्धी विवरण" तथा

ङ) बैंकको प्रमुख लेखा नीति र अन्य सान्दर्भिक बुँदाहरू समावेश भएको टिप्पणी ।

३. **प्रमुख लेखा नीतिहरूको सारांश:**

बैंकको वित्तीय विवरणहरू तयार पार्न प्रयुक्त लेखा नीतिहरू तल उल्लेख गरिएको छ । अन्यथा उल्लेख गरिएकोमा वाहेक यी नीतिहरू प्रत्येक वर्षको वित्तीय विवरण प्रस्तुत गर्दा नियमित रूपमा प्रयोग गरिएको छ ।

३.१. **अनुपालन विवरण:**

अन्यथा उल्लेख गरिएकोमा बाहेक यी वित्तीय विवरणहरू बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन र नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशिकाको निर्देशन नं. ४ तथा अन्य निर्देशनको अधीनमा रही नेपाल लेखामान बोर्डबाट जारी गरिएको नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards) तथा लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्तहरू (Generally Accepted Accounting Principles) अनुसार तयार गरिएको छ ।

३.२. **तयारीका आधार:**

वित्तीय विवरणहरू नेपाली रुपैयाँमा दशमलब पछिको दुई अंकमा शून्यान्त गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यी वित्तीय विवरणहरू ऐतिहासिक लागत अवधारणा (Historical Cost Concept) को आधारमा तयार गरिएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशिकाको अधीनमा रही नेपाल लेखामानअनुरुप वित्तीय विवरण तयार गर्दा व्यवस्थापनले केही महत्वपूर्ण लेखा अनुमानहरू गर्नुपर्ने हुन्छ जसको लागि व्यवस्थापनले विवेकको प्रयोगसमेत गर्नुपर्दछ । यस वित्तीय विवरणहरू तयार गर्दा व्यवस्थापनले गरेका लेखा अनुमानहरू विवेकसम्मत र उचित रहेको कुरामा व्यवस्थापन विश्वस्त छ । लेखा अनुमानहरू तत्कालीन अवस्थाको यथोचित विश्लेषणअनुरुप निर्धारण गरिने भएकोले भविष्यको परिणाम फरक पर्न सक्ने हुन्छ । लेखा अनुमानमा भविष्यमा हुने परिवर्तनहरू प्रचलित लेखामानअनुरुप परिवर्तन हुने तथा त्यसपछिको अवधिमा हुने असरको आधारमा Prospectively समायोजन गरिन्छन् ।

३.३. **ब्याज आम्दानी:**

ब्याज आम्दानी अन्तर्गत कर्जा तथा सापट, बण्ड, ट्रेजरी बिल्स र प्लेसमेण्टबाट आर्जित ब्याज पर्दछन् । कर्मचारी कर्जा योजनाबाहेकका कर्जा तथा सापटमा आर्जित ब्याजलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका अनुसार नगद प्राप्तिको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ । यसरी ब्याज आम्दानीलाई नगद प्राप्तिको आधारमा लेखाङ्कन गर्नु नेपाल लेखामान (NAS 7 Revenue) अनुसार ब्याज आम्दानीलाई प्रभावकारी ब्याज गणना विधि (Effective Interest Rate Method) मा आम्दानी जनाउनुपर्ने सिद्धान्त तथा नेपाल लेखामान १ बमोजिम वित्तीय विवरण प्रोद्भावी आधारमा तयार गर्नुपर्ने सिद्धान्तअनुरुप छैन । वर्षान्तमा बक्यौता रहेको ब्याजलाई ब्याज मुल्तबी हिसाबमा देखाइएको छ । लगानीबाट आर्जित ब्याज आम्दानीलाई प्रोद्भाबी आधारमा लेखांकन गरिएको छ ।

३.४. **शुल्क तथा कमिशन आम्दानी:**

शुल्क तथा कमिशन आम्दानीमा प्रायजसो प्रतीतपत्र, जमानतपत्र तथा अन्य सेवाहरू प्रदान गर्दा ग्राहकसँग असुल गरेको रकमहरू समावेश गरिएको छ । सबै प्रकारका शुल्क तथा कमिशन आयहरू प्रोद्भाबी आधारमा लेखाङ्कन गर्ने नीति लिएको भए पनि कुनै एक कलममा रु. ५ लाख भन्दा कम कमिशन आम्दानी रहेछ भने त्यस्तो आम्दानीलाई सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा नै लेखाङ्कन गर्ने बैंकको नीति रहेको छ ।

३.५. **लाभांश आम्दानी:**

शेयर लगानीबाट प्राप्त लाभांशलाई लाभांश प्राप्त गर्ने अधिकार सृजना भए पछि आम्दानीमा समावेश गरिने व्यवस्था छ । कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम सामान्यतया लाभांश प्राप्त गर्ने अधिकारको सृजना कम्पनीको साधारणसभाले लाभाशं स्वीकृत गरेपश्चात हुने गर्दछ । वोनस शेयर प्राप्त हुँदा लगानीको लागत मूल्य परिवर्तन नगरी शेयर संख्या मात्र वृद्धि गरिने नीति रहेको छ ।

३.६. **विदेशी विनिमय कारोवारहरू:**

विदेशी मुद्रामा रहेको सम्पत्ति तथा दायित्वलाई वासलातको मितिमा विद्यमान खरिद तथा बिक्रीको मध्य दरले हिसाव गरी नेपाली रुपैंयामा रुपान्तरण गरिएको छ । विदेशी विनिमयको खरिद तथा बिक्रीबाट भएको आम्दानीलाई दैनिक रूपमा गणना गरी सटही घटवढ आम्दानी अर्न्तगत अनुसूची ४.२२ मा देखाइएको छ । विभिन्न विदेशी विनिमयको खरिद र बिक्री दरमा भएको घटवढको कारणले प्राप्त भएको नाफा/नोक्सानीलाई दैनिक रूपमा गणना गरी विदेशी मुद्राको पुर्नमूल्यांकनबाट हुने नाफामा देखाइएको छ । त्यस्तो पुर्नमूल्यांकनबाट भएको नाफाको २५ प्रतिशत रकम नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाव मार्फत सटही घटबढ कोषमा विनियोजित गरिने नीति रहेको छ ।

३.७. **ब्याज खर्च:**

निक्षेपमा जम्मा भएको स्वदेशी वा विदेशी मुद्राको ब्याज र बैंकले प्राप्त गरेको स्वदेशी वा विदेशी मुद्राको ऋणकर्जामा पाकेको ब्याजलाई ब्याज खर्चको रूपमा लेखाङ्कन गरिन्छ । निक्षेप दायित्व एवं बैंकले लिएको सापटीमा तिर्नुपर्ने ब्याज प्रोद्भाबी आधार (Accrual Basis) मा गणना गरिने व्यवस्था रहेको छ ।

३.८. **कर्जा सापट तथा विल्स खरिद**

यस अन्तर्गत कर्जा सापट र बिल खरिदमा ग्राहकहरूलाई प्रदान गरिएका प्रत्यक्ष कर्जाहरू पर्दछन् । यस भित्र सञ्चालन पुँजी कर्जा, अधिविकर्षण, आवधिक कर्जा, उपभोक्ता कर्जा, टि आर कर्जा, विपन्न वर्गमा प्रवाहित कर्जाहरू समेत पर्दछन् । सम्पूर्ण कर्जालाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका अनुरुप क्षेत्रगत रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ । कर्जा सापटबाट सोमा हुन सक्ने नोक्सानी व्यवस्था बापतको रकम घटाई खुद बाँकी रकम वासलातमा देखाइएको छ । ग्राहकहरूले भुक्तानी गरेको रकम पहिले ब्याज असुलीमा र बाँकी रहेमा साँवा असुलीमा प्रयोग गरिने नीति रहेको छ ।

३.९. **कर्जा नोक्सानी व्यवस्था:**

कर्जा सापट तथा बिल्स खरिदमा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका बमोजिम जोखिम कर्जा सम्पत्ति भाखा नाघेको अवधि तथा ब्याज वक्यौता अवधिको आधारमा कर्जा रकमको १ प्रतिशत देखि १०० प्रतिशत सम्म सम्भावित कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने नीति रहेको छ ।

३.१०. **कर्मचारी सापटी :**

कर्मचारीहरूलाई बैंकको विनियमावली अनुसार उपलब्ध गराइएको सापटी नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका मुताविक अन्य सम्पत्ति अन्तर्गत देखाइएको छ ।

३.११. **कर्जा अपलेखन** (Loan Write Off):

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका र बैंकको कर्जा अपलेखन कार्यविधि, २०६३ मा व्यवस्था भएबमोजिम खराब वर्गमा वर्गीकृत असुल हुन नसकेका कर्जाहरू असुली गर्ने बैंकको अधिकारमा कुनै फरक नपर्ने गरी अपलेखन गर्ने नीति रहेको छ । कर्जा अपलेखन गरेपश्चात तत्कालै त्यस्ता खराब कर्जामा गरिएको नोक्सानी व्यवस्थालाई पुनर्लेखन गरी आम्दानी जनाउने गरिन्छ ।

खराब वर्गमा वर्गीकृत असुल हुन नसकेका कर्जाहरू असुली गर्ने बैंकको अधिकारमा कुनै फरक नपर्ने गरी अपलेखन गर्ने नीति रहेको भए पनि अपलेखन गरिएका कर्जाहरूसँग सम्बन्धित धितो सकार गर्न कानूनी कठिनाईहरू भएकोले यस्तो धितो बैंकले सकार गरी छुट्टै लगत राखिएको छ । अपलेखन गरिएका कर्जाहरूका सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका र कर्जा अपलेखन कार्यविधिको व्यवस्था पूर्णरुपले पालन गर्न बैंक प्रयत्नरत छ ।

अपलेखित कर्जा असुलीबाट प्राप्त आम्दानी

अपलेखित कर्जाबाट असुल भएको रकम असुली भएको मितिमा नै आय मानी लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ । असुलीको सिलसिलामा हुने खर्चहरू (जस्तैः कानूनी खर्च, सूचना प्रकाशन खर्च, आदि) सञ्चालक समितिबाट विशेष अवस्थामा अन्यथा निर्णय भएको देखि बाहेक कुल असुली रकममा समावेश गरी ग्राहकबाट सोधभर्ना लिइन्छ ।

३.१२. **लगानी:**

लगानी अन्तर्गत अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन प्लेसमेण्ट, अल्पसूचना तथा छोटो अवधिमा प्राप्त हुने रकम, सरकारी सुरक्षणपत्रहरू (विकास ऋणपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स), वण्ड तथा संगठित संस्थाको शेयरमा गरिएका लगानी आदि पर्दछन् ।

बैंकले धारण गरेका लगानीहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनअनुरुप निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छः

क) व्यापारिक लगानी (Held for Trading):

अल्पकालमा मूल्यमा हुने परिवर्तनबाट नाफा आर्जन गर्ने उद्देश्यले गरिएको लगानी हो । यस प्रकारको लगानीलाई बजारदर अनुरुप मुल्यांकन गर्ने (Marked to Market) र मूल्यमा हुने भिन्नतालाई नाफा/नोक्सान हिसावमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ । तथापि प्रस्तुत वित्तीय विवरणमा समावेश लगानीहरू व्यापारीक लगानी वर्गीकरणमा समावेश छैन ।

ख) भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity)

भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने सकारात्मक मनसाय (Positive Intent) र भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्न सक्ने क्षमता (Ability to Hold till Maturity) भई गरिएको लगानी यस वर्गमा पर्दछ । भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानीलाई अपलेखित लागत (Amortised Cost) मा (परल मूल्य (Cost Price) बाट क्षति (Impairments) घटाएर) देखाउने र क्षतिलाई नाफा नोक्सान हिसाबमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ, तथापि यस्ता धितोपत्रहरू धितोपत्र बजारमा स्वीकृत नभएकोले परलमोलमा वित्तीय विवरणमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नेपाल लेखामान ७ अनुसार ऋणपत्र खरीद गर्दा भुक्तानी गरेको प्रिमियम तथा प्राप्त गरेको छुट (Discount) लाई लागत अंकमै समावेश/समायोजन गरी लेखाङ्कन गर्नुपर्ने र यसलाई प्रभावकारी ब्याज गणना विधिका आधारमा भुक्तानी मितिसम्म ब्याज समायोजन गर्नुपर्ने भए पनि त्यस्ता प्रिमियम र छुटलाईऋणपत्रको भुक्तानी अवधि भर समानुपातिक रूपमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ ।

ग) **बिक्रीका लागि योग्य लगानी** (**Available for Sale**)

व्यापारिक लगानी (Held for Trading) र भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity) अन्तर्गत नपर्ने सम्पूर्ण लगानीलाई यस वर्गमा राखिएको छ । यस्ता लगानीलाई बजारदर अनुरुप नियमित रूपमा मूल्यांकन (Marked to Market on Regular Basis) गरी भिन्नतालाई जगेडा (Reserves) मार्फत समायोजन (Adjust) गर्ने नीति रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिकाले व्यवस्था गरे अनुसार सबै लगानीहरूको नियमित पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ । विभिन्न धितोपत्रहरूमा (Securities) मा गरेको लगानीहरूलाई व्यापारिक लगानी (Held for Trade), भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity) तथा बिक्रीको लागि उपलव्ध लगानी (Available for Sale) भनी वर्गिकरण गरिएको छ । सरकारी ऋणपत्र तथा ट्रेजरी विलमा गरिएको लगानीलाई भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानीको रूपमा लिइएको छ । संगठित संस्थाहरू तथा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजत प्राप्त संस्थाहरूको शेयरमा गरिएको सम्पूर्ण लगानी रु. २१,९९,२७,४४९ लाई लागत मूल्यमा लेखांकन गरिएको छ। साना किसान विकास बैंक लि., डिप्रोक्स विकास बैंक, सामुहिक लगानी कोष, नेपाल क्लियरिंग हाउस र कर्जा सूचना केन्द्रको शेयरमा गरिएको लगानी बाहेक अन्य शेयर लगानी रु ३,६७,३५,०००।- को लागि शत प्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ। साथै नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.मा गरिएको लगानी रु. ७६,१६,८२१ मा रु. ९२,९४१ व्यवस्था गरिएको छ।

३.१३. **स्थिर सम्पत्ति तथा ह्रास कट्टीः**

(क) स्थिर सम्पत्तिलाई वासलातमा प्रस्तुत गर्दा ऐतिहासिक मूल्यमा ह्रास रकम कट्टा गरी प्रस्तुत गरिएको छ । स्थिर सम्पत्ति खरीद गर्दा तथा प्रयोगमा ल्याउँदा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न खर्च रकमलाई सम्बन्धित स्थिर सम्पत्तिको ऐतिहासिक मूल्यमा समावेश गरिएको छ ।

(ख) रु.५,०००।- भन्दा कम मूल्य पर्ने फुटकर सम्पत्तिहरू खरिद गरिएको वर्षमा नै खर्च गर्ने नीति रहेको छ ।

(ग) ह्रास कट्टि खर्च लेख्दा स्थिर सम्पत्तिको अनुमानित टिकाउ अवधिलाई आधार मानी समदर प्रणाली (Straight Line Basis) को आधारमा नाफा नोक्सान हिसाबमा लेखाङ्कन गर्ने नीति रहेको छ । स्थिर सम्पत्तिको वार्षिक ह्रास कट्टीदर देहाय बमोजिम निर्धारण गरिएको छ ।

स्थिर सम्पत्तिको ह्रास कट्टी	**दर**
बैंकको स्वामित्वमा रहेको भवन....	२ प्रतिशत
फर्निचर...............................	१० प्रतिशत
कार्यालय उपकरणहरू..............	१० प्रतिशत
सवारी साधनहरू.....................	१५ प्रतिशत
कम्प्यूटरहरू..........................	२० प्रतिशत
विविध सम्पत्ति.......................	१० प्रतिशत

घ) निर्माणाधीन स्थिर सम्पत्तिका लागतहरूलाई पुँजीगत निर्माण प्रगतिमा (Capital Work-in-Progess) मा देखाइएको छ ।

३.१४. **कम्प्यूटर सफ्टवेयर तथा परिशोधन (Amortization):**

कम्प्यूटर सफ्टवेयर लाइसेन्स लिंदा लागेको खर्चलाई सो सफ्टवेयर प्रयोग शुरु गरेको मितिलाई आधार मानी पुँजीकृत गरिने व्यवस्था रहेको छ। ती सफ्टवेयरहरूलाई तिनीहरूको टिकाउ अवधिको आधारमा निम्नानुसार परिशोधन (Amortization) गरिने नीति रहेको छ ।

कम्प्यूटर सफ्टवयेर.................... २० प्रतिशत वार्षिक

३.१५. **अदृश्य सम्पत्तिहरू (Intangible Assets) तथा परिशोधन** (Amortization):

अदृश्य सम्पत्तिहरू (Intangible Assets) प्राप्त गर्दा लागेको खर्चलाई सो सम्पत्ति प्रयोग शुरु गरेको मितिलाई आधार मानी पुँजीकृत गरिने व्यवस्था रहेको छ। ती सम्पत्तिहरूलाई तिनीहरूको टिकाउ अवधिको आधारमा परिशोधन (Amortization) गरिने नीति रहेको छ । लिजहोल्ड सम्पत्तिमा भएको खर्च लिज अवधि भरमा समदर प्रणालीमा परिशोधन गर्ने नीति रहेको छ ।

३.१६. **गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिः**

गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्ति अन्तर्गत ऋण कर्जा चुक्ता भुक्तान नभएको अपस्थामा बैंकबाट ऋण कर्जा असुल गर्न गरिएका सम्पूर्ण प्रयासपश्चात ऋणीको सम्पत्ति वा धितोबन्धकको रूपमा रहेको सम्पत्तिलाई बैंकले सकार गरेको सम्पत्तिहरू पर्दछन् । गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई ऋणीबाट उठाउन बाँकी रकम (साँवा, ब्याज र अन्य खर्च) वा धितोको वास्तविक बजार मूल्यमध्ये जुन कम हुन्छ सोही रकममा सम्बन्धित निकायबाट त्यस्ता ऋणीको चल अचल सम्पत्ति बैंकको नाममा नामसारी भई आएपश्चात लेखांकन गर्ने नीति रहेको छ । धितोमा रहेको सम्पत्तिको बास्तविक बजारमूल्य स्वीकृत मूल्याङ्कनकर्ताको स्वतन्त्र मूल्याङ्कनको आधारमा तय गरिन्छ । यस्ता गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिहरू निःसर्ग भएको अवस्थामा समायोजन गरिन्छ । यस्ता सम्पत्तिबापत शतप्रतिशत सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने नीति रहेको छ । गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई वासलातमा सकार गरेको मूल्यमा सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था घटाई प्रस्तुत गर्ने गरिन्छ ।

३.१७. **मसलन्द मौज्दातः**

बैंकले सेवा प्रदान गर्दा उपभोग गर्ने वस्तु तथा सामग्रीहरू मसलन्द मौज्दात अन्तर्गत पर्दछन् । मसलन्द मौज्दातलाई अन्य सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरी प्रयोगका आधारमा प्रथम प्राप्ति प्रथम निष्कासन प्रणालीमा खर्च जनाइएको छ । उपयोगमा ल्याउन नसकिने वा बेचल्ती भएमा सामानहरूबापत हुन सक्ने सम्भावित नोक्सानीलाई व्यवस्था गरिएको छ ।

३.१८. **कर्मचारी सुविधा :**

कर्मचारी सुविधाअन्तर्गत अल्पकालीन कर्मचारी सुविधा, सेवानिबृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधा, अन्य दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधा र सेवा समाप्तीको बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरू पर्दछन् ।

(क) अल्पकालीन कर्मचारी सुविधा

अल्पकालीन कर्मचारी सुविधाअन्तर्गत कर्मचारीले सेवा पुर्‍याएको अवधि वा सोपश्चात १२ महिनाको अवधिभित्र फछ्र्यौट हुने सुविधाहरू (जस्तैः तलब, भत्ता, बोनस, आदी) पर्दछन् । अल्पकालीन कर्मचारी सुविधालाई प्रोद्‌भाबी आधारमा खर्च लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ । पाकेका तर तिर्न बाँकी सुविधाबापतको भुक्तानीलाई दायित्वको रूपमा देखाइएको छ । प्रचलित बोनस ऐनअनुसार आयकर व्यवस्था अघिको (कर्मचारी बोनस व्यवस्था पछि) खुद नाफाको ८ प्रतिशत रकम बोनसबापत छुट्याइएको छ ।

(ख) सेवानिबृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधा

यस्ता सुविधाअन्तर्गत निश्चित योगदान योजना (Defined Contribution Plan) तथा निश्चित सुविधा योजनाहरू (Defined Benefit Plan) पर्दछन् । निश्चित योगदान योजना अन्तर्गत निकायले निश्चित रकम कर्मचारी अवकास सुविधा कोषमा जम्मा गरेपश्चात निकायको कानुनी तथा रचनात्मक (Constructive) दायित्व फछ्र्यौट हुने खालका सुविधाहरू पर्दछन् । बैंकले प्रदान गर्ने सेवानिबृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधामध्ये कर्मचारी सञ्चयकोष योगदान निश्चित योगदान योजनाको चरित्रसँग मिल्दछ । यस्तो सुविधालाई बैंकले यस वर्षको वित्तीय विवरणमा प्रोद्‌भाबी आधारमा खर्च लेखाङ्कन गरेको छ । बैंकको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ अनुसार कर्मचारी सञ्चयकोष योगदानबापत बैंकले कर्मचारीको तलबमानको १० प्रतिशत रकम थप गरी कर्मचारीबाट सोही रकम कट्टा गरी स्वीकृत अवकास कोषमा जम्मा गर्ने नीति लिएको छ । निश्चित सुविधा योजनाअन्तर्गत अवकासको बखत प्रदान गरिने सुविधा स्पष्ट भएको तर सुविधाबापत भुक्तान गरिने रकमको यकिन अवकास पाउने कर्मचारीले प्राप्त गर्ने अन्तिम तलबमानमा आधारित हुने सुविधाहरू पर्दछन् । यस्ता सुविधाहरूमा एक्चुरियल जोखिम (सुविधाको मूल्य सोचेभन्दा बढि पर्न सक्ने जोखिम) तथा लगानी जोखिमहरू हुन सक्छन् । कृषि विकास बैंक कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ ले तोकेको आधारमा बैंकका कर्मचारीहरूमध्ये सेवा निवृत्त हुँदा प्रदान गरिने देहायबमोजिमका सुविधाहरू निश्चित सुविधा योजना अन्तर्गत पर्दछन् :

- उपदान सुविधा
- औपधोपचार सुविधा
- सञ्चित बिदाबापतको भुक्तानी
- सुरक्षण सुविधा

यस्ता सुविधाहरूको प्रत्येक वर्ष स्वतन्त्र एक्चुअरीबाट एक्चुरियल मूल्याङ्कन गराई प्राप्त नतिजाअनुरुप खर्च तथा दायित्व लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ । एक्चुरियल मूल्याङ्कनबाट मूल्याङ्कित दायित्व बराबरको रकम कर्मचारी अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने (Funding) गरिएको छ । कर्मचारी अवकाश कोष आयकर ऐन, २०५८ एवं सो अन्तर्गत बनेको नियमावलीअनुसार आन्तरिक राजश्व विभागबाट स्विकृति लिई छुट्टै विधान र विनियम अनुसार प्रवन्ध समितिको रेखदेख र नियन्त्रणमा सञ्चालन हुने गरेको छ । तर कोष कुनै ऐन अन्तर्गत स्थापना नभएकोले यसको छुट्टै कानूनी अस्तित्व नरहेको हुँदा कोषको सम्पूर्ण दायित्व यस बैंकमा निहित रहेको छ । यस कोषको वित्तीय विवरण स्वतन्त्र रुपले तयार पारिएको छ र बैंकको वित्तीय विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।

(ग) **दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधा**

दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधाअन्तर्गत लामो अवधिको बिदा, लामो अवधिको अशक्तता सुविधा लगायत पर्दछन् । बैंकले प्रदान गर्ने यस्ता सुविधाहरूको लेखाङ्कन एक्चुरियल मूल्याङ्कनको आधारमा गर्ने नीति लिएको छ ।

(घ) **सेवा समाप्तिका बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरू**

बैंकले सेवा समाप्तिका बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरूबापतको खर्च तथा दायित्वहरू देहायका मध्ये अघिल्लो मितिमा लेखाङ्कन गर्ने नीति लिएको छ :

- बैंकले कर्मचारीको सेवा समाप्तिको लागि गरेको प्रस्ताव फिर्ता लिनसक्ने अवस्था नरहेमा, वा
- बैंकले पुनरसंरचनाको लागि गर्ने खर्च नेपाल लेखामान १२ को Scope भित्र रहेको र सेवा समाप्तिको बखत भुक्तानी संलग्न रहेको ।

३.१९ आयकर व्यवस्था:

कम्पनीको नाफा-नोक्सान खातामा देखिने आयकर खर्च कम्पनीले तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व (Current Tax) र स्थगन गरिएको आयकर (Deferred Tax) बापत आम्दानी/खर्चको योग हो ।

३.१९.१ तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व

तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व सम्बन्धित आ.व.को करयोग्य मुनाफाले निर्धारण गर्दछ । प्रचलित कर कानुन तथा लेखाअभ्यासमा रहेको भिन्नताको कारणले कम्पनीको मुनाफा निर्धारण गर्दा संलग्न खर्च तथा आम्दानीमध्ये कतिपय खर्च तथा आम्दानीहरू कर प्रयोजनको लागि कुनै अर्को आर्थिक वर्षमा संलग्न गरिने तथा कतिपय खर्च तथा आम्दानीहरू कर प्रयोजनका लागि संलग्न नै नगरिने कारणले कम्पनीको नाफा-नोक्सान हिसाबले देखाएको खुद मुनाफा र करयोग्य मुनाफा फरक पर्न सक्दछ ।

कम्पनीले तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व आयकर ऐन २०५८ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम गणना गरिएको करयोग्य आयमा बैधानिक आयकर दर लगाई गणना गर्ने नीति लिइएको छ ।

३.१९.२ स्थगन कर

सम्पत्ति र दायित्वको करयोग्य आय गणना गर्दा प्रयोग भएका करआधार तथा वित्तीय विवरणमा प्रस्तुत लेखा आधार बीचको अस्थायी भिन्नतामा स्थगन कर गणना गरिन्छ ।

सामान्यतया स्थगन कर सबै करयोग्य अस्थायी भिन्नता (Taxable Temporary Differences) मा गणना गरिन्छ। कट्टियोग्य अस्थायी भिन्नता (Deductible Temporary Differences) को Set off को लागि करयोग्य आय उपलब्ध हुनसक्ने सम्भावना रहेमा कट्टियोग्य अस्थायी भिन्नतामा समेत स्थगन कर गणना गरिन्छ । सम्पत्ति तथा दायित्वको प्रारम्भिक लेखाङ्कनले करयोग्य मुनाफा तथा लेखा मुनाफामा कुनै प्रभाव नपार्ने भएमा स्थगन कर गणना गरिदैन तर व्यवसाय गाभिएको कारण त्यस्ता सम्पत्ति तथा दायित्वको प्रारम्भिक लेखाङ्कन भएमा स्थगन कर गणना गरिन्छ। त्यस्तै, ख्यातिको प्रारम्भिक लेखाङ्कनमा समेत स्थगन कर गणना गरिदैन ।

स्थगन कर गणना गर्दा त्यस्ता अस्थायी फरकहरू खपत हुने वा मुक्त हुने आ.व.मा प्रभाव हुने करको दर प्रयोग गरिन्छ। करको दरमा भएको परिवर्तनले परिवर्तन गर्ने स्थगन कर सम्पत्ति वा दायित्व करको दर परिवर्तन भएको वर्षमा समायोजन गरिन्छ ।

यस कम्पनीमा मुख्यतः कर्मचारी अवकाश दायित्वको व्यवस्था तथा स्थिर सम्पत्तिको अस्थायी भिन्नताको कारण स्थगन कर सिर्जना हुन आउँछ ।

३.२० व्यवस्था, सम्भावित दायित्व तथा सम्पत्ति

बैंकले विगतका क्रियाकलापबाट सृजना भएको दायित्वका (जसको लागि श्रोतको भुक्तानी आवश्यक रहेको र दायित्व रकम निश्चित गर्न सक्दछ) लागि व्यवस्था गरेको छ । भविष्यमा बैंकको दायित्व सृजना हुन सक्ने तर वर्तमानमा यथार्थ दायित्व रकम यकिन हुन नसकेको वा बैंकले स्वीकार नगरेका दायित्वहरू लाई सम्भावित दायित्व अन्तर्गत देखाईएको छ। बैंकले पूर्ण रूपमा भुक्तानी वा ग्रहण गर्न अस्वीकार गरेका दाबीहरू जसको भविष्यमा भुक्तानी हुने सम्भावना न्यून रहेको हुन्छ, त्यस्ता रकमहरू वापत कुनै व्यवस्था वा जानकारी (Disclosure) प्रकाशन गरिएको छैन ।

सम्भावित सम्पत्ति वित्तीय विवरणमा लेखाङ्कन गरिएको छैन । तर सम्भावित सम्पत्ति नियमित रूपमा मूल्यांकन गरी त्यस्तो सम्पत्ति प्राप्त गर्ने अवस्था वास्तवमा निश्चित रहेको र आर्थिक फाइदा प्राप्त हुने खालको भएमा त्यस्तो सम्पत्ति र सम्वन्धित आयमा परिवर्तन भएकै समयमा लेखाङ्कन गरिएको छ ।

३.२१ कर्मचारी आवास कोषः

बैंकले आफ्ना कर्मचारीहरूलाई सहुलियत ब्याजदरमा घर निर्माण कर्जा प्रदान गर्ने गरेकाले श्रम ऐन, २०४८ अनुसार कर्मचारी आवास कोषको लागि गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छैन ।

३.२२ विगत वर्षका तथ्यांकहरूः

तुलना गर्न सजिलोको लागि आवश्यकता अनुसार विगत वर्षका तथ्यांकहरूलाई पुनः सामूहिकीकरण तथा पुनःवर्गीकरण गरिएको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.
लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू

अनुसूची ४.३३

१. **ब्याज आम्दानी तथा ब्याज मुल्तवीः**

आर्थिक वर्षको अन्तसम्ममा कर्जा तथा सापटीमा लिन बाँकी ब्याज (Interest Receivable) लाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका मुताविक ब्याज मुल्तवी हिसावमा सारिएको छ।

२. **कर्मचारी बोनस व्यवस्थाः**

बोनस ऐन २०३० तथा बोनस नियमावली अनुसार आ.व. २०७२/०७३ को बोनस पछिको खुद नाफा रकम रु. ३ अर्ब ४५ करोड १८ लाख ४९ हजार ६ सय ३० को ८ प्रतिशत रकम रु. २७ करोड ६१ लख ४७ हजार ९ सय ७० कर्मचारी बोनसको लागि छुट्याइएको छ।

३. **कर्मचारी कल्याण कोषः**

कर्मचारी कल्याण कोष कार्यविधि, २०६६ अनुसार कर्मचारी कल्याण कोषको सञ्चालन प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अध्यक्ष रहेको प्रबन्ध समितिले गर्ने व्यवस्था रहेको छ। कोषमा बैंकले यथोचित रकम योगदान गर्दै आएको छ र बैंकमा कार्यरत कर्मचारीहरूको परिवारका सदस्यहरूको मृत्य हुँदा बढिमा रु. १० हजार सम्म, महिला कर्मचारी सुत्केरी हुँदा रु. ७ हजार तथा दैवी प्रकोपमा परी धनजनको क्षति भएमा बढिमा रु. २५ हजारसम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ। आ.व. २०७२/७३ आषाढ मसान्तमा उक्त कोषमा रु. ४ करोड ११ लाख १ हजार २ सय ३२ रहेको छ।

त्यस्तो कोषको शुरु मौज्दात र अन्तिम मौज्दातको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम (रु)
शुरु मौज्दात	४१,७४६,८००
यस वर्ष भएको खर्चहरूः कर्मचारीको परिवारका सदस्यहरूको मृत्यु भएको कारणबाट महिला कर्मचारी सुत्केरी भएको कारणबाट दैवी प्रकोपमा परी धनजनको क्षति भएको कारणबाट	६४५,५६७
यस वर्षको थप	-
अन्तिम मौज्दात	४१,१०१,२३२

४. **साधारण जगेडाः**

यस वर्षको कर पछिको नाफाको २० प्रतिशत साधारण जगेडा कोषमा सारिएको छ।

५. **लगानी समायोजन कोषः**

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार बिक्रीको लागी योग्य लगानी (अनुसुची ४.१२.३) रु २१९,९२७,४४९ मध्ये नेपाल क्लियरीङ्ग हाउस लि. रु ४६०,८०० र कर्जा सुचना केन्द्र रु १,०५०,००० बाहेक रु २१८,४१६,६४९ को २ प्रतिशतले रु ४,३६८,३३३ लगानी समायोजन कोष (अनुसुची ४.२) मा रहेको छ।

विवरण	रकम (रु)
डिप्रोस विकास बैंक मा लगानी	७,२६२,५००
साना किसान विकास बैंक लि. मा लगानी	६९,३८४,०००
नेपाल ग्रामीण विकास बैंकमा लगानी	३,०००,०००
सामुहिक लगानी कोषमा रहेको लगानी	८१,४५८,५२९

विवरण	रकम (रु)
नेपाल दुर संचार कम्पनी लि.	७,६१६,८२१
चिलिमे हाईड्रोपावर कम्पनि लि.	१,४७७,९९९
नेपाल क्लियरिङ्ग हाउस लि.	४६०,८००
कर्जा सुचना केन्द्र	१,०५०,०००
कोष ब्यबस्थापन कम्पनी	२८,८४०,०००
जडबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लि.	१,११६,०००
कृषि आयोजना सेवा केन्द्र	२५०,०००
गोबर ग्यास कम्पनी	३,२४१,०००
नेपाल ब्यापार कम्पनी (कोशी)	२८८,०००
कुल लगानी	२१९,९२७,४४९
लगानी समायोजन कोष (२ प्रतिशत)	४,३६८,३३३
यस वर्षको थप/ (घट)	२,४७२,३६६

६. **कर्मचारी अवकाश सुबिधा :**

बैंकको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ अनुसार ५ वर्ष सेवा अवधि पुगेका स्थायी कर्मचारीले पाउने उपदान तथा अन्य अवकास भुक्तानीहरू कृषि विकास बैंक कर्मचारी अवकास कोषमा (स्वीकृत अवकास कोष) जम्मा गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो कोषमा अवकास योगदानको रकम Funding गरे तापनि यस सम्बन्धी सम्पूर्ण दायित्व बैंकमा निहित रहेको छ । २०७३ आषाढ मसान्तमा अवकास भुक्तानी वापत (Acturial Valuation अनुसार) बैंकको कुल दायित्व रु. ५,६६५,३२६,९२८।- उक्त कोषमा Fully Funding गरिएको छ ।

बैंकको विभिन्न कर्मचारी अवकास सुविधा र ती सुविधाको लागि भएको दायित्व तथा कोष मौज्दात देहायबमोजिम रहेको छः

(रु. करोडमा)

विवरण	उपदान	औषधोपचार सुविधा	सञ्चित बिदा	सुरक्षण कोष	कुल
२०७३ अषाढ मसान्तको दायित्व	२२८.४२	९९.४३	६३.९४	१७४.७५	५६६.५३
अवकास कोषमा रहेको लगानी	२२८.४२	९९.४३	६३.९४	१७४.७५	५६६.५३
खुद	-	-	-	-	-

७. **प्रस्तावित लाभांशः**

आ.व. २०६५/६६ मा बैंकले अग्राधिकार शेयर (६ प्रतिशत, फिर्ता हुने) पुँजीमा प्रस्तावित लाभांश रकम रु. २७,६०,००,०००/- साधारण सभाबाट पारित भएकोमा नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०६६/१०/२१ को निर्देशन बमोजिम उक्त रकम भुक्तानी गरिएको छैन ।

यस वर्ष नेपाल सरकार शेयरधनी रहेको अग्राधिकार शेयर रु ६,४३६,८००,०००।- (६ प्रतिशत, असञ्चिती, फिर्ता नहुने) पुँजीमा लाभांश रकम रु. ३८६,२०८,०००/- प्रस्ताव गरिएको छ । २०७३ साल आषाढ मसान्तमा कायम साधारण चुक्ता पुँजी रु ३,९३७,६००,०००।- मा मिति २०७३/०१/१४ मा सम्पन्न भएको यस बैंकको नवौं वार्षिक साधारण सभाले पारित गरेको हकप्रद शेयर २ बराबर १ बिक्री पश्चात कायम भएको साधारण चुक्ता पुंजी रु ५,९०६,४००,०००।- को २० प्रतिशत बोनश शेयर रु १,१८१,२८०,०००।- र सोको कर प्रायोजनार्थ नगद लाभांश १.०५३ प्रतिशत रु ६२,१७२,६३२।- प्रस्ताव गरिएको छ ।

८. **आयकर**

क. आयकर दायित्व

यस वर्षको कर दायित्व रु. १,०००,६०६,३७७।- कर खर्चको रूपमा नाफा नोक्सान हिसाब खातामा देखाइएको छ। साथै, गत बर्षको आयकर बापत रु ८७,०४३,०३१.३७ नेपाल लेखामान ०२ (Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors) अनुसार सम्बन्धित शुरुवाती मौज्दातहरू तथा गत वर्षको सम्बन्धित हिसाब शीर्षकहरू पुर्नलेखन (Restate) गरी प्रस्तुत गरिएको छ।

ख. स्थगन कर

कर आधार (Tax Base) तथा वित्तीय विवरणमा रहेको लेखांकित रकम (Carrying Amount) को अस्थायी अन्तरबाट विगत वर्षहरूमा श्रृजित स्थगन कर सम्पत्ति उक्त करसँग सम्बन्धित स्थगन कर दायित्व तथा स्थगन कर जगेडा कोषसँग समायोजन गरिएको छ।

विवरण	लेखाङ्कित रकम	कर आधार	अस्थायी अन्तर	कैफियत
स्थिर सम्पत्ति (जग्गा बाहेक)	रु. ९५०,४५५,२६०	रु.१,०१०,२८२,६२६	रु. ५९,८२७,३६६	Deductible

गत वर्षसम्मको स्थगन कर सम्पत्ति बापत रु ४,५०८,३७५ मौज्दात रहेकोमा माथिको तालिका अनुसार गणना गर्दा २०७३ आषाढ मसान्तमा स्थगन कर सम्पत्ति रु १७,९४८,२१० देखिएकोले फरक रकम रु १३,४३९,८३५ लाई यस वर्ष समायोजन गरिएको छ।

९. बैंकले आफ्नो कुनै पनि सम्पत्ति धितो राखी कर्जा लिएको छैन।

१०. **अन्य संस्थाको शेयर पुँजीमा लगानी:**

वित्तीय विवरणको अनुसूची ४.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

११. **सम्बद्ध व्यक्तिहरू बीचको कारोबारको खुलासा**

११.१. **मुख्य शेयरधनीसँगको कारोवार**

कृषि विकास बैंक लिमिटेडको ५१ प्रतिशत शेयरको स्वामित्व नेपाल सरकारमा रहेको छ। यसरी बहुमत शेयर स्वामित्व रहेकोले नेपाल सरकार र बैंक सम्बद्ध व्यक्तिहरू हुन्। यस बैंकमा साधारण शेयर पुँजीका अतिरिक्त नेपाल सरकारको देहायका पुँजी तथा ऋणपत्रमा समेत लगानी रहेको छ :

विवरण	रकम रु.
६ प्रतिशत फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर	६,४३,६८,००,०००
६ प्रतिशत ऋणपत्र	१,३८०,०००,०००

त्यस्तै नेपाल सरकारसँग आ. व. २०७२/७३ मा भएको कारोबार तथा बाँकी हिसाबको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

विवरण	रकम रु.
भुक्तानी दिनु पर्ने हिसाब	५१६,२२९,१०४
घरेलु तथा साना उधोग विकास समिति कोष	१८,०१९,१०४
युवा स्वरोजगार कोष	३००,०००,०००
ग्रामीण कृषि कर्जा	१९८,२१०,०००
साँवा भुक्तानी	१०१,७७०,४३२
ब्याज भुक्तानी	१११,११३,७४४

११.२. **मुख्य तथा सहायक कम्पनी बीचको कारोबारको खुलासा**

- **सहायक कम्पनीको विवरण र कुल स्वामित्व प्रतिशतमा**

  (क) गोबर ग्याँस तथा कृषि यन्त्र विकास प्रा. लि.

  (३,२४१ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता, बैंकको स्वामीत्व ८३.९६ प्रतिशत)

  (ख) कोष व्यवस्थापन कम्पनी

  (२८८,४०० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता, बैंकको स्वामीत्व ९२.८९ प्रतिशत)

- **कुनै कारोबार भएको भए सोको विवरण, नभए नभएको भन्ने खुलासा**

  यस अवधिमा सहायक कम्पनीहरूसंग कुनै कारोबार नभएको ।

११.३. **प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरू (Key Management Personnel)**

कम्पनीको सञ्चालक समिति र प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा उच्च व्यवस्थापनमा कार्यरत कर्मचारीहरूसमेत कम्पनीको प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरू हुन् :

विवरण	आधार
श्री प्रमोदकुमार कार्की	सञ्चालक समिति अध्यक्ष
श्री बिष्णुप्रसाद नेपाल	सञ्चालक
डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक
डा. चन्द्रबहादुर अधिकारी	सञ्चालक
श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक
श्री रमेश कुमार महत	सञ्चालक
श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक
श्री गोविन्दप्रसाद भट्टराई	सञ्चालक
श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक
श्री लिलाप्रकाश सिटौला	प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
श्री दिलिप सिंह थापा	उपमहाप्रबन्धक
श्री शेषरमण आचार्य	उपमहाप्रबन्धक
श्री नरेश कुमार रोका	उपमहाप्रबन्धक
श्री भरत प्रसाद शाह	उपमहाप्रबन्धक

प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरूसँगको कारोबार:

विवरण	रकम
सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता	१,८२६,३५१
अन्य उपसमितिहरूको बैठक भत्ता	३,०२९,६६५
अन्य भत्ता तथा खर्च	२,११०,७३९

यस वर्ष उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारीको लागि भएको सुविधा तथा खर्चहरू देहायबमोजिम छन् :

विवरण	रकम
तलब तथा भत्ता:	
• प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	रु. २,६००,२००
• अन्य	रु. ४,७८५,०००

यसका अतिरिक्त:

- प्रमुख कार्यकारी अधिकृतबाहेकका अन्य उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारीहरू कर्मचारी प्रशासन नियमावलीले तोकेबमोजिम

उपदान, सञ्चित बिदाबापतको भुक्तानी लगायतका Post-employment Benefits तथा Termination Benefits लागि योग्य छन् । कम्पनीका उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारी लगायत अन्य कर्मचारीहरूलाई Share-based Payments गरिएको छैन ।

- प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा अन्य उच्च व्यवस्थापकीय भूमिकामा रहनुभएका व्यक्तित्वहरू सञ्चालक समिति तथा अन्य समिति बैठकमा उपस्थित भएबापत निश्चित रकम पारिश्रमिकको रूपमा प्रदान गर्ने गरिएको छ ।

११.४. **एकीकृत वित्तीय विवरण** (Consolidated Financial Statements)

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ अनुसार मुख्य कम्पनीले आफ्नो वासलातमा सहायक कम्पनीको देहायबमोजिमका कागजातहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) सहायक कम्पनीको तत्काल समाप्त भएको आर्थिक वर्षको वार्षिक हिसाबको एक प्रति र सो अवधिको त्यस्तो कम्पनीको सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन,

(ख) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन,

(ग) आर्थिक वर्षको अन्तमा सहायक कम्पनीमा रहेको मुख्य कम्पनीको लगानीको विवरण,

(घ) मुख्य कम्पनी र सहायक कम्पनीको आर्थिक वर्ष बेग्लाबेग्लै भएमा त्यस्तो भिन्न अवधिभित्रमा सहायक कम्पनी माथि रहेको मुख्य कम्पनीको हक कुनै प्रकारले परिवर्तन भएको रहेछ भने त्यस्तो कुरा ।

त्यस्तो प्रतिवेदनमा सहायक कम्पनीको सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा भएको नोक्सानहरू कटाई बाँकी रहेको खुद मुनाफा र सो कम्पनी सहायक कम्पनी भएदेखि कम्पनीको हिसाब किताबमा उल्लेख नगरिएको तर मुख्य कम्पनीको शेयरधनीहरूलाई सरोकार हुने नाफा नोक्सानसमेत उल्लेख भएको हुनु पर्नेछ ।

त्यस्तै, कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ (३) ले समेत मुख्य कम्पनीले सहायक कम्पनीको जानकारी हासिल गर्न नसकेको अवस्थामा सोही व्यहोरा प्रतिवेदनमा खुलाई वित्तीय विवरण तयार गर्ने सुविधा प्रदान गरेको छ ।

यस अनुसूचीको बुँदा ११.२ मा उल्लेख भएका यस कम्पनीका सहायक कम्पनीहरूको वार्षिक वित्तीय विवरण तयार भइ नसकेको र लेखापरीक्षण कार्य समेत समाप्त भइ नसकेकोले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ को उपदफा १ र २ ले तोकेबमोजिमका जानकारीहरू यस वित्तीय विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।

१२. फरवार्ड कन्ट्रयाक्ट (Forward Contract)

विदेशी मुद्रामा गरिएको फरवार्ड कन्ट्रयाक्टको प्रिमियम र डिस्काउन्टलाई कारोबार भएको समयमै विदेशी मुद्राको कारोबारको लाभ/हानीमा लेखांकन गरिन्छ र यसलाई वित्तीय विवरणको अनुसुचि २२ अन्तर्गत "सटही घटबढ आम्दानी" मा प्रस्तुत गरिएको छ। आषाढ मसान्त २०७३ मा बैंकको फरवार्ड कन्ट्रयाक्ट अन्तर्गत रु. ५ अर्ब १७ करोड २८ लाख रहेको छ।

१३. शाखा हिसाव मिलानको अवस्था

आ.व. २०७२/०७३ आषाढ मसान्तमा अन्तरशाखा हिसाब अन्तर्गत कुल डेबिट रकम रु ३८३,००७,३५८,५६६।- र कुल क्रेडिट रकम रु. ३८२,८६७,९०६,०६५।- गरी खुद डेबिट रकम रु. १३९,४५२,५०१/- समायोजन/फछ्र्यौट हुने क्रममा रहेको छ।

१४. भारित औषत ब्याज दर अन्तर

क्र.सं.	विवरण	दर (प्रतिशत)
१.	कर्जा सम्पत्ति र सरकारी सुरक्षणपत्रको भारित औषत ब्याज दर	११.०६
२.	निक्षेपको भारित औषत ब्याज दर	३.९१
३.	भारित औषत ब्याज दर अन्तर	७.१५

१५. अपलेखन हुन बाँकी खर्चको विवरण

२०७३ असार मसान्तमा अपलेखन हुन बाँकी खर्च छैन ।

१६. गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्ति सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	विवरण	रकम रु.
१.	गत वर्षसम्मको बाँकी	१४५,८०४,०३६
२.	यस वर्षको थप	५५,५९५,९३२
३.	यस वर्षको बिक्री	६,०३०,६२६
४.	यस वर्षको अन्तमा बाँकी	१९२,८५७,९८२

१७. गत बर्षको हिसाब समायोजन

गत वर्ष शाखा हिसाबहरू (सन्तुलन परिक्षण) एकीकृत गर्दा देहायका विभिन्न शीर्षकहरूमा जम्मा रु ४१,६३३,२९६ ले खर्च न्यून एकीकृत हुन गएको ले नेपाल लेखामान ०२ (Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors) अनुसार सम्बन्धित शुरुवाती मौज्दातहरू तथा गत बर्षको सम्बन्धित हिसाब शीर्षकहरू पुर्नलेखन (Restate) गरी प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स.	विवरण	रकम रु
१.	कर्मचारी सापटीमा ब्याज आम्दानी	(४२,४६२)
२.	निक्षेपमा ब्याज खर्च	३७,७१६,५३८
३.	कार्यालय सञ्चालन खर्च	३,९५९,२२०
४.	**जम्मा**	४१,६३३,२९६

१८. ऋणपत्र फिर्ता कोष (Debenture Redemption Reserve)

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार नेपाल सरकारलाई बैंकद्वारा जारी गरिएको रु. २ अर्ब ३० करोडको ऋणपत्रहरूको भुक्तानीको लागि प्रस्तुत वित्तीय विवरणको नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाबबाट ऋणपत्र फिर्ता कोषबापत यस वर्ष थप रु. ४६ करोड छुट्टाईएको छ । यस कोषमा २०७३ आषाढ मसान्तसम्ममा जम्मा ऋणपत्र दायित्व बराबरको रकम रु. १ अर्ब ३८ करोड मौज्दात रहेको छ ।

१९. NRB Capital Adequacy Framework अन्तर्गत पुँजी पर्याप्तताको खुलासा

बैंकको प्राथमिक पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १५.१७ प्रतिशत र कुल पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १७.१६ प्रतिशत रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार प्राथमिक पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको ६ प्रतिशत र कुल पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १० प्रतिशत हुनु पर्ने प्राबधान रहेको छ ।

यस बर्ष ब्यबस्थापन सुचना प्रणालीमा उल्लेख्य सुधार गरिएकोले NRB Capital Adequacy Framework 2007 (Updated July 2008) अन्तर्गत मुख्यतया कर्मचारी सापटी र कर्जा जोखिम लगायतका जोखिम सम्पत्तिहरू तोकिएको कम जोखिम समुहमा गणना गर्न सम्भव भएको छ ।

२०. आयकर तथा अग्रीम करकट्टिको सम्भावित दायित्व

आयकर ऐन, २०५८ को प्राबधान अनुसार बैंकले पेश गरेको स्वयं कर निर्धारण विवरण तथा बैंकले कट्टा गर्नुपर्ने अग्रीम करकट्टि अन्तर्गतको कर दायित्वमा फरक पर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभाग तथा ठूला करदाता कार्यालयले संसोधित कर निर्धारण गर्न सक्दछ । आ.व. २०६८/६९ सम्मको आयकर दायित्व तथा अग्रीम करकट्टिसँग सम्बन्धित कर दायित्व यकिन भई कर फछ्यौंट आयोगबाट फछ्यौंट भइ सकेको भए पनि त्यस पछिको अवधिको कर दायित्वको सम्बन्धमा आन्तरिक राजस्व विभाग तथा ठूला करदाता कार्यालयबाट संसोधन हुन सक्नेछ ।

२१. बैंकको सम्पत्ति र दायित्वसँग सम्बन्धित कारोबार र वासलात बाहिरको कारोबार कुनै एक व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्था तथा कुनै एक क्षेत्रमा तोकिएको सीमाभन्दा बढी अधिकेन्द्रित भएको विवरण

कुनै एक व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थामा बैंकको सम्पत्ति र दायित्वसँग सम्बन्धित कारोबार र वासलात बाहिरको कारोबार नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकको सीमाभित्र रहेको छ । साथै क्षेत्रगत कर्जा प्रवाह सम्बन्धमा सञ्चालक समितिमा छलफल तथा निर्णय गरी कृषि क्षेत्रमा प्राथमिक पुँजीको शत प्रतिशत बढि कर्जा प्रवाह गरिएको छ ।

२२. **परिशोधन** (Amortization) **खर्च**

कम्प्युटर सफ्टवेयर अर्न्तगत गत वर्षसम्मको कुल परलमोल रु. ५२,४३९,०६१.४५ मा वार्षिक २० प्रतिशतका दरले परिशोधन गर्ने नीति अनुरुप गत वर्षसम्मको परिशोधन खर्च रु. ४०,५८६,०६७ र यस वर्षको परिशोधन खर्च रु. १०,५५३,५४४.७९ गरी जम्मा परिशोधन खर्च रु. ५१,००२,३१३.०३ रहेको र २०७३ आषाढ मसान्तमा खुद कम्प्युटर सफ्टवेयर रु. १,४३६,७४८.४२ बाँकी रहेको छ। उक्त सम्पत्ति लाई अनुसूची १४ अर्न्तगत अन्य सम्पत्तिमा प्रस्तुत गरिएको छ।

२३. **कर्जा सम्पत्तिमा ब्याज आम्दानीको पुँजीकरण**

Sikles Hydro Power Ltd. लाई नेपाल बैंक लि. को अगुवाईमा रु. ९२,२२१,५११.३५ साँवा र नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागको मिति २०७१/०९/०९ को पत्रानुसार रु. १२,७७१,१३५.९१ पुँजीकृत ब्याज (यस आ. व. रु. ९,५४८,६६५.६७) समेत जम्मा रु. १०४,९९२,६४७.२७ सहवित्तीयकरण कर्जा प्रदान गरिएको छ। नेपाल बैंकको अगुवाईमा यस बैंकको अतिरिक्त अन्य चार बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू सहवित्तीयकरण समूहमा सदस्य रहेका छन्।

त्यसै गरी, नबिल बैंक लि.को अगुवाईमा Alliance Power Nepal Pvt. Ltd. / Laughing Buddha Power Nepal Pvt. Ltd. लाई क्रमशः रु. ७,७२७,८७० र रु. २७,४००,००० सहवित्तीयकरण कर्जा प्रदान गरिएको छ। यस आ.व. मा नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागको मिति २०७२/०५/१५ को पत्रानुसार Alliance Power Nepal Pvt. Ltd. र Laughing Buddha Power Nepal Pvt. Ltd. लाई प्रदान गरिएको उक्त कर्जामा क्रमशः रु. ५५६,५८० र रु. १,९५१,३२० ब्याज पुँजीकृत गरिएको छ। नबिल बैंक लि.को अगुवाईमा यस बैंकको अतिरिक्त माछापुछ्रे बैंक लि., सिद्धार्थ बैंक लि. र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि. सहवित्तीयकरण समुहमा सदस्य रहेका छन्।

२४. **स्थिर सम्पत्ति** (Scrap) **अपलेखन**

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्वीकृत यस बैंकको आर्थिक प्रशासन विनियमावली २०६४ बमोजिम यस आ.व. मा मुख्य कार्यालय सहित विभिन्न क्षेत्रीय कार्यालयहरूमा रु. १,०४३,८०४ स्थिर सम्पत्ति (Scrap) अपलेखन गरिएको छ। उक्त व्यहोरा अनुसूची १४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

२५. **स्थगन आय**

बैंकको विद्यमान लेखा नीति अनुरुप एसियाली विकास बैंकबाट अनुदानमा प्राप्त स्थिर सम्पत्ति बजार मूल्यमा लेखाङ्कन गरी सोही बराबरको स्थगन आय हिसाबमा लेखाङ्कन गरिएको छ। उक्त व्यहोरा अनुसूची ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

२६. **वासलातपछिको कारोवारको खुलासा**

बैंकले २०७३ असार मसान्तमा कायम रहेको साधारण चुक्ता पुँजीमा २:१ को अनुपातमा हकप्रद शेयर जारी गरेकोमा नेपाल सरकारको हक कायम हुने रु. १,००,४०,८८,००० बराबरको शेयर पुँजी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७२/०८/२७ च.न. २३६ को पत्रबाट प्राप्त स्वीकृति र यस बैंकको मिति २०७३/०१/१४ मा सम्पन्न भएको नवौं वार्षिक साधारणसभाको निर्णयअनुसार बैंकमा कायम रहेको नेपाल सरकारको स्वामित्वको असञ्चित अविमोच्य अग्राधिकार शेयर पुँजी रु ६,४३६,८००,००० बाट साधारण शेयरमा परिणत गरेको र सर्वसाधारणलाई जारी ९६,४७,१२० कित्ता शेयरमध्ये १९,६८,५७५ कित्ता आवेदन नपरेको कारणले प्रचलित नियमानुसार लिलामी प्रक्रियामार्फत बिक्री गर्दा सम्पूर्ण शेयर बिक्री भई रु. ५४ करोड २१ लाख ६५ हजार ९ सय १६ पैसा १६ शेयर प्रिमियम रकम प्राप्त भई सोहीबमोजिम रु. १ अर्ब ९६ करोड ८८ लाख चुक्ता पुँजी वृद्धि भएको छ। साथै, यसबाट रु. १,००,४०,८८,००० बराबरले असञ्चित अविमोच्य अग्राधिकार शेयर पुँजी घटेको छ। यससँगै, बैंकको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीअनुसार जारी सम्पूर्ण शेयर पुँजी चुक्ता भएको छ।

कृषि विकास बैंक लि.

अनुसूची - ४.३४

संस्थापक/संस्थापक समूहका शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको विवरण

२०७३ आषाढ मसान्त

क्र. सं.	संस्थापक/संस्थापक समूह अन्तर्गत पर्ने शेयरधनीको नाम	संस्थापकको स्वामित्वमा कायम रहेको शेयर		कर्जा विवरण			कैफियत
		कुल कित्ता संख्या	कुल चुक्ता पुँजीको प्रतिशत	कर्जा लिएको बैंक/वित्तीय संस्थाको नाम	कर्जा रकम	धितोमा रहेको शेयर कित्ता संख्या	
संस्थापक/संस्थापक समूहका शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको देखिदैन ।							

Agricultural Development Bank Ltd.

Comparision of Unaudited and Audited Financial Statements as of FY 2072/73

अनुसूची - ४.३५

Rs in '000

S.N.	Particulars	As Per Unaudited Financial Statements	As Per Audited Financial Statements	Variance Amount	%	Reason For Variance
1	**Total Capital and Liabilities (1.1 to 1.7)**	**112,709,833**	**111,786,101**	(923,732)	(0.82)	
1.1	Paid Up Capital	10,374,400	11,555,680	1,181,280	11.39	
1.1.1	Ordinary Shares	3,937,600	5,118,880	1,181,280	30.00	Bonus shares proposed
1.1.2	Irredeemable Non-cummulative Preference Shares	6,436,800	6,436,800	-	-	
1.2	Reserve and Surplus	8,385,311	6,571,635	(1,813,677)	(21.63)	Year-end adjustments including appropriations.
1.3	Debenture and Bond	1,380,000	1,380,000	-	-	
1.4	Borrowings	563,203	562,528	(675)	(0.12)	Error rectified during the course of statutory audit
1.5	Deposits (A+B)	87,263,495	87,387,155	123,660	0.14	
	A. Domestic Currency	87,257,197	87,377,976	120,779	0.14	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	B. Foreign Currency	6,298	9,179	2,881	45.75	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
1.6	Income Tax Liability	-	-	-		
1.7	Other Liabilities	4,743,424	4,329,103	(414,321)	(8.73)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
2	**Total Assets (2.1 to 2.7)**	**112,709,833**	**111,786,101**	(923,733)	(0.82)	
2.1	Cash and Bank Balance	10,453,609	10,659,756	206,147	1.97	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
2.2	Money at Call and Short Notice	151,811	151,435	(376)	(0.25)	Error rectified during the course of statutory audit
2.3	Investment (Net of Provision)	13,978,587	13,982,298	3,710	0.03	Error rectified during the course of statutory audit
2.4	Loans and Advances (Net of Provision)	79,751,861	79,489,556	(262,305)	(0.33)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	a. Real Estate Loan	664,464	664,464	-	-	
	1 Residential Home Loan	-	-	-		
	2 Commercial Buildings and Residential Apartments	664,464	664,464	-	-	
	3 Business Complex	-		-		
	4 Other Real Estate Loans	-		-		
	b. Home/Housing Loan (upto Rs. 1 Crore)	3,697,396	3,697,655	259	0.01	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	c. Margin Type Loan	-	-	-		
	d. Term Loan	23,508,355	23,510,236	1,881	0.01	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	e. Overdraft Loan/ TR Loan/WC Loan	44,313,604	44,317,592	3,988	0.01	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	f. Others	7,568,042	7,299,609	(268,433)	(3.55)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
2.5	Fixed Assets	1,147,933	1,176,146	28,214	2.46	Error rectified during the course of statutory audit
2.6	Non Banking Assets (Net of Provision)	-	-	-		
	Non Banking Assets (Gross)	191,792	192,858	1,066	0.56	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
	Provision for Non Banking Assets	(191,792)	(192,858)	(1,066)	0.56	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
2.7	Other Assets	7,226,032	6,326,910	(899,122)	(12.44)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
3.1	Interest Income	9,563,218	9,620,203	56,985	0.60	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
3.2	Interest Expense	3,382,579	3,358,872	(23,707)	(0.70)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
A.	**Net Interest Income (3.1-3.2)**	**6,180,639**	**6,261,331**	80,692	1.31	
3.3	Fees, Commission and Discount	233,410	232,313	(1,097)	(0.47)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
3.4	Other Operating Income	672,454	666,985	(5,469)	(0.81)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
3.5	Foreign Exchange Gain/Loss (Net)	262,743	262,639	(104)	(0.04)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
B.	**Total Operating Income(A+3.3+3.4+3.5)**	**7,349,246**	**7,423,268**	74,022	1.01	
3.6	Staff Expenses	3,236,776	3,031,500	(205,276)	(6.34)	Error rectified through incorporation of acturial valuation
3.7	Other Operating Expenses	869,483	747,829	(121,654)	(13.99)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
C.	**Operating Profit before Provision (B-3.6-3.7)**	**3,242,987**	**3,643,939**	400,952	12.36	
3.8	Provision for Possible Losses	561,960	1,456,107	894,147	159.11	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
D.	**Operating Profit (C-3.8)**	**2,681,027**	**2,187,832**	(493,195)	(18.40)	-
3.9	Non Operating Income/Expenses (Net)	84,115	133,159	49,044	58.31	Error rectified during the course of statutory audit
3.10	Write Back of Provision for Possible Loss	623,763	1,135,604	511,841	82.06	Error rectified during the course of statutory audit
E.	**Profit from Regular Activities (D+3.9+3.10)**	**3,388,905**	**3,456,595**	67,690	2.00	
3.11	Extraordinary Income/Expense (Net)	322,277	271,403	(50,874)	(15.79)	Branch reporting error rectified during the course of statutory audit
F.	**Profit before Bonus and Taxes (E+3.11)**	**3,711,182**	**3,727,998**	16,816	0.45	
3.12	Provision for Staff Bonus	274,902	276,148	1,246	0.45	Impact of changes in taxable incomes and expenses
3.13	Provision for Income Tax	859,050	1,000,606	141,556	16.48	Impact of changed profit before bonus and tax
3.14	Deferred Tax	-	(13,440)	(13,440)		Computed after the balancesheet date.
G .	**Net Profit/Loss (F-3.12-3.13)**	**2,577,230**	**2,464,683**	(112,547)	(4)	

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

रामशाहपथ, काठमाडौं

अपरिष्कृत वित्तीय विवरण (त्रैमासिक)

आर्थिक बर्ष २०७२/०७३ चौथो त्रैमास

क्र. सं.	बिबरण	यस त्रैमास अन्त	गत त्रैमास अन्त	गत आ. ब. यस त्रैमास अन्तको
१	**कुल पंजी तथा दायित्व** (**१.१ देखि १.७ सम्म**)	**११२,७०९,८३३**	**१०८,९६६,५२९**	**१००,८८६,८८१**
१.१	चुक्ता पुजि	१०,३७४,४००	१०,३७४,४००	१०,३७४,४००
१.१.१	साधारण शेयर	३,९३७,६००	३,९३७,६००	३,९३७,६००
१.१.२	अबिमोच्य, असंचिती, अग्राधिकार शेयर	६,४३६,८००	६,४३६,८००	६,४३६,८००
१.२	जगेडा तथा कोष	८,३८५,३११	७,०२१,३२३	५,८०८,०८२
१.३	ऋण पत्र तथा बण्ड	१,३८०,०००	१,८४०,०००	१,८४०,०००
१.४	सापटीहरू	५६३,२०३	६२०,३५२	६७८,९७५
१.५	निक्षेप (क**+**ख)	८७,२६३,४९५	८३,५१४,२३२	७७,०३५,०५६
	क. स्वदेशी मुद्रामा	८७,२५७१९७	८३,५०८,२२४	७६,९८७,०६३
	ख. बिदेशी मुद्रामा	६,२९८	६,००८	४७,९९३
१.६	आयकर दायित्व	–	–	–
१.७	अन्य दायित्व	४,७४३,४२४	५,५९६,२२२	५,१५०,३६८
२	**कुल सम्पत्ति** (**२.१ देखी २.७ सम्म**)	**११२,७०९,८३३**	**१०८,९६६,५२९**	**१००,८८६,८८१**
२.१	नगद तथा बैंक मौज्दात	१०,४५३,६०९	१०,५४५,७१८	११,४२८,६४०
२.२	माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकम	१५१,८११	१४९,८९१	१४२,१६५
२.३	खुद लगानी	१३,९७८,५८७	१६,०६५,१९९	१३,५०१,०७८
२.४	खुद कर्जा तथा सापट	७९,७५१,८६१	७४,२७५,५८६	६८,५७८,३६०
	क. रियल स्टेट कर्जा	६६४,४६४	६५७,८९७	६१३,८३७
	१. आवासीय घर कर्जा	–	–	–
	२. व्यापारीक धर तथा आवासीय अर्पाटमेन्ट	६६४,४६४	६५७,८९७	६१३,८३७
	३. व्यावसायिक कम्पलेक्स	–	–	–
	४. अन्य रियलस्टेट कर्जा	–	–	–
	ख. आवासीय घर कर्जा (रु १ करोड सम्म)	३,६९७,३९६	३,३७४,६५९	३,०९४,४१७
	ग. मार्जिन प्रकृतिको कर्जा	–	–	–
	घ. आवधिक कर्जा	२३,५०८,३५५	२०,९६९,०१२	१९,३६४,७९५
	ङ ओभर ड्राफट/ट्रस्ट रिसिप्ट/सञ्चालन पुँजी कर्जा	४४,३१३,६०४	४१,७८४,७५६	३८,९६१,४५९
	च. अन्य कर्जाहरू	७,५६८,०४२	७,४८९,२६२	६,५४३,८५२
२.५	स्थिर सम्पत्ति	१,१४७,९३३	१,२६८,३९९	१,२२१,६४८
२.६	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	–	–	–
	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	१९१,७९२	१४५,६००	१४५,८०४
	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति व्यवस्था	(१९१,७९२)	(१४५,६००)	(१४५,८०४)
२.७	अन्य सम्पत्ति	७,२२६,०३२	६,६६१,७३६	६,०१४,९९०
३	**नाफा नोक्सान हिसाब**	**यस त्रैमास सम्म**	**गत त्रैमास सम्म**	**गत आ. ब. यस त्रैमास सम्म**
३.१	ब्याज आम्दानी	९,५६३,२१८	६,४०४,१९३	८,७६५,४२५
३.२	ब्याज खर्च	३,३८२,५७९	२,७६९,५१९	३,१२०,५३२
क.	**खुद ब्याज आम्दानी** (**३.१ – ३.२**)	**६,१८०,६३९**	**३,६३४,६७४**	**५,६४४,८९३**
३.३	शुल्क, कमिशन र बट्टा आम्दानी	२३३,४१०	१८८,९६७	१९८,१६७
३.४	अन्य सञ्चालन आम्दानी	६७२,४५४	४२१,०६४	५९२,९०३
३.५	सटही आम्दानी/(खर्च)	२६२,७४३	१८८,२९७	२२३,९४४
ख.	**कुल सञ्चालन आम्दानी** (**क + ३.३ +३.४ +३.५**)	**७,३४९,२४६**	**४,४३३,००२**	**६,६५९,९०७**
३.६	कर्मचारी खर्च	३,२३६,७७६	२,२९५,८१०	२,८७३,०२२
३.७	अन्य सञ्चालन खर्च	८६९,४८३	४४५,२५४	७६१,६२३
ग.	**नोक्सानी व्यवस्था अधिको सञ्चालन मुनाफा** (**ख–३.६–३.७**)	**३,२४२,९८७**	**१,६९१,९३८**	**३,०२५,२६२**
३.८	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाहरू	५६१,९६०	५०७,४१९	२,४४१,५५१
घ.	**सञ्चालन मुनाफा** (**ग–३.८**)	**२,६८१,०२७**	**१,१८४,५१९**	**५८३,७११**
३.९	गैर सञ्चालन आम्दानी/(खर्च)	८४,११५	(१४९)	१७४,६६२
३.१०	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	६२३,७६३	४३१,०९४	३,५१७,६१६
ङ	**नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा** (**घ +३.९ +३.१०**)	**३,३८८,९०५**	**१,६१५,४६४**	**४,२७५,९८९**
३.११	असामान्य कारोबारबाट भएको आम्दानी/(खर्च)	३२२,२७७	१५५,८८८	३८२,६५९
च.	**बोनस र कर अधिको नाफा** (**ङ +३.११**)	**३,७११,१८२**	**१,७७१,३५२**	**४,६५८,६४८**
३.१२	कर्मचारी बोनस व्यवस्था	२७४,९०२	१३१,२११	३४५,०८५
३.१३	आयकर व्यवस्था#	८५९,०५०	४२६,९००	७१०,१९२
छ.	**खुद नाफा/नोक्सान** (**च – ३.१२ - ३.१३**)	**२,५७७,२३०**	**१,२१३,२४१**	**३,६०३,३७१**
४	**अनुपातहरू**	**यस त्रैमास अन्त**	**गत त्रैमास अन्त**	**गत आ. ब. यस त्रैमास अन्त**
४.१	कुल पुँजी पर्याप्तता अनुपात (CAR)	१२.८४%	१३.१९%	१३.९९%
४.२	निस्कृय कर्जा अनुपात (NPL)	३.८५%	४.८९%	५.३५%
४.३	निस्कृय कर्जामा नोक्सानी व्यवस्था अनुपात (NPLP/NPL)	११२.२२%	१००.३५%	९४.७५%
४.४	कोषको लागत (Cost of Fund)	५.२६%	४.६८%	५.४७%
४.५	कर्जा निक्षेप अनुपात (ने. रा. बै. निर्देशन अनुसार) CCD Ratio	७७.३३%	७५.६५%	७७.४६%
४.६	आधार ब्याजदर (Base Interest Rate)	१०.६४%	११.४६%	११.९६%
४.७	औषत ब्याजदर अन्तर (ने. रा. बै. निर्देशन अनुसार) (Interest Rate Spread)	७.१६%	६.४६%	७.०१%
४.८	प्रति शेयर आम्दानी* (EPS)	५५.६४	३१.२७	९१.५१
४.९	मूल्य / आम्दानी अनुपात (P/E Ratio)	१३.८०	२२.६१	४.७२
५.०	सम्पत्तीमा प्रतिफल* (ROA)	०.०२	१.४८%	३.५७%
५.१	इक्विटीमा प्रतिफल* (ROE)	०.१८	११.५४%	२२.२१%
५.२	प्रति शेयर खुद मूल्य (Networth Per Share)	३०३.१५	२७०.९६	२४८.५६
५.३	तरलता अनुपात (Liquidity Ratio)	२३.३३%	२७.६८%	२८.९२%
सुपरिबेक्षकीय निकाय तथा बैधानिक लेखा परीक्षकको निर्देशनको आधारमा हिसाबहरू पुनः वर्गीकरण वा पुनः लेखन हुनसक्ने ।				
गत आ.ब. यस त्रैमास अन्तको हिसाब हरू लेखा परिक्षण भएको ।				
*वार्षिकीकरण गरिएको (साधारण शेयर मात्र) ।				

नेपाल राष्ट्र बैंक
बैंक सुपरिवेक्षण विभाग

बालुवाटार, काठमाडौं।
फोन नं.: ४४१९८०५,७
फ्याक्स नं.: ४४१०१५९
Site: www.nrb.org.np
Email: bsd@nrb.org.np
पोष्ट बक्स: ७३

प.सं: बै.सु.वि./अफसाइट/एजिएम/२६/२०७३/७४

मिति: २०७३/१२/०८

कृषि विकास बैंक लिमिटेड
रामशाहपथ, काठमाडौं।

विषय: लाभांश घोषणा/वितरण तथा वित्तीय विवरण प्रकाशन सम्वन्धमा।

महाशय,

तहाँबाट पेश गरिएका वित्तीय विवरण तथा अन्य कागजातका आधारमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्वन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४६ को उपदफा (१) का प्रावधानहरु पालना गरेको देखिएको हुँदा, ऐ. ऐनको उपदफा (२) बमोजिम प्रस्तावित नगद लाभांश रु. ६,२१,७२,६३२/- (अक्षरेपी छ करोड एक्साईस लाख बहत्तर हजार छ सय बत्तीस मात्र) र वोनस शेयर रु. १,१८,१२,८०,०००/- (अक्षरेपी एक अर्व अठार करोड बाह्र लाख असी हजार मात्र) वार्षिक साधारण सभाबाट स्वीकृत भएको अवस्थामा मात्रै वितरण गर्न स्वीकृतिका साथै आ.व. २०७२/७३ को वार्षिक हिसाब वार्षिक साधारण सभामा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने प्रयोजनार्थ देहायका निर्देशन सहित सार्वजनिक गर्न मात्र सहमति प्रदान गरिएको व्यहोरा निर्णयानुसार जानकारी गराउँदछु।

१. २०७३ असार मसान्तमा व्याजदर अन्तर ७.१५ प्रतिशत रही तोकिएभन्दा बढी भएको पाईएकोले उक्त अन्तरलाई सीमा भित्र ल्याउन हुन।

२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं ६ को बुंदा नं २ (ड) मा भएको व्यवस्था "इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो सञ्चालक समितिको बैठकमा सञ्चालक बाहेकका सदस्यहरुलाई आमन्त्रण गरी सञ्चालक सरह बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा प्रदान गर्न पाइने छैन। तर बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिले आवश्यकता महशुस गरेमा खासखास विषयमा ठोस राय/ परामर्शका लागि वित्तीय स्वार्थ नभएको विज्ञ व्यक्तिलाई सञ्चालक समितिको बैठकमा आमन्त्रण गरी आवश्यक राय/परामर्श प्राप्त गरी सो वापत पारिश्रमिक प्रदान गर्न भने यो व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन" को पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन।

३. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको प्रत्येक कर्जा/सापटको विस्तृत विवरण तयार गरी सो बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन।

४. अन्य सम्पत्ति शीर्षक अन्तगर्त शाखा हिसाब मिलान उप-शीर्षकमा अन्तर शाखा हिसाब मिलान हुन बाँकी खुद डेबिट रकम रु. १३९.४५ लाखको हिसाब फर-फारक गर्न विशेष पहल गर्नु हुन।

५. लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरु पूर्ण रुपले सुधार गर्न तथा त्यस्ता कैफियतहरु पुनः दोहोरिन नदिने व्यवस्था मिलाउनु हुन।

भवदीय,
(देवेन्द्र गौतम)
उप-निर्देशक

बोधार्थ:

१. नेपाल राष्ट्र बैंक
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग।

२. बैंक सुपरिवेक्षण विभाग, प्रतिवेदन कार्यान्वयन इकाई, कृषि विकास बैंक लिमिटेड।

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरू सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय

नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०७३/१२/०८ पत्रसंख्या बैं.सु.वि./अफसाईट/एजिएम/२६/२०७३/७४ को पत्रबाट आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को लाभांश घोषणा/वितरण तथा विवरण प्रकाशन सम्बन्धमा प्राप्त निर्देशनका सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको प्रतिक्रिया देहाय बमोजिम रहेको छ :

(१) बैंकको २०७३ आषाढ मसान्तको ब्याजदर अन्तर नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेभन्दा बढी रहेको सन्दर्भमा यस बैंकले मिति २०७३/१०/०१ र २०७३/१२/०१ देखी लागु हुने गरी कर्जा तथा निक्षेपको ब्याजदर परिमार्जनले ब्याजदर अन्तर तोकिएको सीमा भित्र कायम गर्ने प्रयास गरिएको छ। ब्याजदर अन्तर तोकिएको सीमाभित्र कायम राख्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(२) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन न. ६ को बुंदा न. २(ड) मा भएको व्यवस्था "इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय सस्थाले आफ्नो सञ्चालक समितिको बैठकमा सञ्चालक बाहेकका सदस्यहरूलाई आमन्त्रण गरी सञ्चालक सरह बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा प्रदान गर्न पाइने छैन। तर बैंक तथा वित्तीय संस्थाका सञ्चालक समितिले आवश्यकता महशुस गरेमा खासखास विषयमा ठोस राय/परामर्श का लागि वित्तीय स्वार्थ नभएको विज्ञ व्यक्तिलाई सञ्चालक समितिको बैठकमा आमन्त्रण गरी आवश्यक राय/परामर्श प्राप्त गरी सो वापत पारिश्रमिक प्रदान गर्न भने यो व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन" भन्ने व्यवस्थाको हाल आंशिक रूपमा पालना भएको र आगामी दिनमा सजगताका साथ पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

(३) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको कर्जामा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिएको छ। २०७३ साल आषाढमसान्तमा कर्जा तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको विस्तृत विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गरिसकिएको छ। साथै, लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार थप रु १०,७९,९३,८१०/कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरीएको र उक्त रकमको अलावा गत वर्षसम्म बाँकी अतिरिक्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु ५४,३२,४८,१७५/ यथावत कायम राखिएको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०७३ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको कर्जामा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने गरिएको छ।

(४) अन्य सम्पत्ति शीर्षक अन्तर्गत आ.व. २०७१/०७२ सम्म शाखा हिसाबमिलान उप-शीर्षकमा अन्तर शाखा हिसाबमिलान हुन बाँकी रकम खुद डेविट रकम रु ४३,२७,२६,२२२/ रहेकोमा सोमा उल्लेख्य सुधार भई आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा १३,९४,५२,५०१/ कायम रहेको छ। साथै, नियमित कारोवारहरूको भिडानको लागि Reconciliation Software बनाई पेण्डिंग हिसाबहरू फछर्यौटको कार्य भईरहेको छ।

(५) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरूको क्रमशः सुधार गर्दै यसप्रकारका कैफियतहरू पुनः दोहोरिन नदिनको लागि लेखापरीक्षण समिति मार्फत आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको र सोही वमोजिम प्रभावकारीरूपमा अनुगमन तथा कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिएको छ।

आ.व. २०७३/७४ को लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति एवं पारिश्रमिक र सेवा शर्त सम्वन्धमा

निर्णय

लेखापरीक्षण समितिबाट सिफारिस साथ पेश भएको आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को बाह्य लेखापरीक्षण गर्नका लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति सम्बन्धी प्रस्ताव उपर छलफल भई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ५९ (२) बमोजिम आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पाँच महिनाभित्र लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको हुँदा कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १६५(घ) बमोजिम महालेखापरीक्षकको कार्यालयको चं.न २८९ मिति २०७३/१२/०४ को पत्रबाट बैंकको आ.व. २०७३/७४ को लेखापरीक्षण गर्न चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकाललाई संयुक्त रूपमा बराबर लेखापरीक्षण शूल्क पाउने गरी लेखापरीक्षकमा नियुक्त गर्न परामर्श प्राप्त भए अनुसार देहाय बमोजिमको सेवा, शर्त र सुविधाहरू कायम हुने गरी चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट श्री उमेश प्रसाद ढकाललाई आगामी दशौं वार्षिक साधारणसभावाट अनुमोदन गराउने गरी बैंकको बाह्य लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने ।

(क) सेवा, शर्त सुविधाहरू:–

(१) पारिश्रमिक वापत प्रत्येकलाई रु. ७,५०,०००।-(सात लाख पचास हजार मात्र) VAT सहितका दरले गरी दुई जनाको जम्मा रु १५,००,००० ।-(पन्ध्र लाख रुपैया मात्र) उपलब्ध गराउने ।

(२) काठमाडौं उपत्यका बाहिर काम गरेको दिनमा Perdiem & Accommodation वापत लेखापरीक्षकलाई दैनिक रु ३,५००।- र अन्य सहयोगीलाई रु. २,३००।- तथा भ्रमण टिकट सुविधा उपलब्ध गराउने । काठमाडौं उपत्यका भित्र परिवहन तथा खाजा खर्च वापत लेखापरीक्षकलाई प्रतिदिन रु. २,०००।- र अन्य सहयोगीलाई रु. १,०००।- उपलब्ध गराउने ।

(३) लेखापरीक्षकले बैंकसँग सम्झौता गरेको ७ (सात) दिन भित्र लेखापरीक्षण योजना (Audit Plan) पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) मिति २०७४ आश्विन महिनाभित्र अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउनु पर्नेछ

(ख) लेखापरीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित तुल्याउन बैंक व्यवस्थापन र बाह्य लेखापरीक्षकहरू चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी एवं चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकाल बीच उल्लेखित सेवा, शर्त र सुविधाहरूको अधिनमा रही आगामी वार्षिक साधारणसभाबाट अनुमोदन गराउने गरी सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत भए पश्चात निज लेखापरीक्षकहरूसँग सम्झौता गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिने ।

बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभामा प्रस्तुत हुने प्रबन्धपत्रको दफा ५ को उप–दफा (२) र (३) तथा दफा ७ को उपदफा (२) को (क) र (ख) मा संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव

(तीन महले), २०७३

दफा	उप–दफा	खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	स्वीकृत नयाँ व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
५			**बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या**	**मूल नियमावलीको नियम ५ को उप–नियम (२) र (३) को सट्टा देहायको नियम ५ को उप–नियम (२) र (३) राखी संशोधन गरिएको छः** **“बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या**	नेपाल राष्ट्र बैंकले आ.व. २०७२/०७३ मा जारी गरेको मौद्रिक निती अनुरुप यस बैंकले मिति २०७४ आषाढ मसान्तसम्म न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु.८ अर्व पुऱ्याउने सिलसिलामा सञ्चालक समितिको मिति २०७२/११/२७ बैठक नं. ६०३ बाट नयाँ पुँजी योजना स्विकृत गरी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय र ने.रा.बैंकमा पठाए बमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मिति २०७३/१२/०८ पत्रसंख्या बैं.सु.वि./अफसाईट/एजिएम/२६/२०७३/७४ को प्राप्त पत्रानुसार यस बैंकका शेयरधनीलाई रु.१,१८,१२,८०,०००।- (एक अर्व अठार करोड बाह्र लाख असी हजार मात्र) बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृति प्राप्त भएकोले सो हदसम्म जारी तथा चुक्ता पुँजी वृद्धिको लागि संशोधन प्रस्ताव पेश गरेको ।
	(२)		(२) बैंकको जारी पुँजी रु ११,३३,९१,१२,०००।- (एघार अर्व तेत्तिस करोड एकान्नब्बे लाख बाह्र हजार) हुनेछ । जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.५,९०,६४,००,०००।- (पाँच अर्व नब्बे करोड चौसठ्ठी लाख) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्व त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	(२) बैंकको जारी पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्व बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ । जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.७,०८,७६,८०,०००।- (सात अर्व आठ करोड छयत्तर लाख असी हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्व त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	
	(३)		(३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु. ११,३३,९१,१२,०००।- (एघार अर्व तेत्तिस करोड एकान्नब्बे लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	(३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्व बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ ।”	
७	(२)		**शेयर बाँडफाँड र शेयर वापतको रकमको भुक्तानी :** बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ :	**मूल नियमावलीको नियम ७ को उप–नियम (१) को खण्ड (क) र (ख)को सट्टा देहायको नियम ७ को उप–नियम (१) को खण्ड (क) र (ख) राखी संशोधन गरिएको छः** **“बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएकोछ :–**	नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०७३/१२/०८ पत्र संख्या बैं.सु.वि./अफसाईट/एजिएम/२६/२०७३/७४ को पत्रबाट यस बैंकका शेयरधनीलाई रु.१,१८,१२,८०,०००।- बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृति प्राप्त भएकोले सोही हदसम्म संस्थापक र सर्वसाधारण समूहलाई वोनस शेयर वितरण गर्दा पुँजी संरचनामा परेको प्रभावलाई मिलान गरिएको ।
		(क)	(क)) समूह“क”संस्थापक शेयरधनीः नेपाल सरकार रु.३,०१,२२,६४,०००।-(तिन अर्व एक करोड बाईस लाख चौसठ्ठी हजार)......................५१%	(क) समूह“क”संस्थापक शेयरधनीः नेपाल सरकार रु.३,६१,४७,१६,८००।- (तिन अर्व एकसठ्ठी करोड सतचालिस लाख सोह्र हजार आठ सय).........................५१%	
		(ख)	(ख) समूह “ख”सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.२,८९,४१,३६,०००।- (दुई अर्व उनान्नब्बे करोड एकचालिस लाख छत्तिस हजार).................. ४९%	(ख) समूह “ख”सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.३,४७,२९,६३,२००।-(तीन अर्व सत्चालिस करोड उनान्तीस लाख त्रिसठ्ठी हजार दुई सय)..................... ४९% ”	

बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभामा प्रस्तुत हुने नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (२) र (३), नियम ७ को उपनियम (१) को (क) र (ख) मा संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव

(तीन महले), २०७३

नियम	उप-नियम	खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	स्वीकृत नयाँ व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
५			**बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या**	**मूल नियमावलीको नियम ५ को उप-नियम (२) र (३) को सट्टा देहायको नियम ५ को उप-नियम (२) र (३) राखी संशोधन गरिएको छः** **"बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या**	नेपाल राष्ट्र बैंकले आ.व. २०७२/०७३ मा जारी गरेको मौद्रिक निती अनुरुप यस बैंकले मिति २०७४ आषाढ मसान्तसम्म न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु.८ अर्ब पुऱ्याउने सिलसिलामा सञ्चालक समितिको मिति २०७२/११/२७ बैठक नं. ६०३ बाट नयाँ पुँजी योजना स्विकृत गरी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय र ने.रा.बैंकमा पठाए बमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मिति २०७३/१२/०८ पत्रसंख्या बैं.सु.वि./अफसाईट/एजिएम/२६/२०७३/७४ को प्राप्त पत्रानुसार यस बैंकका शेयरधनीलाई रु.१,१८,१२,८०,०००।- (एक अर्ब अठार करोड बाह्र लाख असी हजार मात्र) बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृति प्राप्त भएकोले सो हदसम्म जारी तथा चुक्ता पुँजी वृद्धिको लागि संशोधन प्रस्ताव पेश गरेको ।
	(२)		(२) बैंकको जारी पुँजी रु ११,३३,९१,१२,०००।- (एघार अर्ब तेत्तिस करोड एकान्नब्बे लाख बाह्र हजार) हुनेछ। जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.५,९०,६४,००,०००।- (पाँच अर्ब नब्बे करोड चौसठ्ठी लाख) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्ब त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	"(२) बैंकको जारी पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्ब बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ । जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.७,०८,७६,८०,०००।- (सात अर्ब आठ करोड छयत्तर लाख असी हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्ब त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	
	(३)		(३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु. ११,३३,९१,१२,०००।- (एघार अर्ब तेत्तिस करोड एकान्नब्बे लाख बाह्र हजार) हुनेछ ।	(३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्ब बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ ।"	
७	(१)		**शेयर बाँडफाँड र शेयर वापतको रकमको भुक्तानी :** बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ :	**मूल नियमावलीको नियम ७ को उप-नियम (१) को खण्ड (क) र (ख)को सट्टा देहायको नियम ७ को उप-नियम (१) को खण्ड (क) र (ख) राखी संशोधन गरिएको छः** **"बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएकोछ :-**	
		(क)	(क)) समूह"क"संस्थापक शेयरधनीः नेपाल सरकार रु.३,०१,२२,६४,०००।- (तिन अर्ब एक करोड बाईस लाख चौसठ्ठी हजार)....................५१%	"(क) समूह"क"संस्थापक शेयरधनीः नेपाल सरकार रु.३,६१,४७,१६,८००।- (तिन अर्ब एकसठ्ठी करोड सतचालिस लाख सोह्र हजार आठ सय)....................५१%	नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०७३/१२/०८ पत्र संख्या बैं.सु.वि. /अफसाईट /एजिएम /२६ /२०७३ /७४ को पत्रबाट यस बैंकका शेयरधनीलाई रु.१,१८,१२,८०,०००।- बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृति प्राप्त भएकोले सोही हदसम्म संस्थापक र सर्वसाधारण समूहलाई वोनस शेयर वितरण गर्दा पुँजी संरचनामा परेको प्रभावलाई मिलान गरिएको ।
		(ख)	(ख) समूह "ख"सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.२,८९,४१,३६,०००।- (दुई अर्ब उनान्नब्बे करोड एकचालिस लाख छत्तिस हजार)....... ४९%	(ख) समूह "ख"सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.३,४७,२९,६३,२००।- (तीन अर्ब सत्चालिस करोड उनान्तीस लाख त्रिसठ्ठी हजार दुई सय).......... ४९% "	

बैंकको दशौं वार्षिक साधारणसभामा प्रस्तुत हुने नियमावलीको नियम १६ को उपनियम १ को (क), (घ) र (ङ) मा संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव

(तीन महले), २०७३

नियम	उप-नियम	खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	स्वीकृत नयाँ व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
१६			**सञ्चालकको पारिश्रमिक र भत्ता सम्बन्धी व्यवस्थाः**	**मूल नियमावलीको नियम १६ को उप-नियम (१) को खण्ड (क), (घ), (ङ) र (च) को सट्टा देहायको नियम १६ को उप-नियम (१) को खण्ड (क), (घ) र (ङ) राखी संशोधन गरिएको छः** **सञ्चालकको पारिश्रमिक र भत्ता सम्बन्धी व्यवस्थाः**	
	(१)		१. सञ्चालकले पाउने पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता र अन्य सुविधा देहाय बमोजिम हुनेछ । तर प्रथम वार्षिक साधारण सभा नभएसम्मका लागि सञ्चालक समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।	१. सञ्चालकले पाउने पारिश्रमिक, बैठक भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता र अन्य सुविधा देहाय बमोजिम हुनेछ । तर प्रथम वार्षिक साधारण सभा नभएसम्मका लागि सञ्चालक समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।	यस बैंकको कार्य प्रकृति, प्रस्ताव तथा सोसँग सम्बन्धित विषयहरूको अध्ययन एवं समानस्तरको प्रगति गर्ने अन्य बैंकहरूको तुलना र मूल्य वृद्धि समेतलाई दृष्टिगत गर्दा हाल सञ्चालकहरूलाई उपलब्ध हुँदै आएको सुविधामा समसामयिक पुनरावलोकन गर्न उपयुक्त देखिएकोले सञ्चालक समितिको मिति २०७३/१२/०९ को निर्णयानुसार प्रस्ताव गरिएको ।
		(क)	(क) सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित भए बापत सञ्चालकले पाउने प्रति बैठक भत्ता जनही रु.४,०००।- (अक्षरेपी चार हजार मात्र) हुनेछ ।	(क) सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित भए बापत सञ्चालकले पाउने प्रति बैठक भत्ता जनही रु.७,०००।- (अक्षरेपी सात हजार मात्र) हुनेछ ।	
		(घ)	(घ) टेलिफोन/मोबाइल फोन वापत प्रतिमहिना रु. २५००।- एकमुष्ट उपलब्ध गराउने	(घ) टेलिफोन/मोबाइल फोन वापत प्रतिमहिना रु. ५,०००।- (अक्षरेपी पाँच हजार मात्र) एकमुष्ट उपलब्ध गराउने	
		(ङ)	(ङ) पत्रपत्रिका वापत प्रतिमहिना रु. २,०००।- एकमुष्ट उपलब्ध गराइने छ ।	(ङ) पत्रपत्रिका वापत प्रतिमहिना रु. ५,०००।- (अक्षरेपी पाँच हजार मात्र) एकमुष्ट उपलब्ध गराइने छ ।	

दशौं वार्षिक साधारण सभा

टिपोट

दशौं वार्षिक साधारण सभा

टिपोट

दशौं वार्षिक साधारण सभा

टिपोट

कृषि विकास बैंकको सेवाहरु

क) निक्षेप सेवा (Deposit Products)

१) बचत खाता समूह (Saving Deposit Account)

- साधारण बचत खाता
- सम्वृद्धि बचत खाता
- बा-आमा बचत खाता
- चेतनशील नारी बचत खाता
- कृषक बचत खाता
- शेयरधनी बचत खाता
- कर्मचारी निवृतिभरण खाता
- विदेशी मुद्रा USD/EURO/GBP बचत खाता
- अक्षयकोष खाता

२) मुद्दती निक्षेप खाता (Fixed Deposit Account)

- Term & Structural Fixed Deposit for individuals
- Term and structural Fixed deposit for Institutions

३) चल्ती निक्षेप खाता (Current Deposit Account)

४) माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने निक्षेप खाता (Call Deposit Account)

ख) कर्जा तथा सापट सेवा (Loan Products)

बैंकले ग्राहकको माग तथा आवश्यकता अनुसारको प्रयोजनको लागि विभिन्न वर्ग, क्षेत्र र समुदायका नागरिकहरुलाई लक्षित गरी तपसिल अनुसारका कर्जा तथा सापट सेवा उपलब्ध गराइरहेका छन् ।

क्र.सं.	कर्जाका प्रोडक्टहरु	क्र.सं.	कर्जाका प्रोडक्टहरु
१	सरल कृषि कर्जा	१९	आवास कर्जा
२	कृषि उत्पादन कर्जा	२०	घर खरिद कर्जा
३	पशुपक्षीपालन कर्जा	२१	घडेरी खरिद कर्जा
४	माछापालन कर्जा	२२	मार्जिन लेण्डिङ्ग कर्जा
५	शितघर कर्जा	२३	शैक्षिक कर्जा
६	कृषि यन्त्र खरिद कर्जा	२४	हायरपर्चेज कर्जा
७	युवा कृषि कर्जा	२५	अटो कर्जा
८	युवा स्वरोजगार कर्जा	२६	सुनचाँदी धितो कर्जा
९	थोक कर्जा	२७	मुद्दती रसिद धितो कर्जा
१०	उद्योग कर्जा	२८	सरकारी तथा अन्य सुरक्षणपत्र धितो कर्जा
११	जलविद्युत तथा अन्य बैकल्पिक उर्जा कर्जा	२९	व्यवसायिक भवन तथा हाउजिङ्ग निर्माण कर्जा
१२	सेवा कर्जा	३०	सहसवत्तीयकरण कर्जा
१३	व्यापार कर्जा	३१	ब्रिजग्याप कर्जा
१४	घरायसी कर्जा	३२	विश्वासको लिखत (टि.आर) कर्जा
१५	कर्मचारी सेवा कर्जा	३३	निर्यात कर्जा (पूर्व निर्यात कर्जा)
१६	ओभरड्राफ्ट कर्जा	३४	निर्यात कर्जा (निर्यात पश्चात कर्जा)
१७	सरल ठेक्कापट्टा कर्जा	३५	पुनर्निर्माण कर्जा
१८	हाइपोथिकेशन कर्जा	३६	क्रेडिट कार्ड सुविधा

ग) रकमान्तर सेवा (Remittance Service)

१) **एडिबिएल रेमिट (ADBL/Domestic Remit)** : नेपालभर ७५ जिल्लामा छरिएर रहेका यस बैंकका कार्यालयहरुबाट रकम पठाउने तथा पाउने सरल, सुरक्षित र भरपर्दो माध्यम

२) **एजेन्सी रेमिट (Agency/International Remit) :** विश्वको जुनसुकै स्थानबाट पठाएको रकम यस बैंकका देशभर रहेका कार्यालयहरुबाट सरल प्रक्रियाले तुरुन्तै ग्राहकलाई भुक्तानी गर्ने भरपर्दो माध्यम (यस अन्तर्गत समावेश भएका एजेन्सीहरु Western Union, IME, Prabhu, Himal, Prithivi, Sewa, City, Siddhartha, Money Gram, Easy Link)

घ) अन्य बैंकिङ्ग सेवा (Other Services)

१) **बैंक जमानत सेवा (Bank Guarantee) :** विड वण्ड, परफरमेन्स वण्ड, मोबिलाईजेसन तथा अन्य विविध प्रकारका बैंक जमानतहरु न्यून धितो मार्जिन तथा सेवा शुल्कमा कर्जा सुबिधा सहित नेपालभरका कार्यालयबाट जारी गरिने ।

२) **प्रतीतपत्र सेवा (Letter of Credit) :** सरल प्रक्रिया, न्यूनतम सेवा शुल्क कर्जा सुविधा सहित नेपालभरका कार्यालयहरुबाट ग्राहकको आवश्यकता अनुसार प्रतीतपत्र सेवा उपलब्ध हुने ।

Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT:ADBLNPKA

कृषि विकास बैंकको सेवाहरु

३) **ATM Service :** यस बैंकले हाल उपत्यका भित्र रामशाहपथ, रत्नपार्क, कालीमाटी, नयाँ बानेश्वर, कोटेश्वर, पुतलीसडक, न्यूरोड, गौशाला, जोरपाटी, महाराजगंज, बालाजु, स्वयम्भू, कलंकी, मंगलबजार, दुधपाटी र गट्ठाघर तथा उपत्यका बाहिरका हेटौडा, नारायणगढ, पोखरा, घोराही र बुटवल गरी हाल २१ स्थानमा आफ्नै ATM सेवा उपलब्ध रहेको तथा निकट भविश्यमा नै ठमेल, कपन, विर्तामोड, धरान, ईटहरी, विराटनगर, लहान, राजविराज, जनकपुर, बिरगंज, भरतपुर अस्पताल, भैरहवा, लुम्बिनी, तौलिहवा, नेपालगंज, कोहलपुर, धनगढी, अत्तरीया, महेन्द्रनगर गरी २० स्थानमा ATM Machine जडान प्रक्रियामा रहेको । चालु आर्थिक वर्ष भित्रमा ४१ स्थानमा रहेका बैंकको ATM Outlet बाट सेवा उपभोग गर्न सकिने ।

४) **ASBA :** विभिन्न कम्पनीहरुको Initial Public Offering तथा Further Public Offering मार्फत जारी भएका शेयर खरीदको लागि यस बैंकका नेपालभरनै रहेका ११० कार्यालयहरुबाट आवेदन गर्न सकिने ASBA (Application Support by Blocked Amount) सुबिधा ।

५) **ADBL Smart Banking :** यस बैंकमा खाता रहेको ग्राहकहरुले मोबाईलबाट रकम रकमान्तर, युटिलिटी बिल भुक्तानी, निक्षेप तथा कर्जा मौज्दातको जानकारी, स्टेटमेन्ट तथा चेकबुक अनुरोध लगायतका सुबिधाहरु ADBL SMART Banking मार्फत उपभोग गर्न सकिने ।

६) **VISA Debit Card :** बैंकका CBS T24 जडान भएका कार्यालयमा खाता रहेका पचहत्तरै जिल्लाका ग्राहकहरुलाई नेपाल र भारतमा समेत प्रयोग गर्न सकिने VISA CARD सेवा उपलब्ध रहेको ।

७) **ABBS Service :** नेपाल राज्यभरनै रहेका बैंकका १८० भन्दा बढी कार्यालयहरु मार्फत जुनसुकै शाखामा रहेका खातामा नगद जम्मा गर्न तथा भुक्तानी लिन सकिने ABBS सुबिधा ।

८) **Clearing Service :** बैंकका जुनसुकै कार्यालयमा अन्य बैंकको चेक जम्मा गर्न सकिने Cheque Clearing तथा IPS (Interbank Payment) सुबिधा ।

९) **Foreign Currency Buy/Sell :** ने.रा.बैंकले तोकेको बिभिन्न बिदेशी मुद्राहरु यस बैंकका १६ कार्यालयबाट खरीद बिक्रि तथा सटही सुबिधा ।

१०) **SWIFT Transfer :** यस बैंकको स्वीफ्ट कोड ADBLNPKA को माध्यमबाट बिश्वका जुनसुकै मुलुक/स्थानमा रकम पठाउन तथा जुनसुकै स्थानबाट पठाएको रकम नेपालभर रहेको यस बैंकको कार्यालयबाट सजिलै र सुरक्षित प्राप्त गर्न सकिने माध्यम ।

११) **Safe Deposit Locker :** यस बैंकको उपत्यका भित्रका रामशाहपथ, रत्नपार्क, नयाँ बानेश्वर, गौशाला, स्वयम्भु, कलंकी, त्रिपुरेश्वर, न्यूरोड, कपन, मंगलबजार, दुधपाटी, गट्ठाघर, कमलपोखरी शाखाहरु र उपत्यका बाहिरका ईलाम, बिराटनगर, धरान, दमक, विरगंज, नारायणगढ, पोखरा, घोराही, नेपालगंज, भैरहवा, बुटवल, सिद्धार्थनगर, तौलिहवा, कुश्मा शाखा कार्यालयमा ग्राहकहरु स्वयमले उपयोग गर्न सक्ने Safe Deposit Locker सुबिधा उपलब्ध रहेको ।

१२) **SMS Alert :** ग्राहकको खातामा भएको कारोवारको अवस्थाको SMS मार्फत सम्वन्धित मोबाईलमा तत्कालै जानकारी गराउने ADBL SMS Alert सुबिधा ।

१३) **Government Transaction :** ग्राहकहरुको माग एवं आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको राजश्व संकलन लगायतको कार्यको लागि सरकारी कारोवार सुबिधा । हाल २४ वटा कार्यालयबाट भईरहेको तथा थप २९ कार्यालयले निकट भविश्यमानै सुरु गर्ने प्रक्रियामा रहेको ।

Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक

ADBL बचत योजना

सरल सुरक्षित लाभदायक

हरेक नेपालीको चाहना,
सबैको लागि, सधैंको लागि, ADBL बचत योजना

विस्तृत जानकारीको लागि यस बैंकको कुनैपनि शाखामा सम्पर्क राख्नुहोला ।

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)

तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक

www.adbl.gov.np

SWIFT:ADBLNPKA

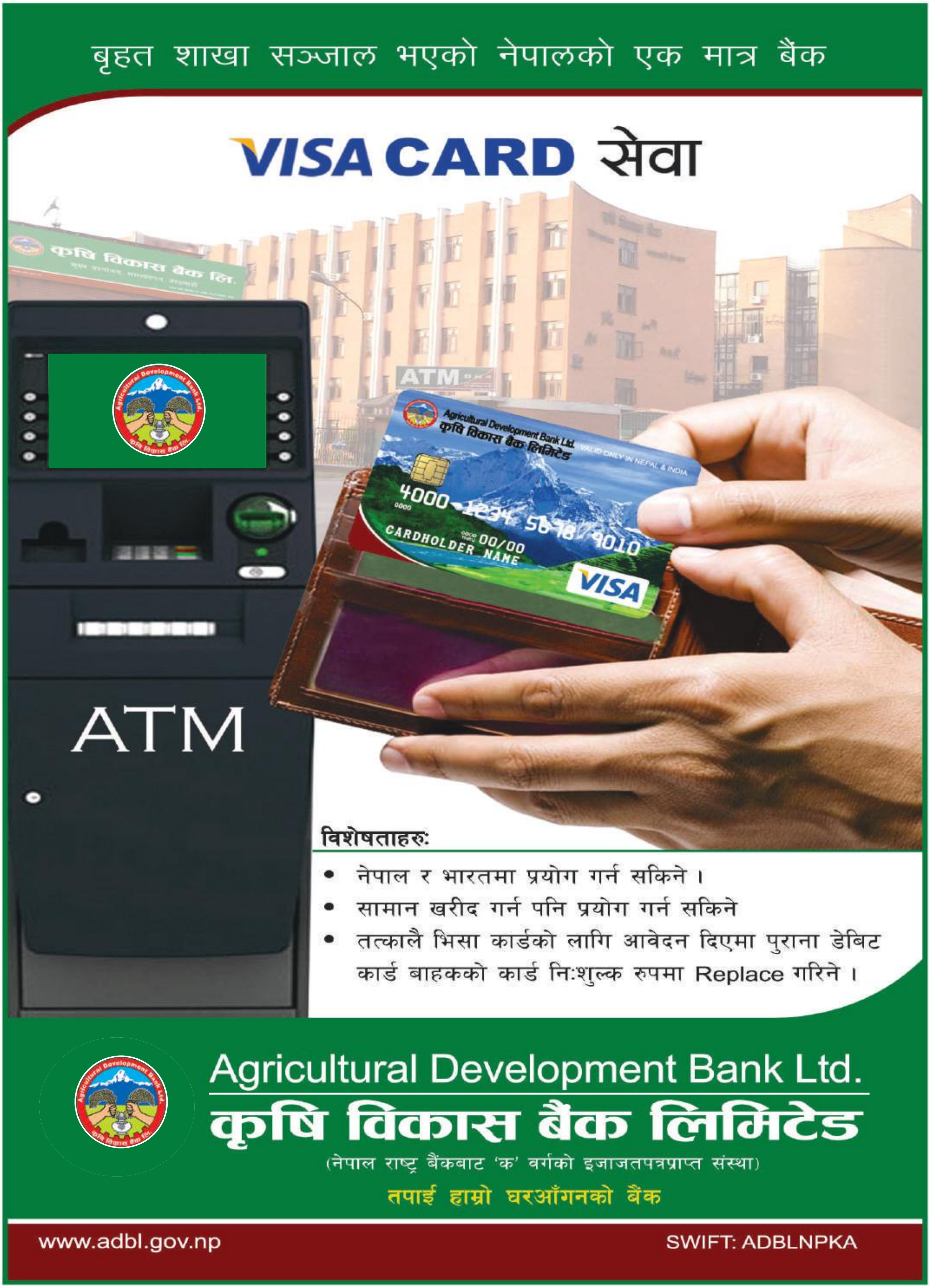
बृहत शाखा सञ्जाल भएको नेपालको एक मात्र बैंक
VISA CARD सेवा
कृषि विकास बैंक लि.
ATM
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
VALID ONLY IN NEPAL & INDIA
4000 1234 5678 9010
0000
00/00
CARDHOLDER NAME
VISA
ATM
विशेषताहरुः
• नेपाल र भारतमा प्रयोग गर्न सकिने ।
• सामान खरीद गर्न पनि प्रयोग गर्न सकिने
• तत्कालै भिसा कार्डको लागि आवेदन दिएमा पुराना डेबिट
कार्ड बाहकको कार्ड निःशुल्क रुपमा Replace गरिने ।
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

ADBL

SMART BANKING

Features:

- SMS Alert/Transaction Report
- Balance / Amount Transfer
- Balance Inquiry
- Statement View
- Loan Shedule View
- Additional Security
- Statement Request
- Cheque Book Request
- Cheque Stop
- ATM Card Stop
- ATM Card Renew Request

थप जानकारीको लागि नजिकैको शाखा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध छ ।

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)

तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक

www.adbl.gov.np

SWIFT:ADBLNPKA

www.adbl.gov.np SWIFT:ADBLNPKA

नवौं वार्षिक साधारण सभा तथा विविध गतिविधि

CICTAB तालिम २०१६ उद्घाटन

मोबाइल बैंकिङ्ग सम्झौता

एसएमएस बैंकिङ्ग सम्झौता

ब्राण्ड एम्बासडर सम्झौता

भिसा कार्ड सम्झौता

KYC सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम

विविध गतिविधि

बैंकद्वारा संरक्षित माइतीघर मण्डला

चिया बगान, इलाम

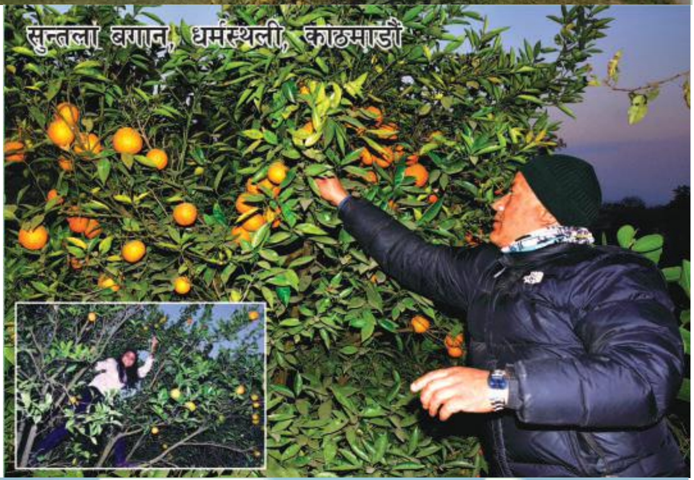
सुन्तला बगान, धर्मस्थली, काठमाडौं

बैंकको लगानीमा पुष्प व्यवसाय

किवी फर्म, इलाम

बैंकको लगानीमा बाख्रा तथा बाख्राको चिज उत्पादन, चित्लाङ

बैंकको लगानीमा काउली खेती

व्यवस्थापन समूह

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

दिलिप सिंह थापा
उप-महाप्रबन्धक

शेषरमण आचार्य
उप-महाप्रबन्धक

नरेशकुमार रोका
उप-महाप्रबन्धक

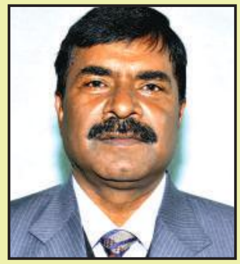

भरतप्रसाद साह
मुख्य निर्देशक

विभागीय प्रमुखहरू

१. सुरेन्द्रकुमार अर्याल, योजना तथा अनुसन्धान विभाग
२. प्रशान्तबहादुर श्रेष्ठ, कर्मचारी अवकाश कोष व्यवस्थापन कार्यालय
३. गणेशराज पन्त, आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभाग
४. पूर्ण प्रसाद आचार्य, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
५. प्रसिद्धकुमार सिंह सुवाल, कृषि बैंकिङ्ग तथा एसएमई विभाग
६. रुद्रप्रसाद उपाध्याय, सामान्य सेवा विभाग
७. दीपेन्द्रकुमार ऐर, कर्पोरेट बैंकिङ्ग रामशाहपथ
८. प्रताप सुवेदी, कम्पनी सचिवालय

का.मु. विभागीय प्रमुखहरू

१. डिल्लीप्रसाद चौधरी, सूचना तथा प्रविधि विभाग
२. प्रेमकुमार श्रेष्ठ, बजार तथा शाखा व्यवस्थापन विभाग
३. निर्मलप्रसाद उपाध्याय, कानुन विभाग
४. विजयराज पोखरेल, कर्जा विभाग
५. यज्ञप्रकाश न्यौपाने, वित्त तथा लेखा विभाग
६. टेकनारायण आचार्य, अन्तरशाखा हिसाब व्यवस्थापन परियोजना
७. कृष्ण नकर्मी, ट्रेजरी विभाग

निर्देशक

१. गोविन्दलाल कर्ण, केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान

क्षेत्रीय निर्देशकहरू

१. राजनप्रसाद श्रेष्ठ, क्षेत्रीय कार्यालय, पोखरा
२. अरूणकुमार ढुंगाना, क्षेत्रीय कार्यालय, विराटनगर
३. चुडामणि तिम्सिना, क्षेत्रीय कार्यालय, वीरगन्ज

का.मु. क्षेत्रीय निर्देशकहरू

१. धनुषधारी महतो, क्षेत्रीय कार्यालय, राजविराज
२. कविप्रसाद पाठक, क्षेत्रीय कार्यालय, काठमाडौं
३. पारसमणि ढकाल, क्षेत्रीय कार्यालय, भैरहवा
४. दीर्घबहादुर अर्याल, क्षेत्रीय कार्यालय, दाङ
५. राम बस्नेत, क्षेत्रीय कार्यालय, नेपालगन्ज
६. प्रमोदबाबु तिवारी, क्षेत्रीय कार्यालय, जनकपुर
७. ध्रुवचन्द्र गौतम, क्षेत्रीय कार्यालय, धनगढी
८. प्रेमराज घिमिरे, क्षेत्रीय कार्यालय, काठमाडौं

मुख्य शाखा प्रबन्धकहरू

१. ताराखर अधिकारी, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, रत्नपार्क
२. हिमप्रसाद बन्जारा, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, पुतलीसडक

का.मु. मुख्य शाखा प्रबन्धकहरू

१. गणेशबहादुर डि.सी., बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, गौशाला
२. प्रेमहरि ढुंगेल, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, न्युरोड
३. मुकुन्दराज पन्त, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, ठमेल
४. निर्मलराज कोइराला, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, चाबहिल
५. गुरूप्रसाद लामिछाने, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, विराटनगर
६. भरतबहादुर बस्नेत, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, कालिमाटी
७. रामचन्द्र आचार्य, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, पोखरा
८. भीमप्रसाद पोखरेल, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, लगनखेल

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लि.

मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौं
फोन नं. ४२५२३५९, ४२६२६२०, फ्याक्सः ४२६२९२९